

SPECIFIKACE OPATŘENÍ

OBSAH

OBSAH	124
3. Struktura hlavních a dílčích cílů PRK, specifikace opatření	125
3.1. Struktura hlavních a dílčích cílů rozvoje kraje Vysočina	125
3.2. Specifikace opatření PRK	129
CÍL 1: ZLEPŠENÍ KONKURENČNÍ POZICE EKONOMIKY	129
Dílčí cíl 1.1: Zvyšování investiční atraktivity	129
Dílčí cíl 1.2: Všeobecná podpora malých a středních podniků (MSP) s důrazem na rozvoj exportních a inovačních aktivit	138
Dílčí cíl 1.3: Ekonomická stabilizace venkova s důrazem na integraci ekonomických aktivit a polyfunkční využívání krajiny	141
Dílčí cíl 1.4: Podpora rozvoje cestovního ruchu	148
CÍL 2: ZVÝŠENÍ KVALITY SOCIÁLNÍHO PROSTŘEDÍ S DŮRAZEM NA ROZVOJ LIDSKÝCH ZDROJŮ	153
Dílčí cíl 2.1: Zvyšování vzdělanosti obyvatelstva a adaptability pracovních sil	153
Dílčí cíl 2.2: Podpora bytové výstavby a regenerace bytového a nebytového fondu	157
Dílčí cíl 2.3: Zvyšování standardu zdravotních a sociálních služeb a prevence zdravotních a sociálních rizik	159
Dílčí cíl 2.4: Podpora rozvoje aktivit volného času s důrazem na stimulaci rozvoje mezinárodní kulturní spolupráce	161
CÍL 3: ZVÝŠENÍ KVALITY TECHNICKÉHO PROSTŘEDÍ S DŮRAZEM NA ROZVOJ SÍŤOVÉ INFRASTRUKTURY	165
Dílčí cíl 3.1: Podpora rozvoje nadregionální dopravní sítě a zkvalitňování dopravní sítě regionálního významu s důrazem na stimulaci rozvoje hromadné dopravy	165
Dílčí cíl 3.2: Podpora rozvoje telekomunikačních sítí s důrazem na rozvoj aktivit v oblasti informatiky	172
Dílčí cíl 3.3: Optimalizace rozvoje energetických a vodohospodářských sítí	176
Dílčí cíl 3.4: Vytváření dokumentů územního a regionálního rozvoje kraje	180
CÍL 4: PODPORA ZAVÁDĚNÍ PRINCIPŮ TRVALE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE KRAJE	182
Dílčí cíl 4.1: Podpora trvalé udržitelnosti krajiny Vysočiny	182
Dílčí cíl 4.2: Podpora ekologicky a ekonomicky efektivního nakládání s odpady	184
Dílčí cíl 4.3: Podpora rozvoje obnovitelných a alternativních zdrojů energie	186
Dílčí cíl 4.4: Podpora rozvoje systému environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty a Agenda 21	187
AKTUALIZACE PRÁVNÍHO RÁMCE	190

3. Struktura hlavních a dílčích cílů PRK, specifikace opatření

3.1. Struktura hlavních a dílčích cílů rozvoje kraje Vysočina

Pro potřeby stanovení základní rozvojové orientace „Programu rozvoje kraje Vysočina“ byla provedena transformace dříve vytyčených cílů ze „Strategie rozvoje Jihlavského kraje“ (z r. 1999) a „Programu rozvoje Jihlavského kraje“ (z r. 2000). Důležité rozvojové záměry kraje byly vyjádřeny koncentrovaně ve struktuře 4 hlavních a 16ti dílčích cílů, a to následujícím způsobem (struktura zde prezentovaných dílčích cílů je již upravena na základě jednání v odborných pracovních skupinách, které zpracovávaly návrhy opatření a jejich obsahovou specifikaci, která dílčí cíle naplňuje – viz další část předkládaných materiálů).

Za dlouhodobý strategický cíl rozvoje kraje lze považovat podstatné zvýšení globální konkurenceschopnosti jeho ekonomiky jako základního předpokladu trvalého zvyšování životní úrovně jeho obyvatelstva a úrovně jeho sociálního zabezpečení.

Realizace této strategie by měla být cílena nejen na získání, ale i na udržení komparativních výhod kraje, přičemž je nutno klást důraz na životní prostředí jako významnou komponentu kvality života.

V tomto významovém kontextu byly vymezeny následující hlavní cíle a navazující dílčí cíle:

Hlavní cíl 1: Zlepšení konkurenční pozice ekonomiky

Dílčí cíle:

- 1.1. zvyšování investiční atraktivity
- 1.2. všeobecná podpora MSP s důrazem na rozvoj exportních a inovačních aktivit
- 1.3. ekonomická stabilizace venkova s důrazem na integraci ekonomických aktivit a polyfunkční využívání krajiny
- 1.4. podpora rozvoje cestovního ruchu

Hlavní cíl 2: Zvýšení kvality sociálního prostředí s důrazem na rozvoj lidských zdrojů

Dílčí cíle:

- 2.1. zvyšování vzdělanosti obyvatelstva a adaptability pracovních sil
- 2.2. podpora bytové výstavby a regenerace bytového a nebytového fondu
- 2.3. zvyšování standardu zdravotních a sociálních služeb a prevence zdravotních a sociálních rizik
- 2.4. podpora rozvoje aktivit volného času s důrazem na stimulaci rozvoje mezinárodní kulturní spolupráce

Hlavní cíl 3: Zvýšení kvality technického prostředí s důrazem na rozvoj síťové infrastruktury

Dílčí cíle:

- 3.1. podpora rozvoje nadregionální dopravní sítě a zkvalitňování dopravní sítě regionálního významu s důrazem na stimulaci rozvoje hromadné dopravy
- 3.2. podpora rozvoje telekomunikačních sítí s důrazem na rozvoj aktivit v oblasti informatiky
- 3.3. optimalizace rozvoje energetických a vodohospodářských sítí
- 3.4. vytváření dokumentů územního a regionálního rozvoje kraje

Hlavní cíl 4: Podpora zavádění principů trvale udržitelného rozvoje kraje

Dílčí cíle:

- 4.1. podpora trvalé udržitelnosti krajiny Vysočiny
- 4.2. podpora ekologicky a ekonomicky efektivního nakládání s odpady
- 4.3. podpora rozvoje obnovitelných a alternativních zdrojů energie
- 4.4. podpora rozvoje systému environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty a agenda 21

Navržené cíle jsou dále využity jako základní obsahové východisko pro koncipování hlavních opatření a jejich specifikaci, konkretizující rozvojové záměry kraje. V uvedené struktuře jsou zejména dílčí cíle výchozím pořádacím principem pro stanovení finančního plánu k zajištění budoucích rozvojových potřeb kraje.

Při přípravě konkrétních opatření pro jednotlivé problémové okruhy byly využívány i návrhy, které se již dříve objevily jak ve Strategii kraje z roku 1999, tak zejména návrhy, zakotvené v regionálním operačním programu (ROP) regionu NUTS II – Jihovýchod. Vytipovaná opatření byla současně v nezbytné míře posuzována i z hlediska aktuálního stavu probíhajícího procesu vyjednávání o rozdělení aktivit mezi sektory a regiony (tj. vyjasňování odpovědnosti za realizaci rozvojových aktivit mezi dokumenty ROP a SOP).

Uvedená obsahová provázanost navrhovaných opatření a jejich specifikace byla nutným záměrem v zájmu udržení šancí pro přípravu a předkládání budoucích rozvojových záměrů kraje využitím možností, vázaných na kterýkoliv z uvedených rozvojových dokumentů a nástroje jeho realizace.

Pro praktickou operacionalizaci naplnění výše uvedených dílčích cílů rozvoje kraje byly pracovně pojmenovány „problémové okruhy“ (byly přejaty z původního PRK Jihlavského kraje), aby sloužily jako východisko pro ustavení odborných pracovních skupin.

Návrh základních problémových okruhů, vycházejících z hlavních cílů:

Problémové okruhy dle hlavního cíle 1:

1. podpora investic
2. podpora MSP (malého a středního podnikání)
3. zemědělství a lesnictví, obnova venkovských oblastí
4. turismus

Problémové okruhy dle hlavního cíle 2:

1. vzdělávání a trh práce
2. bytová výstavba
3. zdravotnictví a sociální služby
4. kultura, ochrana a obnova památek

Problémové okruhy dle hlavního cíle 3:

1. doprava, dopravní obslužnost
2. telekomunikace a informatika
3. zásobování vodou a energií
4. územní a regionální rozvoj

Problémové okruhy dle hlavního cíle 4:

1. trvale udržitelný rozvoj krajiny
2. nakládání s odpady
3. obnovitelné a alternativní zdroje
4. environmentální výchova a vzdělávání

Struktura pracovních skupin:

Pracovní skupiny dle cíle 1:

1. Pracovní skupina pro: „Rozvoj podnikání“ (dílčí cíl 1.1, opatření 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3; dílčí cíl 1.2, opatření 1.2.1)
2. Pracovní skupina pro: „Rozvoj zemědělství a obnova venkovských oblastí“ (dílčí cíl 1.3, opatření 1.3.1, 1.3.2, 1.3.3, 1.3.4, 1.3.5, 1.3.6)
3. Pracovní skupina pro: „Turismus“ (dílčí cíl 1.4, opatření 1.4.1, 1.4.2, 1.4.3, 1.4.4)

Pracovní skupiny dle cíle 2:

4. Pracovní skupina pro: „Vzdělávání a trh práce“ (dílčí cíl 2.1, opatření 2.1.1, 2.1.2, 2.1.3)
5. Pracovní skupina pro: „Zdravotnictví“ (dílčí cíl 2.3, opatření 2.3.1)
6. Pracovní skupina pro: „Sociální služby“ (dílčí cíl 2.3, opatření 2.3.2)
7. Pracovní skupina pro: „Kultura, obnova památek“ (dílčí cíl 2.4, opatření 2.4.2)
8. Pracovní skupina pro: „Volnočasové aktivity“ (dílčí cíl 2.4, opatření 2.4.1)

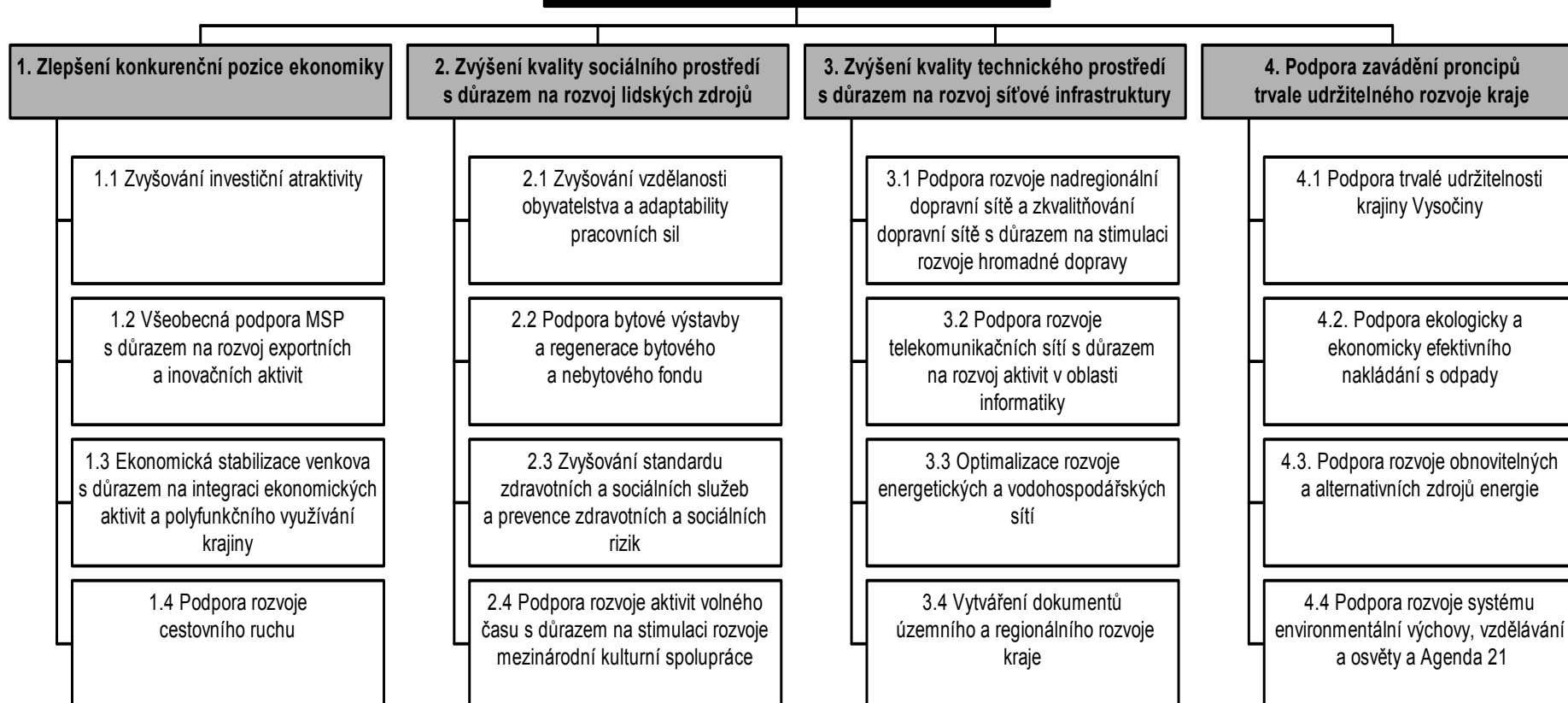
Pracovní skupiny dle cíle 3:

9. Pracovní skupina pro: „Dopravní dostupnost (dílčí cíl 3.1, opatření 3.1.1, 3.1.2, 3.1.3, 3.1.4)
10. Pracovní skupina pro: „Informatizaci“ (dílčí cíl 3.2, opatření 3.2.1, 3.2.2)
11. Pracovní skupina pro: „Zásobování vodou, ČOV“ (dílčí cíl 3.3, opatření 3.3.2, 3.3.3)
12. Pracovní skupina pro: „Územní a sídelní rozvoj, energetika (dílčí cíl 2.2, opatření 2.2.1; dílčí cíl 3.3, opatření 3.3.1; dílčí cíl 3.4, opatření 3.4.1)

Pracovní skupiny dle cíle 4:

13. Pracovní skupina pro: „Ochrana krajiny a zavádění principů TUR“ (dílčí cíl 4.1; 4.2; 4.3; 4.4)

14. Pracovní skupina pro: „Finanční zdroje a jejich využití (vznikla jako průřezová skupina v návaznosti na řešení otázek financování budoucích potřeb kraje)

PROGRAM ROZVOJE KRAJE VYSOČINA**Struktura hlavních a dílčích cílů**

3.2. Specifikace opatření PRK

CÍL 1: ZLEPŠENÍ KONKURENČNÍ POZICE EKONOMIKY

Dílčí cíl 1.1: Zvyšování investiční atraktivity

Opatření 1.1.1: Zkvalitnění podnikatelského prostředí na základě vnitřních rozvojových zdrojů (tzn. na základě lidského a znalostního kapitálu)

Popis

Zlepšování kvality podnikatelského prostředí stimuluje využití vnitřních rozvojových zdrojů. V tomto kontextu je důležitým nástrojem realizace potřebného přechodu od stávající převážně nákladově založené konkurenceschopnosti regionu ke konkurenceschopnosti založené na využívání lidských zdrojů a znalostí báze. Úroveň této báze je obecně determinována rozvinutostí hlavních institucionálních činitelů jejího rozvoje, tj. vysokých škol (nachází se mimo území kraje), vědeckotechnických parků a ústavů základního i aplikovaného výzkumu, jejíž důležitou komponentou je intenzita inovačně zaměřené spolupráce veřejného a soukromého sektoru (zejména ve vazbě na výzkumná a vývojová pracoviště velkých firem a inovačně orientované malé a střední podniky). Hlavním posláním těchto aktivit je podpora významných podnikových resp. regionálních inovací, vytvářejících příznivé prostředí pro transfer moderních technologií a vytváření informačních sítí.

Kromě věcných otázek zlepšování kvality podnikatelského prostředí je potřebné věnovat i adekvátní pozornost jeho územním souvislostem, zejména objektivně vzniklým rozdílům v kvalitě podnikatelského prostředí. Z praktického hlediska jde o aplikaci principu koncentrace úsilí na vytváření růstových ohnisek (pólů rozvoje) s mezinárodně konkurenceschopnou kvalitou podnikatelského prostředí, ze kterých se pozitivní efekty šíří do okolí (vytváření urbanisticky a infrastrukturně integrovaných rozvojových os). Toto pojetí umožňuje využití silných stránek regionu a současně potlačování možných ohrožení jeho ekonomického rozvoje.

Cíle

- A. Zvyšování konkurenceschopnosti na základě technologické úrovně výroby, rozvoj inovačního potenciálu podnikatelské sféry.
- B. Prohloubení integrace vědeckovýzkumné soustavy s podnikatelskou sférou.
- C. Maximální zapojení stávající nabídky pracovní síly v ekonomických činnostech kraje. Zapojení výchovně vzdělávací soustavy do aktuálních potřeb trhu práce.
- D. Posílení dopravní přístupnosti jednotlivých částí kraje.

A. Zvyšování konkurenceschopnosti na základě technologické úrovně výroby, rozvoj inovačního potenciálu podnikatelské sféry

Konkurenceschopnost místní podnikatelské sféry do značné míry závisí na rozvoji výroby s progresivními technologiemi.

Cíle opatření

- zefektivnění výroby a zvýšení produktivity práce
- zvyšování exportní schopnosti regionální ekonomiky

Aktivita naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) podpora programů rozvoje a vzniku podnikatelských a inovačních center, podnikatelských inkubátorů
- b) programové zavádění konkurenceschopných technologií a vývojových programů nových výrobků
- c) vybudování krajského systému centrální nabídky partnerské spolupráce na úseku inovací s participací podnikatelských subjektů (zejména oblast zpracovatelského průmyslu), výzkumných ústavů a škol
- d) finanční pomocí podporovat realizaci projektů zaměřených na zvyšování jakosti výroby (certifikace jako je ISO, VDA, EMAS atd.), dále regionální ohodnocování podnikatelských subjektů

Kritéria pro výběr projektů

- preference záměrů v oblasti strojírenského, elektrotechnického a elektronického průmyslu, příp. dalších oborů s vyšší přidanou hodnotou
- úspory energie a snížení produkce odpadů
- tvorba nových pracovních příležitostí
- projekty podporující zavádění nových technologií nebo inovující stávající technologické procesy

Realizační výstupy opatření

- počet podnikatelských subjektů, kteří obdržely finanční podporu na nákup nových technologií. Počet realizovaných projektů podporujících inovace.
- počet nových podnikatelských a inovačních center
- vytvoření krajské databáze partnerské spolupráce
- zvýšení výkonnosti regionální ekonomiky (HDP)
- počet podniků, kteří v rámci podpory získaly certifikaci výroby

Dopady do ekonomiky kraje

- zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky, odvíjející se z vyšší tvorby přidané hodnoty
- stimulace vzniku inovačně orientovaných malých a středních podniků
- vytváření vysoce kvalifikovaných pracovních míst
- pozitivní dopady ekonomických činností na životní prostředí a obyvatelstvo vlivem zavedení nových technologií

Cílové skupiny

soukromé podnikatelské skupiny, vědeckovýzkumné a poradenské instituce, školy, města a obce

Odpovědné instituce (garanti)

Krajský úřad s případným delegováním dílčích pravomocí na další instituce, Hospodářská komora, RRA Vysočina, odborné školy, vědecké a výzkumné instituce, MPO

Geografické pokrytí

převážně selektivní v souladu s principem koncentrace úsilí

B. Prohloubení integrace vědeckovýzkumné soustavy s podnikatelskou sférou

Cíle opatření

- zrychlení transferu poznatků vědy a výzkumu do výrobních procesů

Aktivita naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) podpora programů výzkumu a vývoje (Zvýšení exportní výkonnosti českého průmyslu, Rozvoj center špičkových průmyslových výrobků a technologií, příp. další programy) formou navýšení dotací udělovaných v rámci těchto programů
- b) podpora programů výzkumu a vývoje (Technos, Park, příp. další programy) formou regionálních příspěvků na navýšení horního limitu státních příspěvků
- c) selektivní podpora rozvoje struktury VTP - vědecké parky, technologické parky (např. zpracování návrhu výstavby vhodné formy VTP v Jihlavě). Vzdělávání pracovníků technologických parků.
- d) aktivní spolupráce vědeckých, výzkumných, vzdělávacích a realizačních základen
- e) vytvoření programu stáží a stipendií pro technické a výzkumné pracovníky pro pobyt v zahraničí, kteří se účastní konkrétního projektu z oblasti technologické a vývojové

Kritéria pro výběr projektů

- intenzita spolupráce s vědecko výzkumnou základnou - VŠ, Akademie věd, specializované resortní a podnikatelské subjekty
- spolupráce se zahraničními investory působícími v ČR či institucemi ze zemí EU
- vazby na výzkumné projekty a institucionální spolupráci v rámci EU
- projekty zaměřené na zhodnocení místních zdrojů
- projekty zaměřené na inovace, na nové a perspektivní technologie

Realizační výstupy opatření

- počet projektů, na kterých spolupracují podporované firmy a vědecké, výzkumné ústavy
- počet společně založených projektů, služeb
- počet poradenských akcí

Dopady do ekonomiky kraje

- zvýšení konkurenceschopnosti regionální ekonomiky
- podpora rozvoje informačních sítí
- stimulace vzniku inovačně orientovaných malých a středních podniků
- zavedení nových moderních výrobních postupů ve výrobě
- zvýšení exportu
- vytváření vysoce kvalifikovaných pracovních míst

Cílové skupiny

města a obce, vědecké a výzkumné instituce, odborné školy, podnikatelské subjekty, Hospodářské komory, poradenské instituce

Odpovědné instituce (garanti)

Krajský úřad, Hospodářská komora, MPO

Geografické pokrytí

převážně selektivní v souladu s principem koncentrace úsilí

C. Maximální zapojení stávající nabídky pracovní síly v ekonomických činnostech kraje. Zapojení výchovně vzdělávací soustavy do aktuálních potřeb trhu práce.

Aktivita naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) vypracování programů podpory tvorby a stabilizace pracovních míst, včetně financování rekvalifikace
- b) zpracování studie na zapojení uvolněné pracovní síly, která vznikne v důsledku útlumu těžby uranové rudy v lokalitě Dolní Rožínka
- c) vypracování programů a projektů na vznik alternativní zaměstnanosti v již existujících průmyslových podnicích
- d) vypracování programů řízení poptávky a financování dopravní obslužnosti v závislosti na kapacitní zaměstnanosti firem
- e) připravit a podporovat vzdělávací a výcvikové programy na získání, přizpůsobení nebo zvýšení znalostí a dovedností potřebných ke zvládnutí nových procesů a systémů
- f) ve spolupráci s podnikatelskými subjekty trvale vytvářet „profil absolventa“. Modularizace základních učebních plánů odborných škol za účelem rychlejší reakce na vzniklou situaci v oblasti trhu práce.
- g) stimulace nabídky pracovních příležitostí pro problémové skupiny obyvatel a občany ZPS
- h) podpora realizace projektů celoživotního vzdělávání obyvatelstva
- i) finanční a metodická podpora budování specializovaných výchovně vzdělávacích institucí

Kritéria pro výběr projektů

- projekty řešící (analyzující) současnou situaci i budoucí vývoj v oblasti trhu práce
- projekty zabývající se rekvalifikací obyvatelstva
- projekty zabývající se dalším vzděláváním obyvatelstva
- programy jejichž řešení přispívá k sladění potřeb trhu práce s nabídkou středních škol
- projekty, které budou řešit zapojení problémové skupiny obyvatel či občanů se ZPS, do pracovního procesu

Realizační výstupy opatření

- počet nově vzniklých pracovních míst, snížení nezaměstnanosti
- počet rekvalifikovaných osob, počet nově zaměstnaných rekvalifikovaných osob
- počet speciálně vzdělávacích institucí
- počet vzdělávacích a výcvikových akcí

Dopady do ekonomiky kraje

- snížení nezaměstnanosti, zaměstnání těžko umístitelných osob
- zvýšení výkonnosti regionální ekonomiky

- zvýšení koupěschopnosti obyvatelstva
- vznik a rozvoj malých a středních podniků
- zvýšení příjmu obcí a podnikatelské sféry

Cílové skupiny

obyvatelstvo, podnikatelské subjekty, vzdělávací instituce, Úřady práce, Hospodářská komora

Odpovědné instituce (garanti)

Krajský úřad, města a obce, MŠMT, ÚP, Hospodářská komora, MPO, MMR

Geografické pokrytí

celé území kraje

D. Posílení dopravní přístupnosti jednotlivých částí kraje

Cíle opatření

- zvýšení flexibility a mobility pracovní síly

Aktivita naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) zajištění napojení hlavních silnic kraje na celostátní systém dálnic a rychlostních komunikací
- b) rozšíření kapacity průtahových silnic I. třídy a modernizace krajské silniční sítě zkvalitněním průjezdnosti, prováděním oprav a údržby, a to včetně místních komunikací
- c) vypracování regionálního dopravního plánu
- d) modernizace železniční sítě kraje; zkvalitnění služeb železnice
- e) rozšíření nabídky expresních spojů

Kritéria pro výběr projektů

- projekty řešící dopravní propojenost jednotlivých částí kraje
- podnikatelské projekty zabývající se dopravní dostupností kraje
- projekty modernizace a údržby dopravní infrastruktury
- projekty zvyšující mobilitu pracovní síly

Realizační výstupy opatření

- zvýšení počtu spojů. Zkrácení doby dojezdu do středisek
- zvýšení počtu expresních spojů
- snížení nezaměstnanosti v kraji
- zvýšení počtu pracovních míst v logistických službách
- zvýšení kapacity dopravní infrastruktury

Dopady do ekonomiky kraje

- vytvoření nových pracovních míst, snížení nezaměstnanosti
- zmírnění trendu vyliďňování venkovských a dopravně hůře přístupných oblastí
- posílení regionální ekonomiky
- vznik a rozvoj podnikatelských subjektů
- flexibilita pracovní síly

Cílové skupiny

města a obce, dopravní společnosti, Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD), Státní údržba silnic, ČD

Odpovědné instituce (garanti)

Krajský úřad, MDS, MMR, ŘSD, GŘ ČD

Geografické pokrytí

celé území kraje

Opatření 1.1.2: Příprava průmyslových či víceúčelových hospodářských zón a zkvalitňování nabídky stávajících zón; podpora přímých zahraničních investic

Popis

Opatření je zaměřeno na přilákání investic (zejména zahraničních) do regionu, jejichž prostřednictvím by měly být nastartovány a stimulovány zásadní změny mikroekonomického resp. podnikového prostředí a zároveň zvýšená míra zapojení regionu do světové ekonomiky (z obecného hlediska přínosy zahraničních investorů nespočívají pouze ve zvýšení zaměstnanosti, tvorby přidané hodnoty či exportu, ale i ve stimulaci poptávky po dodávkách místních firem a zavádění nových technologií a manažerských praktik, podporujících rozvoj znalostní báze regionu). Úspěšnost v získávání přímých investic, především investic na zelené louce, je determinována investiční atraktivitou regionu a jeho hlavních sídelních center (odvíjející se z působení tzv. lokalizačních faktorů reflektujících preference potenciálních investorů) a kvalitou managementu jednotlivých měst a obcí a perspektivně i regionálního managementu (odvíjející se z nabídky rozvojových ploch a dalších nemovitostí). V tomto kontextu považujeme za vhodný selektivní přístup k podpoře výstavby nových či zkvalitňování nabídky stávajících průmyslových zón. Tento přístup koresponduje s poznatky o úspěšnosti relevantních politik v zemích EU. Z hlediska základních typů investic se projevuje zřetelná koncentrace zájmu investorů působících v oblasti distribuce a produktivních služeb na metropolitní a další sídelní koncentrační prostory (bohaté na informace a příležitosti k obchodním kontaktům), odlišující se od urbanisticky méně koncentrované působících investorů z oblasti zpracovatelského průmyslu.

Cíle

- A. Zvýšení investiční atraktivity kraje; vypracování optimální marketingové strategie, zohledňující diferenciované regionální předpoklady pro alokaci zahraničních investic
- B. Zajištění kvalitní a komplexní přípravy pozemků a budov pro investory. Vytvoření databáze komplexní regionální evidence hospodářských zón.

A. Zvýšení investiční atraktivity kraje; zpracování optimální marketingové strategie, zohledňující diferenciované regionální předpoklady pro alokaci zahraničních investic.

Cíle opatření

- posílení pozitivní image regionu jako atraktivní oblasti pro investory
- zvýšení objemu zahraničních investic umístěných v kraji

Aktivita naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) podpora marketingových aktivit cílených na potenciální zahraniční investory
- b) vypracování regionálního programu podpory vzniku nových podnikatelských subjektů a aktivit k dosahování vyváženého regionálního rozvoje
- c) vytvoření informačního a poradenského systému, informace o státních a regionálních investičních pobídkách
- d) vytváření programů podpory rozvoje lidských zdrojů se zaměřením na podporu znalostí a dovedností v realizovaných projektech, především nových technologiích a výrobních procesech
- e) flexibilní a cílené rekvalifikační programy pro konkrétní investory
- f) subdodavatelská spolupráce
- g) podpora opatření orientovaných na zkracování časových limitů pro získání formálních povolení nutných pro realizaci zahraniční investice (dosazení standardů EU)

Kritéria pro výběr projektů

- projekty nabízející možnost investování v kraji
- předpokládaný počet nových pracovních míst vytvořených investorem
- orientace podpory na nové zahraniční investory

Realizační výstupy aktivit

- informační, nabídkový a motivační systém pro investory
- informační materiál s přehlednou základní informací pro potenciální investory (podmínky a výhody investování v regionu)
- počet nově uzavřených smluv se zahraničními investory

- počet propagačních akcí
- vytvoření alespoň tří větších zón s parametry odpovídajícími standardní nabídce v zemích EU

Dopady do ekonomiky kraje

- zvýšení objemu přímých zahraničních investic na území kraje
- vytvoření nových pracovních míst a rozšíření struktury pracovních příležitostí
- zvýšení životní úrovně obyvatelstva
- posílení finančních zdrojů a možností kraje
- příznivý synergický efekt na ostatní prioritní oblasti
- posílení regionální ekonomiky

Cílové skupiny

podnikatelské subjekty, města a obce, subjekty poskytující přímé služby a informace investorům, RRA Vysočina, Hospodářská komora

Odpovědné instituce (garanti)

Krajský úřad, Hospodářská komora, RRA Vysočina, CzechInvest, MPO, MMR

Geografické pokrytí

selektivní v souladu se stanovenými kritérii (orientace na ekonomicky nosné prostory rozvojových a urbanistických os)

B. Zajištění kvalitní a komplexní přípravy pozemků a budov pro investory. Vytvoření databáze komplexní regionální evidence hospodářských zón.

Aktivita naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) dodatkové dotace určené na zainvestování územně připravených průmyslových zón resp. zón disponujících zahraničním zájemcem o investici na zelené louce
- b) regionální podpora rozvoje průmyslových zón (mimo zóny zahrnuté v předchozím bodě) formou dotace výstavby či zkvalitňování nabídky menších průmyslových zón, určených především pro zahraniční investory z řad malých a středních podniků
- c) regionální koordinace zřizování hospodářských zón
- d) vypracování centrální nabídky kvalitních prostor v budovách ve vlastnictví veřejně právních subjektů, vhodných pro zahraniční investory působící v oblasti produktivních služeb
- e) vytvoření, pravidelná aktualizace a prezentace databáze hospodářských zón v kraji
- f) zpracování územních plánů regionů, okresů a obcí
- g) Podstatné zrychlení provádění komplexních pozemkových úprav. Narovnání vlastnických vztahů k pozemkům; zajištění soupisu věcných břemen.
- h) zjednodušení a urychlení administrativních procesů pro začínající podnikatele, pro příchozí zahraniční investory

Kritéria pro výběr projektů

- předpokládaný počet pracovních míst vytvořených investorem
- existence investorů s konkrétním zájmem o výstavbu na zelené louce v dané lokalitě
- orientace podpory na zahraniční investory
- projekty zabývající se zhodnocením území v souladu s ÚPD
- projekty zaměřené na územní a technickou přípravu průmyslových zón
- projekty zabývající se revitalizacemi opuštěných areálů a budov

Realizační výstupy aktivit

- vytvoření resp. zainvestování průmyslových zón určených pro investory z řad malých a středních podniků
- konstituování centrálního systému nabídky vhodných budov pro zahraniční investory působící v oblasti produktivních služeb
- vytvoření databáze hospodářských zón na území kraje
- počet revitalizovaných hospodářských objektů
- technicky připravené plochy pro podnikání
- vyhotovení patřičných ÚPD a jejich schválení

- vyhodnocení efektivity vynaložených prostředků na zřízení průmyslových zón

Dopady do ekonomiky kraje

- zvýšení přílivu přímých zahraničních investic do kraje
- vytvoření nových pracovních míst a diverzifikace struktury pracovních míst
- realizace nových velkých investic
- snížení nezaměstnanosti a vyjížděky za prací
- zvýšení míry podnikatelské aktivity kraje

Cílové skupiny

investoři, města a obce, realitní a developerské organizace, subjekty poskytující přímé služby a informace investorům

Odpovědné instituce (garanti)

Krajský úřad, Hospodářská komora, RRA Vysočina, CzechInvest, MPO, MMR

Geografické pokrytí

selektivní v souladu se stanovenými kritérii (orientace na ekonomicky nosné prostory rozvojových a urbanistických os)

Opatření 1.1.3: Prohlubování přeshraniční a mezinárodní spolupráce; zvýšení míry zapojenosti kraje do světové ekonomiky

Popis

Intenzivní rozvoj mezinárodní a přeshraniční spolupráce je nepochybně významným faktorem formujícím image regionu a stimulačním jeho investiční atraktivitu. Vzhledem ke geografické poloze, a z ní se odvíjejícího potenciálu pro posílení konkurenčního postavení regionu, lze za prioritní směr odpovídajících aktivit pokládat jejich orientaci na Rakousko a severní Itálii, a v užším rámci přeshraniční spolupráce pak na Dolní Rakousko a Vídeň. Kromě výše naznačených ekonomických přínosů lze počítat i s dalšími přínosy, generovanými kulturním sblížením sousedících českých a rakouských regionů.

Cíle opatření

- A. Širší mezinárodní aktivity
- B. Užší mezinárodní aktivity – přeshraniční aktivity
- C. Zvýšení míry zapojenosti kraje do světové ekonomiky

A. Širší mezinárodní aktivity

Aktivity naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) organizování účelových zahraničních obchodních misí a setkání
- b) program podpory účasti firem z kraje na mezinárodních veletrzích
- c) zřízení agenturního zastoupení regionu v zahraničí
- d) public relations (články v tisku, výroční zprávy atd.)
- e) mezinárodní aktivity v oblastech spolupráce: obchodu, finančnictví, oborů technických a technologických
- f) cílené vyhledávání vhodných potenciálních partnerů u nás a v zahraničí
- g) vzbuzení zájmu zahraničních dovozců, řetězců a nákupčích o české zboží a služby
- h) podpora oborové propagace ve vztahu k zahraničí

Kritéria pro výběr projektů

- úroveň předveletržní marketingové přípravy
- stupeň integrace projektů s rozvojovou strategií kraje
- projekty zabývající se kontakty podnikatelů
- projekty orientované na propagaci místních firem
- projekty zaměřené na pořádání obchodních misí, workshopů aj.
- projekty zaměřené na zlepšení image kraje

- projekty zaměřené na mezinárodní aktivity v oblastech spolupráce: obchodu, finančnictví, oborů technických a technologických

Realizační výstupy aktivit

- informační materiály s přehlednou základní (ale i se specifickou) informací o území kraje
- počet uspořádaných (účastí na) výstav, obchodních misí, burz investičních příležitostí apod.
- počet propagačních akcí
- zvýšení efektivity mezinárodních vazeb kraje
- počet zřízených agenturních zastoupení kraje
- zvýšení mezinárodních kooperačních vztahů domácích podniků

Dopady do ekonomiky kraje

- zlepšení obchodní pozice firem z regionu na zahraničních trzích
- posílení finančních zdrojů a možností kraje
- realizace nových velkých investic v kraji se zahraniční účastí
- posílení a stabilizace regionální ekonomiky
- vytvoření nových pracovních míst a diverzifikace struktury pracovních míst

Cílové skupiny

domácí podnikatelské subjekty, města a obce, investoři, subjekty zabývající se pořádáním výstav, burz

Odpovědné instituce (garanti)

Krajský úřad, Hospodářská komora, RRA Vysočina, MMR, MPO, CzechInvest, CzechTrade

Geografické pokrytí

celé území kraje, okresy participující na přeshraniční spolupráci

B. Užší mezinárodní aktivity – přeshraniční aktivity

Aktivity naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) podpora přeshraniční spolupráce s Rakouskem (např. v oblasti technické infrastruktury)
- b) podpora zakládání společných firem v rámci sousedících regionů (joint – ventures)
- c) přeshraniční činnosti v oblastech spolupráce: obchodu, finančnictví, oborů technických a technologických
- d) podpora přeshraničních aktivit v oblasti vědeckotechnické spolupráce
- e) přeshraniční setkávání místních podnikatelů, zástupců samospráv a státních správ

Kritéria pro výběr projektů

- orientace na jihozápadní transnacionální osu
- stupeň integrace projektů s rozvojovou strategií kraje
- společné projekty více partnerů ze „sousedících“ zemí
- projekty posilující přeshraniční spolupráci
- projekty orientované na propagaci místních firem
- projekty zaměřené na zlepšení image kraje

Realizační výstupy aktivit

- vytvoření nových pracovních příležitostí v příhraničních oblastech kraje
- počet založených společných podniků
- zvýšení efektivity přeshraničních vazeb kraje
- počet propagačních akcí
- zvýšení objemu přílivu zahraničních investic z Rakouska

Dopady do ekonomiky kraje

- posílení finančních zdrojů a možností kraje
- zlepšení obchodní pozice firem z kraje na rakouských trzích
- stimulace přímých zahraničních investic, především z Rakouska
- zvýšení míry podnikatelské aktivity v příhraničních oblastech kraje
- vytvoření nových pracovních míst a rozšíření struktury pracovních příležitostí

- posílení regionální ekonomiky

Cílové skupiny

domácí podnikatelské subjekty, města a obce, investoři, subjekty zabývající se pořádáním výstav, burz

Odpovědné instituce (garanti)

Krajský úřad, Hospodářská komora, RRA Vysočina, MMR, MPO, CzechInvest, CzechTrade

Geografické pokrytí

celé území kraje, především pak okresy participující na přeshraniční spolupráci

C. Zvýšení míry zapojenosti kraje do světové ekonomiky

Cíle opatření

- zvýšení obchodní a investiční atraktivity kraje

Aktivity naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) soustředěná podpora rozvoje mezinárodních kooperací v klíčových sektorech zpracovatelského průmyslu
- b) poskytování informací o zahraničních trzích, včetně poptávek, tendrů a veřejných zakázek, které z nich přichází, jako základní nástroj tvoření obrazu o teritoriu, včetně souvisejícího poradenství
- c) podpora při tvorbě exportních marketingových plánů
- d) poskytování praktických informací o Evropské unii, jejích programech, politikách, legislativě a standardech
- e) exportní vzdělávání, které se zaměřuje na techniku zahraničního obchodu
- f) využití služeb mezinárodních zprostředkovatelských agentur

Kritéria pro výběr projektů

- stupeň integrace projektů s rozvojovou strategií kraje
- společné projekty více partnerů ze sousedících zemí
- projekty orientované na propagaci místních firem
- projekty zaměřené na zlepšení image kraje
- projekty zabývající se kontakty podnikatelů
- projekty zaměřené na identifikaci a oslovení investorů
- projekty zaměřené na pořádání obchodních misí a workshopů
- projekty zaměřující se na zvýšení exportní výkonnosti podniků

Realizační výstupy aktivit

- zvýšení efektivity přeshraničních vazeb kraje
- počet propagačních akcí
- zlepšení kvality podnikatelského prostředí
- počet nově uzavřených smluv se zahraničními investory
- zvýšení exportní výkonnosti domácích podniků
- informační materiály o zahraničních trzích a EU
- vytvoření exportních marketingových plánů, založení exportního klubu

Dopady do ekonomiky kraje

- zlepšení obchodní pozice firem z regionu na zahraničních trzích
- posílení finančních zdrojů a možností kraje
- posílení a stabilizace regionální ekonomiky
- vytvoření nových pracovních míst a diverzifikace struktury pracovních míst
- zvýšení přílivu přímých zahraničních investic do kraje

Cílové skupiny

domácí podnikatelské subjekty, města a obce, investoři, vzdělávací instituce, zprostředkovatelské agentury (např. Bureau de Rapprochement des Entreprises aj.)

Odpovědné instituce (garanti)

Krajský úřad, Hospodářská komora, RRA Vysočina, MMR, MPO, MZV, CzechInvest, CzechTrade, Euro Info Center, Česká exportní banka

Geografické pokrytí

celé území kraje, okresy participující na přeshraniční spolupráci

Dílčí cíl 1.2: Všeobecná podpora malých a středních podniků (MSP) s důrazem na rozvoj exportních a inovačních aktivit

Všeobecnou podporu rozvoje malého a středního podnikání lze pokládat vzhledem k výše uvedenému dílčímu cíli 1.1 „Zvyšování investiční atraktivit“ do jisté míry za komplementární, neboť jejím prostřednictvím lze využít potenciálních efektů generovaných novými firmami usazenými ve vybudovaných průmyslových zónách. Hlavním všeobecným důvodem této podpory je samozřejmě (v souladu se situací ve vyspělých ekonomikách) jejich rozhodující podíl na zaměstnanosti. Z hlediska perspektivní tvorby odpovídajících krajských programů se zatím jako optimální jeví jejich navázání na celostátní programy podpory malého a středního podnikání v souladu se stanovenými odvětvovými prioritami (formou prémie k získané dotaci ze zdrojů Ministerstva průmyslu a obchodu). Mezi tyto odvětvové priority lze řadit především všeobecnou podporu průmyslových výrobních s vyšším rozvojovým potenciálem (elektronický a elektrotechnický průmysl a vybrané obory strojírenského průmyslu, zejména přesné strojírenství) a podporu dodavatelů komponent pro nové zahraniční firmy usazené ve vybudovaných průmyslových zónách kraje či v jejich sousedství. Z územního hlediska lze v tomto ohledu více přihlídnout k potřebám řešení nezaměstnanosti tj. za územní priority lze stanovit urbanizovanější části oblastí s nadprůměrnou nezaměstnaností. V této souvislosti je vhodné přihlížet nejen k celkové míře nezaměstnanosti jednotlivých částí území kraje, ale i ke struktuře nezaměstnanosti, profesní a kvalifikační struktuře disponibilních pracovních sil atd. V oblasti neprůmyslově zaměřených MSP je, s přihlédnutím k podmínkám kraje, účelné vymezit jako vedlejší odvětvovou prioritu podporu MSP působících v oblasti informačních, obchodních a vědeckovýzkumných služeb (návaznost na směr 2.1. cíle B2 a směr 3.2 cíle B3 Strategie rozvoje Jihlavského kraje).

Opatření 1.2.1: Všeobecná podpora malých a středních podniků s důrazem na rozvoj exportních a inovačních aktivit

Popis

Podpora malých a středních podniků je standardní součástí hospodářské politiky zemí EU. Podpora je cílena na překonávání objektivních nevýhod malých a středních podniků ve srovnání s velkými podniky (zejména horší přístup ke kapitálu a relativně vyšší náklady vstupu na nové trhy a odpovídající informační zabezpečení). Význam podpory malých a středních podniků je dán jak jejich často rozhodující rolí v zaměstnanosti obyvatelstva, tak jejich flexibilitou (přizpůsobivostí) a potenciálem rozvoje do podoby velkých firem. Z hlediska kraje je zejména počet malých a středních podniků působících v oblasti zpracovatelského průmyslu, produktivních služeb a distribuci pod průměrem ČR. Lze tak konstatovat nedostačující absorpční kapacitu malých a středních podniků ve vztahu k pracovníkům uvolňovaným velkými podniky, s návaznými negativními dopady na vývoj trhu práce. V souladu s respektováním nadřazeného cíle zvýšení konkurenceschopnosti regionální ekonomiky se jako nejúčinnější jeví model selektivní podpory vybraných skupin malých a středních podniků, orientovaný na podporu činností, jejichž operační prostor překračuje regionální úroveň (malé a střední podniky působící v oblasti průmyslu a dále distribuce) resp. činností generujících synergické multiplikační efekty (malé a střední podniky působící v oblasti služeb podnikům).

Cíle opatření

- A. Rozvíjet předpoklady pro vznik a podporu malého a středního podnikání (MSP)
- B. Zvýšení konkurenceschopnosti a stability sektoru malého a středního podnikání

A. Rozvíjet předpoklady pro vznik a podporu malého a středního podnikání (MSP)

Aktivita naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) usnadnění přístupu malých a středních firem k finančním zdrojům, podpora úvěrových garancí pro pilotní podnikatelské projekty
- b) vytvoření regionálního fondu na podporu podnikání

- c) participace na programech podpory (Kredit, Záruka příp. další programy) formou regionálního příspěvku na splácení úroků či cenově zvýhodněné záruky za bankovní úvěr nebo leasing
- d) participace na programech podpory (Trh, Podpora exportu příp. další programy) formou regionálního příspěvku na navýšení horního limitu státního příspěvku
- e) institucionální podpora malého a středního podnikání
- f) podpora začínajících podnikatelů např. prostřednictvím budování podnikatelských inkubátorů
- g) podpora rozšiřování nabídky prostor pro podnikatelské aktivity malých a středních podniků formou dotace stavebních nákladů na rekonstrukce komerčně využitelných budov ve vlastnictví měst a obcí
- h) iniciování legislativních aktivit zaměřených na zrychlení odpisů týkajících se zejména zavádění moderních technologií

Kritéria pro výběr projektů

- projekty zaměřené na zlepšení přístupu k finančním zdrojům
- projekty zaměřené na tvorbu nových pracovních míst
- projekty poradenských a informačních činností pro začínající podnikatele
- projekty se synergickými efekty i pro ostatní obory

Realizační výstupy aktivit

- vytvoření nových podnikatelských prostor a inkubátorů
- regionální fond na podporu podnikání
- počet financovaných projektů
- objem finančních prostředků vyčleněných na podporu MSP v rámci kraje

Dopady do ekonomiky kraje

- vytvoření nových pracovních příležitostí, snížení vyjížděky za prací
- stimulace vzniku nových malých a středních podniků
- rozšíření existujících malých a středních podniků
- diverzifikace ekonomiky kraje
- posílení ekonomiky kraje

Cílové skupiny

malé a střední podnikatelské subjekty, města a obce, subjekty poskytující poradenský servis podnikům

Odpovědné instituce (garanti)

Krajský úřad, Hospodářská komora, RRA Vysočina, ČMZRB, MMR, MPO, CzechInvest

Geografické pokrytí

celé území kraje

B. Zvýšení konkurenceschopnosti a stability sektoru malého a středního podnikání

Cíle opatření

- zapojení domácích MSP do mezinárodní ekonomiky
- posílení absorpční schopnosti MSP ve vztahu k nabídce pracovních sil
- zlepšení kvality pracovních míst nabízených malými a středními firmami

Aktivity naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) podpora spolupráce regionálních a zahraničních firem ze zemí EU na třetích trzích formou dotace na marketingové studie
- b) podpora rozvoje kooperace malých a středních podniků formou vytváření regionální databáze nabídky partnerské spolupráce
- c) spolupráce domácích podniků se zahraničními podniky v oblastech: obchodu (zastoupení, marketing), finančnictví (akvizice, joint venture), technických (subkontrakty, společná výroba) a technologických (transfer technologií, společný vývoj)
- d) podpora demonstračních projektů úspor energie v malých a středních podnicích formou dotace nákladů na energetický audit a zpracování projektové dokumentace
- e) podpora budování poradenských a servisních služeb pro podnikatele
- f) podporovat a zavádět služby na zkvalitnění managementu malých a středních podniků jako je: vnější marketing, nové technologie a inovační procesy, úvěrování, dotační možnosti, finanční řízení atd.

- g) Příprava školicích programů v oblasti managementu, obchodu, finančním řízení atd.
- h) pomoc MSP získávat přístup ke zdrojům od finančních ústavů
- i) pořádání výstav a obchodních setkání se zahraniční účastí pro zprostředkování vzájemných obchodních kontaktů a aktivizaci podnikatelských aktivit v MSP

Kritéria pro výběr projektů

- orientace podpory na malé a střední podniky působící v oblasti zpracovatelského průmyslu, exportně orientovaných obchodních činností, poradenských a marketingových služeb podnikům, zpracování dat a softwarových služeb, výzkumu a vývoje, dalšího vzdělávání a rekvalifikace
- orientace projektů na významné inovace výrobků a služeb
- projekty zaměřené na zvyšování exportní výkonnosti MSP
- projekty vedoucí k vyšší kvalitě výroby, certifikace podle ISO 9000 a 14000 příp. VDA, EMAS atd.
- projekty snižující energetickou náročnost produkce zboží a služeb
- projekty na vytvoření databázového a informačního systému a jejich provozování
- projekty zaměřené na vytvoření nových subdodavatelských kontaktů
- projekty se synergickými efekty i pro ostatní obory

Realizační výstupy aktivit

- vytvoření a provozování regionální databáze nabídek partnerské spolupráce
- poskytnutí finanční podpory vybraným malým a středním podnikům
- vytvoření sítě mezinárodně kooperujících malých a středních podniků
- poradenství pro MSP (počet zodpovězených dotazů, poradenských hodin atd.).
- nové mezinárodní producentské a dodavatelské vztahy

Dopady do ekonomiky kraje

- vytvoření nových pracovních příležitostí
- rozšíření existujících malých a středních podniků
- stimulace snižování nákladů prostřednictvím úspor energie
- zvýšení exportní výkonnosti ekonomiky kraje
- posílení, stabilizace a konkurenceschopnost ekonomiky kraje
- zavedení nových moderních výrobních postupů ve výrobě
- vlivem zavedení nových technologií pozitivní dopady ekonomických činností na životní prostředí a obyvatelstvo
- přístup MSP na zahraniční trhy

Cílové skupiny

malé a střední podniky, města a obce, vědeckovýzkumné a poradenské instituce

Odpovědné instituce (garanti)

Krajský úřad, Hospodářská komora, MPO, MMR, CzechInvest, CzechTrade

Geografické pokrytí

celé území kraje

Dílčí cíl 1.3: Ekonomická stabilizace venkova s důrazem na integraci ekonomických aktivit a polyfunkční využívání krajiny

Opatření 1.3.1: Restrukturalizace a stabilizace zemědělství, lesnictví a navazujícího zpracovatelského průmyslu s cílem zvýšení zaměstnanosti na venkově a zabezpečení polyfunkčního využívání krajiny

Popis

Podpora diverzifikace zaměření zemědělské a lesní výroby a navazujícího zpracovatelského průmyslu podle přírodních daností a socioekonomických podmínek je jedním z rozhodujících úkolů restrukturalizace a stabilizace prvovýroby. Rozdílná filosofie rozvoje prvovýrobních činností ve třech, přírodními podmínkami determinovaných oblastech (zónách), je klíčem k trvalé udržitelnosti venkovského života. V nejméně přírodních oblastech je významné přiměřeně podporovat (v rámci ekologických a produkčních limitů), intenzivní zemědělskou výrobu a případné produkční přebytky směřovat na nepotravinářské využití. V marginálních oblastech, s výrazně nepříznivými podmínkami pro zemědělství, je třeba klást důraz na rozvoj lesnictví a zemědělství podporovat zejména v jeho krajinotvorných činnostech, udržujících kulturnost krajiny. V oblastech přechodných je významné podporovat účelnou zemědělskou výrobu s přednostním využitím existujících TTP pro chov polygastrických zvířat. Přitom však musí být dbáno i na udržení zaměstnanosti na venkově a na zabezpečení všeobecné péče o krajinu stejně, jako o zvyšování kvality výrobků a jejich konkurenceschopnosti.

Cíle opatření

- diverzifikace a stabilizace rozvoje zemědělství, potravinářství a lesnictví v závislosti na přírodních a socioekonomických podmínkách
- zlepšování kvality zemědělských výrobků, zvyšování konkurenceschopnosti a jejich kontrola

Aktivity naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) stabilizace zemědělské výroby v nejméně přírodních oblastech, s rozvojem zaměřeným zejména na vyšší kvalitu zem. produkce a zvýšení podílu nepotravinářské produkce
- b) zakládání a obnova luk a pastvin, zejména ve vrchovinných a pahorkatinných oblastech a na svažitých pozemcích a v nivách vodních toků. Podpora rozvoje navazujícího chovu polygastrických zvířat
- c) podpora technologickému rozvoji potravinářství, zlepšující hygienické, veterinární a fytosanitární vlastnosti potravin
- d) zalesňování neperspektivních zemědělských ploch v extrémních přírodních podmínkách a v místech s krajinotvornou funkcí
- e) podpora investic do technologií živočišné výroby, zavádění standardů EU pro Welfare ustájení zvířat
- f) přednostní podpora krajinotvorných zemědělských činností v marginálních oblastech, udržujících vysokou biodiverzitu a kulturnost krajiny a chránící její ráz
- g) podpora svépomocných kooperačních vazeb mezi zemědělci, lesníky a zpracovateli zemědělské produkce a sdružování vlastníků lesa
- h) zvyšování přidané hodnoty vyšším zpracováním produktů zemědělství a lesnictví a jejich lepším využíváním

Kritéria pro výběr projektů

- orientace projektu na významné inovace výrobků
- nepotravinářská zemědělská produkce či její nepotravinářské zpracování
- míra záruky hygienické, příp. technické kvality produktů
- míra efektivnosti aktivity
- energetická náročnost výroby
- tvorba nových pracovních příležitostí
- soulad s koncepcemi rozvoje obcí a mikroregionů
- konkurenceschopnost produktu
- spolupráce s vědeckými institucemi

Realizační výstupy opatření

- poskytnutí finanční podpory na restrukturalizaci výroby vybraným subjektům

- poskytnutí finanční podpory na rozvoj nepotravinářského využití zem. produkce
- každoroční podpora projektům zatravnění a tomu odpovídající rozvoj živočišné výroby
- selektivní podpora subjektů hospodářských v marginálních oblastech na krajinnotvorné zemědělské a lesnické činnosti
- vytvoření sítě kooperujících zemědělských a zpracovatelských podniků

Dopady do ekonomiky kraje

- postupná stabilizace zemědělské a lesní výroby jako rozhodující ekonomické základny venkova
- ochrana krajiny před ztrátou kulturnosti
- postupné převedení části orní půdy do TTP
- zlepšení životního prostředí
- zvýšení konkurenceschopnosti
- zvýšení zaměstnanosti na venkově

Konečný příjemce opatření

soukromé podnikatelské subjekty, obce, sdružení

Odpovědné instituce (garanti)

Agrární komora ČR, Krajské orgány, MZe ČR, MŽP ČR, Profesní sdružení

Geografické pokrytí: celé území kraje

Délka realizace opatření: V celém horizontu Programu rozvoje kraje

Financování: viz finanční plán

Opatření 1.3.2: Podpora místních specifík výroby a služeb

Popis

Využívání místních specifických podmínek a příležitostí, opírajících se o místní tradice a dovednosti je významným zdrojem pracovních příležitostí a prosperity na venkově. Rozhodující část místních specifík se odvíjí od přírodních podmínek a tradic, které v minulosti i dnes vytváří specifické předpoklady pro určitou specializaci a přirozeně tak zvyšují konkurenceschopnost výrobků. V neposlední řadě jsou tyto činnosti i součástí kulturního dědictví území a spoluvytváří jeho specifické rysy.

Velmi významný je z tohoto hlediska rozvoj specializovaných a tradičních odvětví zemědělské výroby, například ovocnářství, příměstského zahradnictví, semenářství a osivářství a školkařství. Součástí je i ochrana a zlepšování genofondu hospodářských zvířat a regionálních odrůd plodin.

Důležitá je v tomto kontextu rovněž vazba na speciální skladovací a zpracovatelské aktivity v místě.

Významné pro místní příležitosti je i doplňkové využívání přírodních i kulturních zdrojů a tradic v řemeslné výrobě, komerční myslivosti, rybářství a rybníkářství, podporující rozvoj venkovské turistiky, kterou je třeba považovat za jeden z hlavních alternativních zdrojů příjmů zemědělského venkova.

Cíle opatření

- zvýšení lokální hospodářské aktivity na venkově
- uchování kulturních a pracovních tradic venkova
- uchování a obnova krajinného rázu venkova
- využití místních, specifických předností pro zvýšení konkurenceschopnosti

Aktivitty naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) obnova tradičních specializovaných odvětví rostlinné výroby podle místních podmínek (např. bramborářství, lnářství, semenářství, školkařství a osivářství)
- b) obnova a rozvoj zpracovatelských specifických místních zemědělských produkce (zlepšování úrovně skladování ovoce a brambor, technologie jejich vyššího opracování, lnářství). Sdružování výrobců a rozvoj odbytových center místních a krajových specialit
- c) rozvoj venkovské turistiky ve vhodných oblastech

- d) rozvoj výstavby a údržby rybníků a rekreačních nádrží, podpora rozvoje komerční myslivosti a rybářství i jako součásti agroturistických aktivit
- e) podpora obnovy a rozvoje řemeslné výroby, navazující na místní zdroje a tradice
- f) podpora plemenářství a šlechtitelství tradičních plemen a odrůd
- g) zřizování drobných zpracovatelských kapacit navazujících na zemědělskou a lesnickou prvovýrobu

Kritéria pro výběr projektů

- směřování k trvalé udržitelnosti rozvoje venkova
- využívání specificky místních obnovitelných přírodních zdrojů
- rozvoj či obnova tradičních činností, udržujících či obnovujících dochovaný krajinný ráz místa
- přínos pro ekologickou stabilitu krajiny
- tvorba nových pracovních příležitostí
- zvyšování kvalifikace pracovních sil
- míra ziskovosti aktivity
- energetická úspornost aktivity

Realizační výstupy opatření

- udržení podniků uchovávajících a šlechtících odrůdy a plemena
- podpora výzkumu v oblasti trvale udržitelného zemědělství
- vznik či revitalizace středních podniků, jako odbytových center s navazující výrobou pro zpracování zemědělských produktů, zaměřených na regionální speciality
- vznik agroturistických center v marginálních oblastech Vysočiny s vazbou na tradiční zemědělskou výrobu
- výstavba a obnova rybníků zejména ve vrchovinných oblastech a ve vazbě na agroturistiku

Dopady do ekonomiky kraje

- vytvoření nových pracovních míst ve venkovských oblastech
- záchrana alespoň základních výrobních a krajinných specifik regionu
- vytvoření sítě podniků na základě pilotních projektů, jako dobrých příkladů pro ostatní a sítě poradenských center pro venkovské podnikání

Konečný příjemce opatření

soukromé podnikatelské subjekty, regionální rozvojové agentury, sdružení, obce

Odpovědné instituce (garanti)

Agrární komora, MZe ČR, MMR ČR, obce

Geografické pokrytí: celé území kraje

Délka realizace opatření: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování: viz finanční plán

Opatření 1.3.3: Podpora mimoprodukčních funkcí zemědělské a lesnické výroby včetně programů revitalizace krajiny a nepotravinářského využití zemědělských produktů

Popis

Zemědělství a lesnictví jsou dvě nejvýznamnější krajinnotvorné činnosti, které zásadním způsobem ovlivňovaly a ovlivňují stav krajiny a životního prostředí. Je proto třeba se při jejich rozvoji zaměřit i na koncepční ochranu základních složek krajiny, zejména na vodohospodářské funkce, kvalitativní vlastnosti půdy a ochranu živé přírody. Vlivy prvovýroby na krajinné ekosystémy je přitom jak kladný (vznik a udržování často vzácných antropicky podmíněných ekosystémů) tak i záporný, překročí-li intenzita či způsob výroby přírodní limity. Významná je proto podpora ekologických způsobů hospodaření, včetně biozemědělství a integrované ochrany rostlin, zpracování bioproduktů. V oblastech se zvláště vysokými nároky na kvalitu prostředí však může být prvovýrobní potenciál natolik omezen, že je nutno tuto disproporci v rovných podmínkách soutěže vynahradiť. Významným obnovitelným zdrojem surovin a energie je zemědělská výroba pro nepotravinářské využití.

Cíle opatření

- směřování k trvale udržitelnému zemědělství a lesnictví
- zvýšení ekologické stability krajinných ekosystémů
- dosažení akceptace filosofie mimoprodukčních cílů zemědělství a lesnictví venkovským obyvatelstvem
- dosáhnout postupné změny zaměření zemědělství a zpracovatelského průmyslu na nepotravinářskou výrobu

Aktivita naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) podpora vzniku a rozvoje zpracovatelských kapacit nepotravinářských výrobků ze zemědělské produkce a podpora pěstování technických plodin
- b) programy adaptace pracovních sil v zemědělství a lesnictví na změněné, nevýrobní činnosti v péči o krajinu
- c) podpora programů na zadržení vody v krajině a zlepšení jejího vodního režimu a zlepšování přirozených vlastností půd (ochrana před erozí, zhutněním, snižováním podílu organické hmoty, kontaminace cizorodými látkami a pod.)
- d) podpora zvyšování přirozené biodiverzity lesních a lučních ekosystémů, program na obnovu melioračních a zpevňujících dřevin
- e) podpora ekologicky příznivých způsobů hospodaření a zpracování bioproduktů
- f) podpora využívání biomasy a obnovitelných zdrojů energie

Kritéria pro výběr projektů

- směřování k trvalé udržitelnosti rozvoje venkova
- technologie šetrné k životnímu prostředí, zaměření na ekologicky citlivé oblasti
- míra nepotravinářského využití současné zemědělské produkce
- přínos pro ekologickou stabilitu krajiny a zlepšení kvality jednotlivých environmentálních složek
- tvorba nových pracovních příležitostí

Realizační výstupy opatření

- vznik malých či středních podniků zpracovávajících zemědělské produkty pro nepotravinářské účely a podniků pro zpracovávání bioproduktů
- investice do protierozní ochrany půdy a jejího optimálního vodního režimu, postupné obnovení hydrologické sítě v krajině a zvýšení retenčních objemů v ní
- vznik poradenských a podpůrných center pro mimoprodukční činnosti zemědělství

Dopady do ekonomiky kraje

- postupná akceptace změněné role lesnictví a zemědělství ve společnosti
- narovnání tržních podmínek prvovýrobců v ekologicky citlivých zónách při zabezpečení jejich kompromisního využívání
- zlepšující se přírodní vlastnosti krajiny i jejich jednotlivých složek

Konečný příjemce opatření

soukromé podnikatelské subjekty, obce, sdružení

Odpovědné instituce (garanti)

Agrární komora, Krajské orgány, MZeČR, MŽP ČR, MMR ČR

Geografické pokrytí: celé území kraje

Délka realizace opatření: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování: viz finanční plán

Opatření 1.3.4: Integrace ekologických a ekonomických rozvojových strategií, cílených na podporu rozvoje venkovských oblastí

Popis

Významným zdrojem úsporných a přitom efektivních řešení je integrace různých dílčích programů a aktivit. Principy koncentrace úsilí a prostředků jsou zvláště významné tam, kde dosud chybí celková představa o strategických cílech. Koncepční propojení aktivit na venkově ve společných dokumentech, zejména v strategiích rozvoje, komplexních pozemkových úpravách a programech obnovy venkova je tak prvním postupným krokem ke komplexnímu pojetí rozvoje. Vytváření těchto dokumentů a jejich postupná realizace navíc podněcuje občanskou aktivitu občanů, umožňuje jejich participaci na rozvoji své obce a garantuje jejich trvalou péči o ni.

Cíle opatření

- komplexnost pojetí aktivit v obcích
- participace obyvatel na rozvoji
- integrace aktivit a prostředků

Aktivita naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) podpora spolkové činnosti vztahující se k obnově kulturních, sportovních a přírodních hodnot venkova
- b) technická a poradenská pomoc při vytváření strategií a koncepcí rozvoje obcí a mikroregionů, založení poradenských center rozvoje venkova
- c) podpora realizace komplexních pozemkových úprav a programů obnovy venkova
- d) podpora zpracovávání integrovaných realizačních projektů ekologických, ekonomických a kulturních a podpora jejich realizace
- e) podpora projektů trvalé péče o krajinu a vesnici, zejména občanskými iniciativami

Kritéria pro výběr projektů

- význam realizace pro společné ekologické, ekonomické a kulturní hodnoty venkova
- míra zvýšení efektivity vynakládaných prostředků dosažené integrací projektů
- míra zapojenosti občanských sdružení a iniciativ do přípravy a realizace projektů

Realizační výstupy opatření

- vznik sítě poradenských center na nevládní a neziskové úrovni
- obnova spolkové činnosti na venkově
- zpracování strategií rozvoje mikroregionů
- zrychlení projekce a realizace projektů pozemkových úprav
- realizace integrovaných projektů

Dopady do ekonomiky kraje

- zvýšení koncepčnosti řízení rozvoje venkova
- participace obyvatelstva na rozvojových programech

Konečný příjemce opatření

obce, sdružení, soukromé podnikatelské subjekty

Odpovědné orgány a instituce

Krajské orgány, MMR ČR, MZe ČR, MŽP ČR, obce, AK ČR

Geografické pokrytí: celé území kraje

Délka realizace opatření: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování: viz finanční plán

Opatření 1.3.5: Rozvoj odbytových center a podpora finalizace zemědělských výrobků, zlepšení marketingu

Popis

Pro zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, lesnictví a zpracovatelského průmyslu jsou zásadním problémem obchodní vazby a informační služby. Podpora rozvoje komoditních odbytových center ve vazbě na účelové struktury vznikající v rámci podnikatelské sféry, rozvoj poradenství, odborného školství a vzdělávání v oblasti venkovských a zemědělských aktivit je tak jednou ze zásadních podmínek dalšího rozvoje. Na tyto aktivity přirozeně navazuje organizace výroby finalizující venkovské produkty, prohloubení marketingu a propagace a doprovodné služby.

Cíle opatření

- zvýšení konkurenceschopnosti výrobků
- snížení závislosti prvovýroby na monopolních tendencích trhu
- zvyšování produktivity práce

Aktivity naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) podpora vzniku a rozvoje poradenských a odbytových center zemědělských potravinářských a lesnických produktů,
- b) podpora vytváření svépomocných zemědělských organizací výroby finalizujících venkovské produkty a rozvíjejících doprovodné služby

Kritéria pro výběr projektů

- míra participace výrobních a zpracovatelských subjektů
- orientace projektu na významné inovace výrobků
- míra záruky hygienické, příp. technické kvality produktů
- míra ziskovosti aktivity
- tvorba nových pracovních příležitostí

Realizační výstupy opatření

- vznik a rozvoj komoditních a marketingových center
- vznik větších svépomocných potravinářských provozů s finální produkcí výrobků

Dopady do ekonomiky kraje

zlepšení konkurenčních schopností zemědělských a lesních výrobků nejen v regionu

Konečný příjemce opatření

soukromé podnikatelské subjekty a jejich sdružení, vzdělávací zařízení

Odpovědné orgány a instituce

AK ČR, profesní sdružení, MZe ČR

Geografické pokrytí: celé území kraje

Délka realizace opatření: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování: viz finanční plán

Opatření 1.3.6: Obnova a rozvoj venkovských sídel

Popis

Zásadním problémem venkovských obcí s nízkou koncentrací obyvatel je náročnost investic do infrastruktury. Alespoň minimální úroveň vybavenosti infrastrukturou je přitom zásadní podmínkou trvale udržitelného rozvoje venkova. Náročnost dopravního napojení, zásobování vodou a energií a zabezpečení minimálních služeb v místě, prakticky vylučuje realizaci bez vnější pomoci.

Významným problémem je rovněž malá diverzita pracovních příležitostí, podmíněná objektivními nevýhodami malého a středního podnikání na venkově (snížený přístup k informacím, ke kapitálu, vyšší náklady apod.). Ochrana rázovitosti venkova jako zásadní kulturní hodnoty společnosti vyžaduje i ochranu a obnovu jeho stavebního fondu, zejména památek.

Cíle opatření

- zvýšení diverzity pracovních příležitostí na venkově
- dosažení standardů EU v občanské a technické vybavenosti a základních službách na venkově
- uchování kulturního dědictví venkova

Aktivitty naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) podpora rozvoji hromadné dopravy jako hlavního směru zvýšení obslužnosti venkovského území
- b) podpora dobudování a údržby technické infrastruktury, zejména v dopravě a zásobování vodou, energiemi a informacemi.
- c) specifická podpora malého a středního podnikání na venkově, podpora vzniku podnikatelských zón
- d) podpora rozvoje místní občanské a sportovní vybavenosti a veřejných služeb, vytvoření minimálních standardů vybavenosti obcí, přednostně pro ně využívat stávajících nevyužitých objektů
- e) podpora aktivit obnovujících a oživujících rázovitost venkova, zejména jeho památek a tradic, podpora volnočasových aktivit a spolkové činnosti

Kritéria pro výběr projektů

- tvorba nových pracovních míst na venkově a zvyšování kvalifikace obyvatel
- využívání místních surovin a produktů
- počet dopravně obslužených obcí na nákladovou jednotku
- počet obcí zásobovaných energiemi, vodou a informacemi na nákladovou jednotku
- míra vybavení základní občanskou vybaveností a základními službami obce
- míra spolupráce obcí na projektu, dopad na region
- orientace zvýšené podpory MSP na marginální oblasti a obce s výrazně prvovýrobním zaměřením
- význam památek a tradic pro region, aktivita obyvatel pro jejich uchování
- energetická úspornost, příp. využití alternativních zdrojů

Realizační výstupy opatření

- poskytnutí finanční podpory vybraným MSP
- vznik společných poradenských a podpůrných center pro podporu místní řemeslnou výrobu a podporu MSP
- postupné zabezpečení u všech obcí regionu dopravního propojení věř. hromadnou dopravou
- zlepšení zásobování venkovského obyvatelstva pitnou vodou a energiemi a a zabezpečení dostupnosti telekomunikací
- naplnění standardu minimální občanské vybavenosti a služeb u všech obcí NUTS II.
- poskytnutí finanční podpory vybraným územním areálům s vysokou kumulací kulturních hodnot na jejich obnovu a rozvoj

Dopady do ekonomiky regionu

- vytvoření nových pracovních míst ve venkovských oblastech
- zabezpečení minimálních standardů vybavenosti pro život na venkově
- pilotní projekty a realizace záchrany základních kulturních a krajinných specifik v regionu
- vytvoření sítě vzorových MSP jako dobrých příkladů pro ostatní a sítě poradenských center pro venkovské podnikání

Konečný příjemce opatření

podnikatelské subjekty, obce, sdružení, fyzické osoby

Odpovědné instituce (garanti)

Krajské orgány, MMR ČR, obce, MZe ČR

Geografické pokrytí: celé území kraje

Délka realizace opatření: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování: viz finanční plán

Dílčí cíl 1.4: Podpora rozvoje cestovního ruchu

V kraji Vysočina existují příznivé předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. Předpokladem využití existujícího rozvojového potenciálu je vytvoření a marketing specifických turistických produktů a programů, vycházejících z místních podmínek ("silné stránky") a reflektujících polohu kraje a očekávanou strukturu návštěvníků. Podmínkou koncipování a realizace těchto turistických programů je vznik víceúrovňové organizační struktury cestovního ruchu (nejen sestavení programu, jeho propagace a marketing, ale také dohled na jeho realizaci na území kraje, zajištění potřebné infrastruktury apod.). Koncipování a realizace turistických programů bude nutně vyžadovat spolupráci velkého počtu subjektů, především z řady malých a středních podnikatelů, ale také subjektů veřejné správy. Pružně fungující organizační struktura, umožňující negociaci partnerů s různými cíli a možnostmi, je předpokladem takové spolupráce. Dalším předpokladem úspěšné realizace turistických programů a rozvoje cestovního ruchu v kraji je cílená podpora subjektům podnikajícím v odvětví (malé a střední podnikání), a to zejména při základních investicích či rekonstrukcích a investicích motivovaných snahou o zkvalitnění poskytovaných služeb (v rámci podporovaných programů).

S vědomím významové posloupnosti zmíněných předpokladů jsou navrhovány rozvojové priority. Jejich realizace předpokládá podporu na regionální – krajské – úrovni, tj. koncipování krajské politiky podpory rozvoje cestovního ruchu (zejména budování turistické organizační struktury, regionální turistický marketing, zřízení fondu na podporu budování a rekonstrukce turistické infrastruktury, profesní příprava a vzdělávání). Současně je předpokládána i podpora z celostátní úrovně (účinnější než doposud), a to zejména v oblasti organizace a činnosti turistických informačních center, vytváření celostátního informačního a rezervačního systému, propagace a reklamy, dále pak podpory regenerace kulturních a historických památek aj. Krajská a regionální politika podpory cestovního ruchu musí být vzájemně provázány, přičemž součástí této spolupráce musí být i podíl krajských reprezentantů na formování celostátní politiky, aby její prioritní oblasti byly v souladu s cíli rozvoje odvětví v kraji.

Opatření 1.4.1: Budování turistické organizační struktury a příprava lidských zdrojů

Popis

V současnosti je hlavním sdužujícím prvkem a hybatelem v oblasti cestovního ruchu na úrovni kraje Sdružení obcí Vysočina. Sdružení účinně přispělo k propagaci cestovního ruchu v regionu, avšak zatím neplní řadu dalších úkolů, potřebných na úrovni regionálního - krajského – managementu. Pod touto regionální dimenzí pak chybí organizační struktura na mikroregionální a lokální úrovni (turistické mikroregiony, turistické spolky). Dále pak citelně chybí propojení aktivit podnikatelské sféry a veřejné správy, které je většinou nedostatečné, někde žádné a místy charakteristické spíše vzájemnou nedůvěrou než spoluprací. Velmi omezená je však také spolupráce podnikatelských subjektů (profesní svazy), stejně tak jako vzdělávání a kvalifikace pracovníků. Nedostatečná organizace omezuje jednotlivé subjekty v jejich dalším rozvoji (investice) a je i příčinou marginalizace odvětví jako celku.

Cíle opatření

- zlepšení marketingu a podpory prodeje turistické nabídky kraje
- podpora tvorby turistických produktů

Aktivita naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) navržení pravidel a podmínek pro vznik lokálních a regionálních turistických organizací
- b) vymezení a podpora stávajícím funkčním turistickým mikroregionům a pomoc vzniku nových mikroregionů a regionálních turistických sdružení
- c) podpora činnosti lokálních a regionálních turistických organizací z úrovně kraje (např. technické vybavení, metodická pomoc, software, školení a vzdělávání, podpora projektů, podpora marketingu, podpora činnosti TIC)
- d) ustavení krajské turistické organizace ze zástupců lokálních a regionálních turistických organizací
- e) ustavení destinačního managementu (podpora prodeje - reklama, propagace a vlastní prodej turistických produktů)
- f) iniciace vzniku profesních sdružení poskytovatelů turistických služeb v regionu
- g) podpora přípravy lidských zdrojů pro oblast cestovního ruchu (profesní vzdělávání)
- h) podpora rozvíjení partnerství veřejné správy a podnikatelské sféry

Kritéria pro výběr projektů

- regionální a nadmístní význam, případně přeshraniční efekt
- zlepšení koordinace turistických aktivit a turistické nabídky
- rozvoj venkovských oblastí
- struktura participujících subjektů (veřejná správa a podnikatelská sféra, regionální struktura)

Realizační výstupy opatření

- vznik krajské turistické organizace (turistický destinační management)
- vznik lokálních a regionálních turistických organizací
- metodická a poradenská činnost RRA v oblasti cestovního ruchu
- standardizace služeb poskytovaných turistickými informačními centry (TIC)

Dopady do ekonomiky kraje

- zvýšení zaměstnanosti v cestovním ruchu o cca 50 nových pracovních míst
- účelná koncentrace finančních prostředků
- zvýšení návštěvnosti (finanční efekty)

Cílové skupiny: Turistické organizace a sdružení, města a obce, Sdružení obcí Vysočiny, RRAV, TIC

Odpovědné instituce (garanti): Krajský úřad, Sdružení obcí Vysočiny, RRAV, MMR ČR

Geografické pokrytí: celé území kraje

Délka realizace opatření: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování: viz finanční plán

Vazba na ostatní opatření

Za nezbytný předpoklad úspěšnosti projektu je nutné považovat v této problematice iniciaci **Krajského fondu pro podporu cestovního ruchu**, kapitola Podpora budování organizační struktury.

Opatření 1.4.2: Budování regionálního turistického informačního a rezervačního systému

Popis

Na úrovni kraje dosud neexistuje jednotný turistický informační systém (seznam poskytovatelů turistických služeb, turistických cílů a atrakcí, možností ubytování, gastronomie, doprovodných služeb a informací, turistický místopis obcí, apod.) a na něj navazující turistický rezervační systém (propagace a přímý prodej turistické nabídky). Existují různé lokální informace z měst a obcí, na úrovni okresů (okresní úřady), resp. některé jiné (např. cyklotrasy), ty jsou však svým rozsahem značně nevyvážené, vzájemně nekompatibilní a nejsou dostatečně propojeny na krajské úrovni. Úkol bude z počátku vyžadovat větší finanční prostředky (náklady na projektový tým, pořízení hardware a software, umístění a provoz).

Cíle opatření

- rozšíření a podpora prodeje turistické nabídky kraje

Aktivity naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) návrh obsahové struktury databáze regionálního turistického informačního systému
- b) sestavení managementu projektu (činnost v oblasti sběru a pořizování dat, datové zpracování, součinnost obcí, podnikatelů, turistických sdružení, TIC)
- c) vytvoření regionálního turistického informačního systému v internetové podobě
- d) vybudování regionálního turistického rezervačního systému
- e) propojení regionálního turistického informačního a rezervačního systému s TIC dalšími poskytovateli turistických informací (vybrané cestovní kanceláře, poskytovatelé služeb aj.)
- f) propojení regionálního turistického informačního a rezervačního systému s celorepublikovým

Kritéria pro výběr projektů

- rozsah a obsah systému
- regionální, příp. přeshraniční efekt
- zlepšení koordinace a prodeje turistické nabídky

Realizační výstupy opatření

- regionální turistický informační systém
- regionální turistický rezervační systém

Dopady do ekonomiky kraje

- zvýšení zaměstnanosti v cestovním ruchu o cca 50 nových pracovních míst
- účelná koncentrace finančních prostředků
- zvýšení celkové návštěvnosti kraje, především pobytové návštěvnosti (o 5 %)

Cílové skupiny: Turistické organizace a sdružení, města a obce, Sdružení obcí Vysočiny, RRAV, TIC

Odpovědné instituce (garanti): Krajský úřad, družení obcí Vysočiny, RRAV, MMR ČR

Geografické pokrytí: celé území kraje

Délka realizace opatření: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování: viz finanční plán

Vazba na ostatní opatření

Za nezbytný předpoklad úspěšnosti projektu je nutné považovat v této problematice iniciaci **Krajského fondu pro podporu cestovního ruchu**, kapitola Podpora budování Turistického informačního a rezervačního systému.

Opatření 1.4.3: Tvorba turistických produktů, programů a projektů a propagace regionu

Popis

Předpokladem využití existujícího potenciálu rozvoje cestovního ruchu je vytvoření atraktivní a pestré nabídky vlastních turistických produktů a programů. Za prioritní směr při koncipování nabídky turistických programů byly vtipovány zejména programy a projekty ekologicky šetrné turistiky, s důrazem na přeshraniční spolupráci. Programy by měly být koncipovány v rámci širokého spektra subjektů působících v oblasti cestovního ruchu v regionu, tak aby se na jejich tvorbě podíleli jejich budoucí realizátoři a aby do jejich rámce mohly být začleněny již existující aktivity.

Cíle opatření

- zlepšení kvality a konkurenceschopnosti turistické nabídky kraje
- tvorba regionálních a specifických přeshraničních produktů s cílenou nabídkou pro různé sociální a věkové skupiny návštěvníků

Aktivity naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) ve spolupráci se sousedními kraji podporovat přeshraniční spolupráci s Dolním Rakouskem (projekty Heritage trails, kulturní okruhy - slavnosti, folklórní programy, cyklotrasy aj.), včetně přeshraniční spolupráce při tvorbě turistických produktů
- b) podpora pilotních projektů venkovské turistiky (např. agrofarmy)
- c) podpora spolupráce při tvorbě a marketingu společných regionálních a lokálních turistických produktů a projektů
- d) podpora propagace turistické nabídky regionu a marketingu turistických programů

Kritéria pro výběr projektů

- krajský a nadlokální význam, event. přeshraniční efekt
- rozvoj venkovských oblastí
- tvorba nových pracovních míst

Realizační výstupy opatření

- vytvoření nejméně dvou regionálních turistických produktů
- společný turistický produkt Vysočina -Waldviertel
- lokální a specifické turistické produkty

Dopady do ekonomiky kraje

- zvýšení celkové návštěvnosti regionu o 10 % , z toho pobytové návštěvnosti o 5 %
- zvýšení zaměstnanosti v cestovním ruchu o cca 100 nových pracovních míst

Cílové skupiny: Sdružení obcí Vysočiny, lokální a regionální turistické organizace, RRAV, města a obce, neziskové organizace, podnikatelská sféra, KČT, TIC

Odpovědné instituce (garanti): Sdružení obcí Vysočiny, RRAV, MMR ČR

Geografické pokrytí: celé území kraje

Délka realizace opatření: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování: viz finanční plán

Vazba na ostatní opatření

Za nezbytný předpoklad úspěšnosti projektu je nutné považovat v této problematice iniciaci **Krajského fondu pro podporu cestovního ruchu**, kapitola Podpora tvorby turistických produktů.

Opatření 1.4.4: Podpora budování a zkvalitňování základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu, zejména v rámci malého a středního podnikání

Popis

Ve srovnání s vyspělými turistickými regiony je slabou stránkou turistické nabídky kraje Vysočina nedostatečně rozvinutá základní a doprovodná infrastruktura cestovního ruchu. Chybí dostatek hotelových zařízení s vyšším standardem služeb, sportovní a rekreační zařízení v turistických střediscích, zařízení rozšiřující spektrum forem trávení volného času, zvláště v případě nepříznivého počasí apod. Navíc existuje značná rozdílnost v kvalitě nabízených služeb.

Pro úspěšné nastartování a dlouhodobé udržení návštěvnosti turistických atraktivit je nutné zabezpečit i odpovídající infrastrukturu včetně přístupových tras, aby tyto významné turistické cíle byly dostupné, přičemž je samozřejmě nutné respektovat limity ochrany přírody a zachování krajiny. Současně je možné podporovat zvýšení návštěvnosti formou zpřístupňování dalších (dosud turisticky neobjevených) míst a aktivit.

Cíle opatření

- rozšíření a zkvalitnění turistické infrastruktury v regionech
- zkvalitnění a zvýšení konkurenceschopnosti turistické nabídky kraje
- zlepšení zaměstnanosti, zvýšení životní úrovně obyvatelstva

Aktivita naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) budování a rekonstrukce základní turistické infrastruktury (ubytování, gastronomie)
- b) budování doprovodné infrastruktury cestovního ruchu (sportovní a společenská centra, fit centra, plavecké bazény, půjčovny kol, lyží apod.)
- c) podpora rozvoje zimní turistiky (turistické lyžařské tratě, lyžařské vleky)
- d) podpora budování systému mezinárodních, regionálních a lokálních turistických cest a cyklotras
- e) rozvíjení doprovodných služeb na existujících cyklotrasách
- f) podpora údržby stávajících a zřizování nových naučných stezek
- g) podpora budování dopravních naváděcích systémů pro turisty (AVIS)
- h) zvýšení informovanosti o existujících turistických cílech – směrovky, informační tabule apod.
- i) podpora "zpřístupnění" krajiny formou označování dalších významných míst (místa rodiště či pobytu významných osobností, místa děje literárních děl, místa tradic řemeslné výroby, místa bojů apod.)
- j) podpora vzniku skanzenu lidové architektury
- k) podpora rozvoje vodní turistiky (využití říčních cest)
- l) podpora rozvoje příměstských rekreačních center (podpora turistické nabídky pro domácí poptávku)
- m) podpora rekonstrukcí a oprav kulturních památek a dalších turisticky významných objektů

Kritéria pro výběr projektů

- regionální a nadlokální význam, event. přeshraniční efekt
- tvorba nových pracovních míst
- cílená podpora rozvoje venkovských oblastí

Realizační výstupy opatření

- dobudování sítě regionálních cyklotras s propojením na síť v Dolním a Horním Rakousku a sousedních krajích ČR
- vznik minimálně 200 nových lůžek ve venkovských ubytovacích zařízeních
- výstavba nových a modernizace stávajících hotelových a gastronomických zařízení
- vznik nových atraktivních sportovně-rekreačních zařízení

Dopady do ekonomiky kraje

- zvýšení zaměstnanosti v cestovním ruchu o 300 nových pracovních míst
- vybudování cca 50 nových turistických zařízení
- zvýšení celkové návštěvnosti regionu o 10 % , z toho pobytové návštěvnosti o 5 %

Cílové skupiny: soukromý sektor, města a obce, Sdružení obcí Vysočiny, existující sdružení, KČT

Odpovědné instituce (garanti): Krajský úřad, Sdružení obcí Vysočiny, RRAV, MMR ČR

Geografické pokrytí: celé území kraje

Délka realizace opatření: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování: viz finanční plán

Vazba na ostatní opatření

Za nezbytný předpoklad úspěšnosti projektu je nutné považovat v této problematice iniciaci **Krajského fondu pro podporu cestovního ruchu**, kapitola Podpora MSP při budování a modernizaci základní a doprovodné turistické infrastruktury.

Doporučení pro státní orgány

- Nová legislativa rekreačních obcí (jejich vymezení a definice práv a povinností, současné problémy např. hodnocení příjmů, problémy např. s druhým bydlením, omezení činností v chráněných oblastech a pásmech)
- Podpora státu v organizační struktuře cestovního ruchu (podpora existence a vytvoření celonárodní sítě TIC, celostátní rezervační systém, informační systém o cestovním ruchu)
- Ochrana přírodního rekreačního potenciálu (CHKO)
- Společné úkoly České centrály CR (např. organizace poboček v regionech)
- Reorganizace regionálních a lokálních statistických dat o cestovním ruchu
- Organizace a podpora celonárodního výzkumu turistické poptávky
- Podpora činnosti KČT
- Organizace školení a vzdělávání v oblasti turistického marketingu a managementu

CÍL 2: ZVÝŠENÍ KVALITY SOCIÁLNÍHO PROSTŘEDÍ S DŮRAZEM NA ROZVOJ LIDSKÝCH ZDROJŮ

Dílčí cíl 2.1: Zvyšování vzdělanosti obyvatelstva a adaptability pracovních sil

Opatření 2.1.1: Podpora vzniku a rozvoje terciárního vzdělávání a vytváření regionálních struktur celoživotního vzdělávání a učení

Popis

Celoživotní získávání nových znalostí a dovedností se stalo nezbytností, která podmiňuje nejen individuální rozvoj a kultivaci osobnosti, ale také rozvoj ekonomiky a zaměstnanosti. Podmínky pro přiměřený přístup k celoživotnímu vzdělávání jsou v ČR vytvořeny pouze ve vybraných městských centrech. Přístup obyvatelstva k dalšímu vzdělávání v ostatních oblastech republiky je podstatně omezen materiálními a personálními podmínkami. To ve svých důsledcích podvazuje rozvojové šance těchto oblastí (např. absence vysokého školství), snižuje jejich atraktivitu pro vzdělané a kvalifikované vrstvy společnosti či zhoršuje uplatnitelnost pracovní síly na trhu práce.

Jako jeden z faktorů socioekonomického rozvoje regionu má proto dostupné celoživotní vzdělání a učení nezastupitelné místo v rámci komplexního rozvoje lidských zdrojů. V zájmu všeobecného zvýšení dostupnosti nejrůznějších forem dalšího vzdělávání dospělých je nutné budovat síť funkčních regionálních struktur celoživotního vzdělávání.

V oblasti terciárního vzdělávání existují hluboké územní disproporce mezi krajem Vysočina a ostatními kraji v ČR, protože na území kraje Vysočina dosud nepůsobí žádná instituce poskytující vysokoškolské studium.

Cíle opatření

- dobudování systému terciárního vzdělávání
- vytvoření fungujícího územně dostupného systému institucí a forem vzdělávání a celoživotního učení
- zvýšení míry zapojení podnikatelských subjektů do spolupráce při dalším vzdělávání pracovních sil v regionu
- zvýšení míry zapojení obyvatelstva do procesů celoživotního učení
- zlepšovat informovanost o Evropské Unii

Aktivitty naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) vznik vysoké školy neuniverzitního směru s vazbou studijních oborů na trh práce, rozvoj vědy a výzkumu a vstup ČR do Evropské Unie
- b) ekonomická a legislativní podpora vzniku a rozvoji center celoživotního vzdělávání, včetně zpřístupnění finančních zdrojů pro podnikatelské subjekty působící v této oblasti
- c) podpora provázanosti a koordinace nabídky vzdělání institucí celoživotního učení se zaměřením k potřebám regionálního trhu práce
- d) podpora zvyšování úrovně technického a technologického vybavení škol a institucí terciárního vzdělávání
- e) podpora využívání nových informačních technologií v systému vzdělávání, podpora rozvoje vědy a výzkumu v návaznosti na rozvoj podniků
- f) transformace oborů VOŠ na obory více korespondující s potřebami krajského trhu práce
- g) podpora využití výsledků regionálních vědeckých a výzkumných pracovišť v systému vzdělávání
- h) podpora aktivit popularizujících možnosti celoživotního vzdělávání a prezentujících instituce vzdělávání dospělých v povědomí široké veřejnosti
- i) podporovat aktivity vedoucí k rozvoji přeshraniční spolupráce v oblasti rozvoje lidských zdrojů

Kritéria pro výběr projektů

- soulad se strategickými cíli regionu
- aktuálnost projektu reflektující současné potřeby a vývojové trendy
- přínos projektu pro cílovou skupinu, zejména příspěvek ke zlepšení úrovně kvalifikace pracovních sil
- počet vytvořených pracovních míst
- propojenost kurikul s potřebami regionálního trhu práce
- zajištění kofinancování projektu z ostatních zdrojů

- přínos projektu pro zvýšení dostupnosti vzdělání v jednotlivých částech regionu
- zapojení ostatních subjektů do projektu (zaměstnavatelů, škol, NNO)

Realizační výstupy opatření

- vznik a rozvoj terciárního vzdělání v kraji
- nové subjekty působící v oblasti vzdělávání dospělých
- nový subjekt koordinující činnost institucí celoživotního vzdělávání v regionu
- prezentace činnosti a výsledků institucí celoživotního vzdělávání

Dopady do ekonomiky kraje

- zvýšení úrovně vzdělání dospělé populace a její uplatnitelnosti na trhu práce
- vznik nových pracovních příležitostí

Cílové skupiny: vzdělávací instituce, začínající a potenciální podnikatelé, nezaměstnaní a rizikové skupiny obyvatel, rozvojové agentury, obyvatelstvo

Odpovědné instituce (garanti): krajské orgány, města a obce, úřady práce, MŠMT, MPSV

Geografické pokrytí: celé území kraje

Délka realizace opatření: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování: viz finanční plán

Opatření 2.1.2: Rozvoj systému regionálního vzdělávání, podpora implementace vhodných vzdělávacích programů odborných škol a jejich koordinace s potřebami trhu práce

Popis

Počáteční vzdělání a odborná příprava determinují úspěšnost prvního vstupu mladých lidí na trh práce. Absolventi středních i vysokých škol v poslední době stále obtížněji hledají uplatnění na trhu práce a zejména v období po absolvování školy rozšiřují seznamy uchazečů o zaměstnání evidovaných úřady práce. Jednou z příčin tohoto stavu je nedostatečná provázanost nabídky učňovských a studijních oborů vzdělávacího systému s kvalifikačními potřebami trhu práce. V regionu prozatím neexistuje uspokojivý mechanismus koordinující rámcové potřeby trhu práce s nabídkou vzdělávacího systému, což způsobuje disproporce mezi potřebami trhu práce a kvalifikační a profesní strukturou absolventů. Je proto žádoucí na základě průběžné analýzy kvalifikačních potřeb regionálního trhu práce doporučovat a zavádět vhodné formy a struktury vzdělávacích programů odborných škol.

Cíle opatření

- koordinovat nabídku vzdělávacího systému s potřebami trhu práce v regionu
- posílit vazby mezi školami a zaměstnavateli
- zvyšovat informovanost o možnostech vzdělání a následném uplatnění na trhu práce

Aktivita naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) upravit strukturu sítě škol, školských a předškolních zařízení
- b) s ohledem na demografický vývoj podporovat střední školství i mimo krajské a okresní města
- c) podporovat vznik nových učebních a studijních programů středních škol v návaznosti na vývoj trhu práce a se zřetelem na integraci znevýhodněných skupin
- d) podporovat zpracovávání studií analyzujících vazby mezi nabídkou vzdělání a potřebami trhu práce v regionu
- e) podporovat spolupráci mezi školami a hospodářskými subjekty s cílenou odbornou praxí
- f) podporovat vzájemnou spolupráci mezi školami, úřady práce, profesními komorami a vzdělávacími agenturami (především formou pilotních projektů), podporovat aktivní spoluúčast ve vzdělávacích programech EU
- g) rozvíjet obory polytechnického vzdělávání
- h) zvyšovat úroveň materiálně technického a metodického zabezpečení výuky všech typů škol

- i) rozvíjet programy vzdělávání pedagogických pracovníků
- j) podporovat výuku cizích jazyků a informační gramotnosti, zabezpečit v maximální možné míře internetizaci regionálního školství
- k) zvyšovat informovanost občanů o možnostech uplatnění na trhu práce
- l) podporovat alternativní formy a metody výuky zdůrazňující aktivitu studentů

Kritéria pro výběr projektů

- soulad se strategickými cíli regionu
- aktuálnost projektu reflektující současné potřeby a vývojové trendy
- přínos projektu pro cílovou skupinu, zejména propojenost kurikul s potřebami regionálního trhu práce
- spolufinancování projektu z ostatních zdrojů
- zapojení ostatních subjektů do projektů (zaměstnavatelů, škol, NNO)

Realizační výstupy opatření

- studie analyzující stav a potřeby vzdělávání v regionu
- nové studijní či výukové programy v oblasti učňovského, středního, vyššího či vysokého školství
- vytváření internetových stanic k rozšiřování vzdělávacích aktivit a informací

Dopady do ekonomiky kraje

- snížení počtu nezaměstnaných absolventů
- zvýšení adaptability pracovní síly

Cílové skupiny

vzdělávací instituce, úřady práce, podnikatelské svazy, profesní cechy, absolventi škol, městské a obecní úřady

Odpovědné instituce (garanti): krajské orgány, města a obce, úřady práce, vzdělávací instituce, podnikatelské subjekty

Geografické pokrytí: celé území kraje

Délka realizace opatření: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování: viz finanční plán

Opatření 2.1.3 Zvýšení adaptability zaměstnanců a zaměstnavatelů na technologické změny

Popis

Trh práce v České republice prochází rychlými změnami, které se projevují mimo jiné přesuny pracovních sil mezi odvětvími, podniky a profesemi. Především zavádění nových technologií, nových metod řízení a vznik kvalifikačně náročných profesí vyvolává potřebu vzdělaného managementu a zvyšuje nároky na adaptabilitu pracovníků na technologické změny. Zároveň roste riziko ztráty zaměstnání pracovníků s nedostatečnou kvalifikací a vytváření skupin obyvatelstva ohrožených sociální exkluzí v důsledku dlouhodobé nezaměstnanosti. Proto je nezbytné prostřednictvím systému kvalifikací a rekvalifikací v návaznosti na tendence vývoje trhu práce usilovat o zvýšení zaměstnatelnosti pracovní síly a její uplatnitelnosti na trhu práce. Důležitou podmínkou efektivity rekvalifikačních programů je systematické monitorování trhu práce a prognóza jeho kvalifikačních potřeb

Cíle opatření

- zvýšení úrovně zaměstnatelnosti pracovní síly
- vytvoření a posílení vazeb mezi trhem práce a systémem rekvalifikací
- zvýšení úrovně managementu firem v regionu, především malých a středních podniků (dále jen MSP)

Aktivita naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) monitoring regionálního trhu práce a jeho vazby na vzdělávací systém – rozvoj spolupráce institucí pro podporu a transparentnost trhu práce
- b) rozvoj rekvalifikačních kurzů reflektujících potřeby regionálního trhu práce

- c) školení a kurzy pro management firem
- d) poradenství začínajícím podnikatelům
- e) školení a kurzy pro zaměstnance MSP
- f) školení a kurzy pro zavádění nových a progresivních technologií
- g) vzdělávání a zvyšování kvalifikace volných zdrojů pracovních sil

Kritéria pro výběr projektů

- soulad se strategickými cíli regionu
- aktuálnost projektu reflektující současné potřeby a vývojové trendy
- přínos projektu pro cílovou skupinu, zejména zapojení MSP v projektu
- vznik nového MSP
- počet vytvořených pracovních míst
- propojenost kurikul s potřebami regionálního trhu práce
- kofinancování projektu z ostatních zdrojů
- projekt podporující nové technologie
- zapojení ostatních subjektů do projektů (zaměstnavatelů, škol, NNO)

Realizační výstupy opatření

- průběžný monitoring vývoje trhu práce a kvalifikačních potřeb s adaptační podporou žádoucí přípravy na povolání
- vytvoření nových pracovních příležitostí
- proškolení manažerů, začínajících nebo potenciálních podnikatelů
- zorganizování kurzů pro zaměstnance firem
- zorganizování kurzů pro rizikové skupiny obyvatel
- zorganizování kurzů pro nezaměstnané
- zorganizování rekvalifikačních programů

Dopady do ekonomiky kraje

- zmírnění negativního vývoje, event. zastavení trendu růstu nezaměstnanosti
- zvýšení počtu osob z rizikových skupin uplatněných na trhu práce o 10% ve srovnání se stavem na počátku platnosti programu

Cílové skupiny: management a zaměstnanci podniků, začínající a potenciální podnikatelé, nezaměstnaní a rizikové skupiny obyvatel, rozvojové agentury

Odpovědné instituce (garanti): krajský úřad, města a obce, úřady práce, vzdělávací instituce, podnikatelské subjekty

Geografické pokrytí: celé území kraje

Délka realizace opatření: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování: viz finanční plán

Dílčí cíl 2.2: Podpora bytové výstavby a regenerace bytového a nebytového fondu

Opatření 2.2.1: Podpora bytové výstavby a regenerace bytového a nebytového fondu

Popis

Pro vyhodnocení současného stavu v oblasti bydlení jsou jediná plošně dostupná data ze sčítání lidu, domů a bytů z roku 1991 obtížně použitelná pro svou zastaralost. V období společenských změn po roce 1989 došlo v oblasti bydlení zejména co se týká počtů a kvality k pronikavým změnám, které výsledky sčítání z roku 1991 významně změnilo. Přesto však lze některá data, která byla být východiskem pro naše závěry a návrhy, uvést. Kraj Vysočina je na samém konci tabulky, která řadí kraje co do počtu bytů na 1 000 obyvatel a také je pod průměrem ČR v ukazateli počtu trvale obydlených bytů na 100 cenových domácností. Ukazuje to na předpokládanou vyšší potřebu nových bytů oproti jiným oblastem a vyšší potřebu finančních zdrojů. Také průměrné stáří trvale obydlených bytů je vyšší než průměr ČR při současné nižší procentuální vybavenosti bytů co se týká napojení na inženýrské sítě. Rovněž nižší procento bytů I. a II. kvalitativní kategorie oproti průměru ČR a vyšší podíl starých bytů ukazuje na nižší kvalitu bytového fondu. Je pravda, že výchozí podmínky kraje (velká rozdrobenost osídlení v území, velký počet bytů ve starších rodinných domech na vesnicích atd.) některé statistické ukazatele ovlivňují, přesto lze říci, že potřeba zkvalitnění bydlení stávajícího a výstavby nového je v kraji vyšší než je průměrná v ČR. Kladem je statisticky vykázaná nepatrně vyšší nová výstavba v posledních letech.

Je proto potřebné zpracovat a přijmout v působnosti samosprávných orgánů krajskou koncepci bytové politiky, vycházející z aktuální analýzy - dat z výsledků nového sčítání lidu, bytů a domů. Koncepce by měla navazovat a doplňovat z pozice kraje republikovou koncepci bytové politiky. Pro definování krajské bytové politiky je nezbytné, aby státní bytová politika byla jasná, dlouhodobě stabilní a dotační tituly a podpory byly rovněž dlouhodobě neměnné a podpořené dostatečnými objemy finančních prostředků. Samozřejmostí by měla být dobrá legislativa, s dobře vyváženými právy nájemníků a vlastníků bytů a vytvoření ekonomického prostředí umožňujícího dosáhnout investorům do bytové oblasti rozumné návratnosti vložených investic. Na zvážení je i názor, že republiková koncepce bytové politiky by měla být postavena mj. i na základních principech regionální politiky – tedy programy a opatřeními napomáhat odstraňování neodůvodněných rozdílů mezi regiony – programy by se měly zejména zaměřovat na ty regiony, které z nějakých příčin mají horší výchozí ukazatele, možnosti nebo předpoklady a napomáhat tak v vyváženému rozvoji státu.

Pro podporu a prosazování krajské bytové politiky by bylo vhodné z úrovně kraje zajistit např. prostřednictvím podpůrných programů spíše orientovaných v souladu s trendy v Evropě např. na dotování úvěrů z komerčních úvěrů, garancí za tyto úvěry, daňových úlev, grantů a podobně i když přímé finanční podpory jsou vždy u žadatelů „oblíbenější“.

Současný stav bytového fondu není vyhovující, podle odhadů z poloviny 90. let je v ČR přibližně 300 tis. domácností, které jsou podrobeny nechtěnému soužití a že k postupnému řešení tohoto problému je potřeba dokončovat ročně cca 50 tis. nových bytů. Pokud vyjdeme z této odhadnuté potřeby a přepočteme ji na počty obyvatel kraje dostáváme se k potřebě asi 2 500 bytů ročně, tedy řádově 2,5 mld. investic do nové výstavby ročně při průměrné ceně 1 bytu 1 mil.Kč, plus 1 mld. Kč ročně na zainvestování území při průměrné potřebě cca 300 tis. Kč na 1 bytovou jednotku, což je odvozeno z reálných současných nákladů technické infrastruktury.

V oblasti výstavby nových bytů by měl minimální objem podpůrných programů dosahovat 1% odhadovaných potřeb investičních nákladů na výstavbu nových bytů a technické infrastruktury tedy řádově 30 – 40 mil.Kč. Z těchto prostředků by bylo možné podpořit ročně několik desítek konkrétních projektů předložených jak obcemi, tak jinými subjekty.

Za důležitou je nutno považovat i péči o stávající bytový fond, jehož zanedbanost dosahuje dle odhadů minimálně 300 mld. Kč v rámci ČR. V kraji se potom tento odhad po přepočtu pohybuje okolo min. 14 mld. Kč. Dle úvahy, že stávající bytový fond potřebuje pravidelnou údržbu, aby se dále neprohluboval deficit zanedbané údržby, v rozsahu 1 % pořizovacích nákladů ročně (cca 17 tis. bytů v hodnotě po 1 mil.Kč) vychází objem finančních prostředků kolem 1.7 mld. ročně, při další úvaze o potřebnosti odstranit zanedbanou údržbu v horizontu 20-ti let k tomu navýšíme dalších 1 mld.Kč ročně (s vlivem inflace). Tedy potřeba prostředků na údržbu, opravy a modernizaci byt. fondu se odhaduje na 2,7 mld. Kč ročně. Opět vycházíme z úvahy, že kraj by se měl prostřednictvím svých podpor z vlastních programů pohybovat min. na úrovni 1% těchto nákladů tedy přibližně 30 mil. Kč za rok.

Cíle opatření

- vytvoření krajskou koncepci bytové politiky
- podpora nové bytové výstavby
- podpora zpracování a aktualizaci územně plánovací dokumentace
- podpora modernizace, rekonstrukce a regenerace staršího bytového fondu

Aktivita naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) podpora nové bytové výstavby včetně podpory budování technické vybavenosti území. Podporou směřovat k cíli odstranění deficitu bytového fondu a snížení stávajícího zaostávání kraje - nižšího ukazatele počtu bytů na 1000 obyvatel oproti jiným regionům ČR.
- b) podpora modernizace, rekonstrukce a regenerace staršího bytového fondu sledující dva dílčí cíle: jednak zlepšení kvality bytového fondu (zde se může jednat obecně o modernizační projekty nebo speciální projekty zaměřené např. na byty v panelových obytných domech apod.) a jednak zlepšení kvality obytného a životního prostředí ve stávajících zastavěných územích, zejména centrech měst a obcí.
- c) zpracování krajské koncepce bytové politiky navazující na koncepci bytové politiky ČR a obsahující i systém podpor vhodně doplňujících státní dotační tituly. V souvislosti s tím vytváření tlaku na stát, aby byla v jeho dotační politice akceptována horší pozice kraje Vysočina v oblasti kvality bytového fondu v souladu s principy regionálního rozvoje. Koncepce se bude opírat o aktuální informace získané ze sčítání lidu, domu a bytů 2001.
- d) podpora zpracování a aktualizaci územně plánovací dokumentace obcí jako základního nástroje využívání území a jeho organizace. Kvalitní a aktuální ÚPD je předpokladem jednak pro možnost plánovat, připravovat a realizovat bytovou výstavbu, je předpokladem pro rozvoj území a v neposlední řadě také pro možnost získání státních dotací. Svým charakterem spadá tato část do aktivit v oblasti územního rozvoje, kde je tato problematika řešená.

Kritéria pro výběr projektů

- projekty zajišťující vznik nových bytů
- projekty zaměřené na zlepšení stávajícího bytového fondu
- aktuální potřeba nových bytů v návaznosti na ekonomický vývoj (prioritní výstavba v oblastech s požadavky na zajištění pracovních sil)

Realizační výstupy opatření

- zpracování krajské koncepce bytové politiky
- zřízení krajského fondu na podporu bytové výstavby a doprovodné technické infrastruktury a podpory modernizace, rekonstrukce a regenerace stávajícího bytového fondu
- finanční podpora výstavby nových bytů a udržení stávajícího bytového a nebytového fondu [počet bytových/nebytových jednotek]

Dopady do ekonomiky kraje

- zlepšení kvality bydlení
- stabilizace obyvatelstva, pracovních sil
- příležitost pro regionální stavební firmy a multiplikační efekt investic
- zvýšení ekonomického potenciálu měst a obcí

Cílové skupiny: města a obce, bytová družstva a neziskové bytové společnosti

Odpovědné instituce (garanti): krajské orgány, samosprávy měst a obcí, MMR

Geografické pokrytí: celé území kraje Vysočina

Délka realizace opatření: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování: dle jednotlivých typů projektů se předpokládá různá míra spolufinancování ze strany krajských orgánů. Předpokládá se návaznost na státní podporu bydlení, doplněnou o krajskou intervenci.

Vazba na jiná opatření

Nutným předpokladem realizace je připravená a aktuální územně plánovací dokumentace (viz opatření 3.4.1)

Dílčí cíl 2.3: Zvyšování standardu zdravotních a sociálních služeb a prevence zdravotních a sociálních rizik

Opatření 2.3.1: Udržovat a zlepšovat podmínky v oblasti zdravotní péče

Popis

Zdravotní péče v kraji je rovnoměrně rozdělena. Transformace ambulantní zdravotní péče a na ni navazující síť je dokončena, síť pracovišť PNP (přednemocniční lékařské péče) a LSPP (lékařské služby první pomoci) je k tomuto datu dostupná dle vyhlášky MZ ČR č. 434/ 1992.Sb. o zdravotnické záchranné službě.

Kapacita akutní lůžkové péče je optimalizována na základě výsledků výběrových řízení a síť v zásadě vyhovuje potřebám v časové a odborné dostupnosti. Závažným problémem se jeví různé fáze rekonstrukce všech okresních nemocnic v kraji.

Zdravotní stav populace je dobrý při srovnání s republikovým průměrem. Nedostatky jsou v osvětě a plošné prevenci, zejména u civilizačních chorob.

Následná péče je v některých částech kraje kapacitně nedostačující. Chybí dostatečné provázání zdravotní a sociální péče.

Na území kraje je několik zdravotnických zařízení s výraznou nadregionální působností

Cíle opatření

- soustavně zvyšovat kvalitu a odbornou úroveň zdravotní péče ve zdravotnických zařízeních
- dokončit započaté stavební investice lůžkových zařízení v kraji a soustavně zvyšovat kvalitu přístrojového vybavení
- dokončit optimalizaci počtu lůžek akutní a následné péče, včetně vytvoření nových zatím chybějících kapacit
- usilovat o zavedení odpovídající hospicové péče
- posilovat funkční spolupráci zdravotnických zařízení akutní péče, PNP a LSPP a plynule propojovat s péčí sociální
- rozvíjet prevenci na úroveň praktické realizace

Aktivita naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) podpora rovnoměrného kvalitativního rozvoje zdravotní péče
- b) zabezpečení disponibilního zdroje finančních prostředků na dokončení započatých stavebních investic a finančních prostředků pro zvyšování kvality přístrojového vybavení
- c) podpora procesu optimalizace počtu lůžek akutní a následné péče
- d) podpora funkční spolupráce zdravotnických zařízení
- e) podpora zdravotních projektů v oblasti prevence
- f) podpora zpracování analýz potřeb a struktury hospicové péče
- g) založit a průběžně využívat systém základních informací pro monitorování situace a vývojových tendencí v oblasti zdravotní péče v kraji

Kritéria pro výběr projektů

- orientace projektů na zdravotnictví a zvyšování péče o zdraví
- srovnatelnost zaváděných opatření s evropským standardem
- vytvoření nových pracovních příležitostí
- přínos projektu pro konkrétní kvality zdravotní péče a následně zlepšení zdravotního stavu populace kraje
- míra participace obcí, státu, neziskových subjektů apod.
- úroveň technické kvality projektů

Realizační výstupy opatření

- projekty ke zlepšení úrovně zdravotní péče /péče akutní, následná, psychiatrická/
- projekty pro rekonstrukci a modernizaci nemocnic
- projekty pro optimalizaci lůžek akutní a následné péče
- projekt pro provedení analýzy potřeb hospicové péče

- projekty pro rozvoj služeb zdravotně-sociálního charakteru
- projekty na zdravotní prevenci

Dopady do ekonomiky kraje

- vytvoření nových pracovních míst.
- snížení nemocnosti a společenských nákladů na léčení

Cílové skupiny: zdravotnická zařízení, sociální zařízení, obce a obyvatelstvo

Odpovědné instituce (garanti): Krajské orgány, obce, stavovské profesní organizace, zdravotnická zařízení, zdravotní pojišťovny, nestátní neziskové organizace, státní orgány a instituce

Geografické pokrytí: celé území kraje

Délka realizace opatření: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování: viz finanční plán

Opatření 2.3.2: Udržovat a zlepšovat podmínky v oblasti služeb sociální péče, rozvíjet mechanismy boje proti společenské marginalizaci ohrožených skupin obyvatelstva

Popis

Změna ekonomické a sociální reality přináší s sebou nové fenomény vyžadující adekvátní reakci ze strany systému sociální péče. Sociální problémy spojené s rostoucí celkovou nezaměstnaností, s dlouhodobou nezaměstnaností, růstem počtu a velikosti rizikových skupin ohrožených sociální exkluzí, vyžadují vedle snižování a eliminace jejich důsledků především systém prevence. Přes řadu iniciativ v regionu dosud neexistuje ucelený systém programů prevence společenské marginalizace ohrožených skupin. Nedostatečná je součinnost státu a místní samosprávy s nestátními neziskovými organizacemi, rizikovými rodinami apod.

Jako nezbytné se jeví vytvoření krajské sociální koncepce vč. vyvážené sítě sociálních služeb neopominající provázanost mezi zdravotní a sociální péčí. Vystává potřeba zrovnoprávnění postavení subjektů poskytujících sociální služby. Existující síť sociálních zařízení, která je dosud nerovnoměrně rozmístěna, bude potřeba doplnit, a to i o nové formy sociálních služeb.

Cíle opatření

- zachovat síť sociálních služeb nejméně v dosavadním rozsahu a kvalitě
- rozšířit nové formy sociálních služeb s ohledem na požadavky a potřeby obyvatel kraje
- zajistit síť sociálních zařízení, která budou respektovat rozdrobenou sídelní strukturu kraje
- zajistit prevenci vzniku a růstu společensky marginalizovaných skupin obyvatelstva
- zajistit metodickou pomoc obcím a poskytovatelům služeb při realizaci sociálních služeb
- zajistit zrovnoprávnění podmínek pro subjekty poskytující sociální služby

Aktivita naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) vést průběžný monitoring situace a vývojových tendencí v sociální oblasti zaměřený na racionální využívání stávajících kapacit zařízení sociální péče a neustále aktualizovat poptávku obyvatel po sociálních službách
- b) zpracovat analytické studie týkající se oblasti sociálních služeb
- c) rozvíjet mechanismy boje proti vylučování některých skupin obyvatelstva na okraj společnosti a hledání cest jejich opětovného začlenění do společenského dění
- d) podporovat sociální programy pro rizikové skupiny obyvatelstva
- e) vytvořit podmínky pro obce tak, aby mohly zabezpečovat sociální služby, zaměřit se především na malé a odlehle obce
- f) rozšiřovat a doplňovat síť sociálních služeb pro potřebné cílové skupiny příjemců těchto služeb, podporovat rozvoj nových forem sociálních služeb, iniciovat a podporovat služby komplexní péče o rodinu
- g) podporovat zrovnoprávnění podmínek pro poskytování sociálních služeb různými typy subjektů
- h) podporovat vytváření a účelové využívání systémů informací pro oblast sociálních služeb

Kritéria pro výběr projektů

- orientace na sociální a sociálně - zdravotní oblast
- finanční náročnost projektu v návaznosti na efektivitu výstupů
- dostupnost projektu a pokrytá územní oblast
- soulad a platnými právními normami
- soulad s krajskou sociální koncepcí
- odborná způsobilost, zkušenosti a reference předkladatelů projektů
- tvorba nových pracovních příležitostí
- uplatnění principu partnerství mezi komunální, státní a nestátní sférou

Realizační výstupy opatření

- projekty sociální demografické analýzy a jejich průběžná aktualizace
- projekty rozvoje zkvalitnění péče o specifické skupiny obyvatelstva
- projekty rozvoje péče o problémovou mládež
- projekty rozvoje péče o seniory

Dopady do ekonomiky kraje:

- vytvoření nových pracovních míst
- sociální stabilizace obyvatelstva

Cílové skupiny: jednotlivé skupiny obyvatelstva, obce, subjekty poskytující sociální služby, nestátní neziskové organizace

Odpovědné instituce: Kraj, obce, státní orgány a instituce, nestátní neziskové organizace, vyšší odborné a vysoké školy

Geografické pokrytí: celé území kraje

Délka realizace opatření: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování: viz finanční plán

Dílčí cíl 2.4: Podpora rozvoje aktivit volného času s důrazem na stimulaci rozvoje mezinárodní kulturní spolupráce

Opatření 2.4.1: Podpora rozvoje aktivit volného času s důrazem na vytváření a obnovu zařízení pro volný čas a formování občanské společnosti

Popis

Na území kraje Vysočina existuje řada velmi významných přírodních atraktivit, kulturních a technických památek místního, regionálního i mezinárodního dosahu a poměrně rozsáhlá síť zařízení pro kulturní a sportovní využití, zejména pro děti a mládež. Tvořivost a aktivita obyvatel kraje podporuje dlouhodobě vznik a fungování řady zájmových sdružení, sportovních klubů, spolků a dalších občanských iniciativ, jež společně formují nabídku volnočasových aktivit.

Současný stav řady zařízení pro volný čas však neodpovídá svými parametry kvality ani kvantity narůstajícím potřebám v této oblasti a zejména budoucí potřebě rozvinout možnosti pro všestrannou kultivaci lidských zdrojů a pro rozvoj prvků občanské společnosti. Zejména se nedostává prostředků na důležité projekty a v mnoha případech v důsledku této situace prochází krizí i aktivita a iniciativa organizátorů i obyvatel.

Cíle opatření

- zlepšení a podpora volnočasových aktivit obyvatel regionu, se zvláštním zaměřením na děti a mládež
- rozvíjení prvků občanské společnosti
- vytvoření společné identity obyvatel regionu
- rozvíjení regionální kultury a tradice

- rozvíjení masové tělovýchovy a sportu
- budování a obnova zařízení a infrastrukturní sítě pro aktivity volného času obyvatel regionu

Aktivity naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) podpora spolkové a zájmové činnosti obyvatel se zaměřením na rozvoj občanské společnosti
- b) podpora školských a mimoškolských aktivit zaměřených na zájmovou činnost dětí a mládeže
- c) podpora kulturních a historických tradic obyvatelstva
- d) rozvoj nových forem volnočasových aktivit obyvatel regionu
- e) podpora volnočasových aktivit a sportu v menších obcích kraje
- f) podpora činnosti organizací zabývajících se sportem a tělovýchovnou činností
- g) podpora pořádání mezinárodních kulturních a sportovních akcí v kraji
- h) podpora výstavby a údržby zařízení pro volnočasové aktivity (dětská hřiště, oázy klidu ap.)
- i) podpora rekonstrukce stávajících sportovišť a výstavba nových
- j) podpora vytváření infrastruktury pro rekreační a turistické zpřístupnění krajiny (naučné stezky, cyklotrasy, tematické předmětové expozice apod.)
- k) koordinace a efektivní využívání stávajících zařízení pro volný čas, zejména sportovních, podpora účinné spolupráce jejich zřizovatelů i provozovatelů

Kriteria pro výběr projektů

- soulad se strategickými cíli regionu
- aktuálnost projektu reflektující současné potřeby a vývojové trendy
- přínos projektu pro cílovou skupinu
- spolufinancování projektu z dalších zdrojů
- zapojení NNO do realizace projektu

Realizační výstupy opatření

- zvýšení počtu občanů aktivně zapojených do realizace volnočasových aktivit
- zvýšení počtu občanů, zejména dětí a mládeže zapojených do volnočasových, kulturních a sportovních aktivit
- zvýšení počtu zahraničních návštěvníků kulturních, sportovních a dalších aktivit regionu
- vytváření podmínek pro zkvalitnění činnosti zájmových organizací a spolků podporujících volnočasové aktivity obyvatel, zvláště zapojení dětí a mládeže
- zvýšení počtu vybudovaných event. rekonstruovaných zařízení a areálů pro kulturu, sport a jiné zábavné aktivity
- vytváření nových programů multikulturní výchovy

Dopady do ekonomiky kraje

- zvýšení image regionu
- zvýšení atraktivity regionu pro cestovní ruch a investic do jeho rozvoje
- snížení výskytu sociálně - patologických jevů, zejména ve skupině dětí a mládeže
- vytváření nových pracovních míst při permanentní organizaci akcí pro volný čas v regionu, včetně pořádání akcí mezinárodních

Cílové skupiny:

zájmová sdružení, spolky, sportovní kluby, nadace v regionu, obecní a městské úřady, krajské orgány, nevládní a neziskové organizace, školy, vzdělávací instituce, obyvatelé

Odpovědné instituce (garanti):

Krajský úřad, města a obce, školy a vzdělávací instituce, sportovní kluby, NNO, podnikatelské subjekty

Geografické pokrytí: celé území kraje

Délka realizace opatření: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování: viz finanční plán

Vazba na ostatní opatření

Vazba na opatření k oblasti rozvoje lidských zdrojů, rozvoje kultury a kulturního dědictví, ochrany a obnovy památek a na opatření k oblasti rozvoje cestovního ruchu a rekreace

Opatření 2.4.2: Podpora rozvoje kultury a kulturního dědictví, ochrana a obnova památek

Popis

Na území kraje Vysočina existuje velké množství významných kulturních a technických památek. Jsou zde městské a vesnické památkové rezervace a zóny, památky UNESCO, veřejně přístupné hrady a zámky, významné církevní stavby a přírodní chráněná území. V kraji je vytvořený systém a dobře fungující síť významných kulturních institucí a organizací (muzea, galerie, knihovny), existují zde kulturní zařízení regionálního a nadregionálního charakteru (divadlo, zoologická zahrada apod.). Je zde již mnohaletá tradice pořádání významných kulturních projektů (mezinárodní festivaly, přehlídky, veletrhy) i charakteristická a jedinečná místní kultura, návaznost na tradice a bohatou historii (pořádají se pouti, jarmarky, místní slavnosti). Funguje velké množství zájmových a spolkových organizací a sdružení, které mají mnohde dlouholetou tradici a jsou významným prvkem při vytváření místní identity a charakteristické místní kultury.

Současný stav mnoha zařízení a kulturních památek však není v důsledku nedostatečné údržby v minulosti uspokojivý a jsou potřebné značné prostředky na jejich obnovu (rekonstrukci). Tyto investice by mj. přispěly i ke zvýšení turistického ruchu pro celý kraj a zlepšily by vazbu obyvatel k místu jejich bydliště i regionu.

Díky tvořivosti místních obyvatel v regionu existuje řada významných uměleckých souborů a kulturních akcí, jejichž další rozšíření a rozvíjení je žádoucí, avšak brání mu nedostatek prostředků. Podobně v oblasti sportu se region může pochlubit mezinárodně úspěšnými jednotlivci i kolektivy, ale rozvoj masové tělovýchovy a sportu je stále nízký. Také tyto nejrůznější zájmové a spolkové organizace, které mají v regionu dlouhou tradici a jsou významným aktérem tvorby místní identity i veřejného mínění, procházejí v mnoha případech krizí v důsledku nedostatku prostředků na svoji činnost.

Přes iniciativu zejména ze strany nevládních neziskových organizací neexistují v kraji dosud ani ucelené programy rozvoje občanské společnosti. Zvláštní význam je přikládán zlepšení dostupnosti informací v souvislosti s rozvojem informačních technologií.

Cíle opatření

- zvýšení dostupnosti informací
- vytvoření společné identity obyvatel regionu
- zlepšení a podpora volnočasových aktivit obyvatelstva
- péče o kulturní dědictví
- rozvoj regionální kultury a tradic
- rozvoj masové tělovýchovy a sportu

Aktivita naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) zajištění systému vícezdrojového, víceletého a kooperativního způsobu financování neziskového sektoru, včetně účasti státních prostředků
- b) podpora tvorby a realizace programů zaměřených na multikulturní výchovu, proti rasismu a xenofobii
- c) podpora programů umožňujících rozvoj a prezentaci kultury etnických a jiných menšin
- d) podpora vzniku a rozvoje regionálních médií (noviny, rozhlas, televize)
- e) podpora rozvoje sítě veřejných knihoven jako páteře regionálního informačního systému včetně jejich propojení na Internet
- f) podpora zlepšení přístupu obyvatel k informacím včetně zavádění nových informačních technologií
- g) zachování a rozvoj stávající soustavy nezastupitelných kulturních institucí jako zdrojů poznání, vzdělání, informací (muzea, galerie, knihovny, zpřístupněné památkové objekty)
- h) zvyšování zapojení nestátních neziskových organizací do programů prevence sociálně patologických jevů
- i) podpora vzniku státního památkového ústavu

- j) podpora udržování a zlepšování technického stavu a vybavení objektů kulturní a sportovní infrastruktury
- k) obnova kulturních a historických památek a podpora jejich adekvátního využití
- l) podpora spolkové a zájmové činnosti obyvatel (se zaměřením na rozvoj občanské společnosti)
- m) vytvoření infrastruktury pro rekreační a turistické zpřístupnění krajiny (naučné stezky, cyklotrasy, tematické předmětové expozice apod.)
- n) koordinovaná podpora a propagace pořádání významných kulturních a společenských akcí
- o) podpora vhodnějšího využití kapacit kulturních zařízení

Realizační výstupy opatření

- programy multikulturní výchovy
- programy umožňující rozvoj a prezentaci kultury menšin
- zvýšení počtu knihoven napojených na Internet
- vytvoření fungující sítě veřejných knihoven
- vytvoření fungující sítě muzeí a galerií
- obnovené kulturní, historické a technické památky
- vznik nových kulturních a společenských akcí navazujících na tradice
- zvýšení počtu aktivních členů zájmových a spolkových organizací
- zvýšení počtu návštěvníků kulturních, společenských, sportovních a dalších akcí v regionu
- vznik státního památkového ústavu

Dopady do ekonomiky kraje

- zvýšení dostupnosti informací
- zlepšení image regionu
- zvýšení mezinárodního povědomí regionu
- zvýšení atraktivity regionu pro investice a cestovní ruch
- snížení výskytu sociálně-patologických jevů

Cílové skupiny:

- regionální instituce státní správy
- městské a obecní úřady
- nevládní neziskové organizace
- umělecké soubory, sportovní kluby, zájmová sdružení apod.
- knihovny, muzea, galerie
- školy (vzdělávací instituce)
- obyvatelé
- návštěvníci kraje

Odpořdné instituce (garanti): Krajský úřad, města a obce, školy a vzdělávací instituce, umělecké soubory, zájmová sdružení, kluby, NNO, podnikatelské subjekty

Geografické pokrytí: celé území kraje

Délka realizace opatření: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování: viz finanční plán

Vazba na jiná opatření:

Vazba na opatření k oblasti rozvoje lidských zdrojů, rozvoje aktivit volného času s důrazem na vytváření a obnovu zařízení pro volný čas a formování občanské společnosti a na opatření k oblasti rozvoje cestovního ruchu a rekreace

CÍL 3: ZVÝŠENÍ KVALITY TECHNICKÉHO PROSTŘEDÍ S DŮRAZEM NA ROZVOJ SÍŤOVÉ INFRASTRUKTURY

Dílčí cíl 3.1: Podpora rozvoje nadregionální dopravní sítě a zkvalitňování dopravní sítě regionálního významu s důrazem na stimulaci rozvoje hromadné dopravy

Opatření 3.1.1: Dobudování a modernizace nadřazené silniční sítě v kraji

Popis

Rozvoj podnikatelských aktivit a poptávka veřejnosti přinesly prudký nárůst výkonů automobilové dopravy a zvyšování počtu vozidel. Otevřením hranic došlo k obnově přirozených vazeb se sousedními zeměmi a ke zvýšení objemu tranzitní dopravy. Všechny tyto změny musela absorbovat dopravní soustava, která byla v době vzniku orientovaná a dimenzovaná na jiné parametry a neodpovídá dnešním nárokům.

Kvalitní dopravní síť je nezbytnou podmínkou efektivního zapojení kraje do vnitrostátního i mezinárodního obchodu, mezinárodní spolupráce a po vstupu ČR do EU i do společného hospodářského prostoru zemí EU. Navíc kontaktní poloha regionu s členskou zemí EU – Rakouskem - zakládá odůvodněnou potřebu zlepšení kvality dopravní sítě tak, aby v budoucnu nepředstavovala bariéru volnému pohybu osob a zboží.

Opatření PRK vychází ze Strategie rozvoje Jihlavského kraje, kde je v rámci směru A 1.2 uvedeno:

Směr A 1.2 Zlepšit napojení regionu na evropské dopravní sítě

Rozvojové aktivity:

- A1.2.1 Podpora modernizace hlavních silničních komunikací v kraji (hlavně I/38, I/23) s výrazným nadregionálním významem, s důrazem na spojení Jihlava – Vídeň
- A1.2.2 Zlepšení dopravního propojení ve směru SV – JZ (zkvalitnění a homogenizace komunikací ve směru Svitavy – Křižanov – Moravské Budějovice – Vratěšín – Rakousko)
- A1.2.3 Podpora zlepšení dopravního propojení E 67 a E 551
- A1.2.4 Zlepšení přístupu okresů Třebíč a Žďár nad Sázavou na dálnici D1
- A1.2.5 Podporovat dokončení sítě hraničních přechodů do sousedního Rakouska, včetně železničního Slavonice/Fratres
- A1.2.6 Podporovat budování systému mezinárodních i národních cyklotras

Z pohledu rozvoje kraje zůstává dlouhodobou prioritou úprava silničního tahu dálnice D1 -Jihlava – Znojmo – státní hranice s Rakouskem v parametrech odpovídajících záměrům výstavby trasy na rakouském území s adekvátním připojením města Třebíče. Prioritou je rovněž výstavba severojižního propojení ze Svitav (z trasy I(R)/35) přes Bystřici n. P., Velké Meziříčí, Třebíč a Mor. Budějovice do Vratěšína a dále do Rakouska. Kromě toho je nadále nutné pokračovat v rekonstrukcích a úpravách silnic I. tříd (např. zrychlení silnice č. I/34) a usilovat o zpětné převedení mezi silnicemi I. třídy u následujících úseků silnic:

- II/150 (bývalá I/18) v úseku odbočka z dálnice D1 Lohotín - hranice kraje Vysočina - Ledeč n. Sáz. - Havlíčkův Brod
- úsek Jihlava – Pelhřimov (dříve I/19, dnes II/602) s úvahou prodloužení I/19 po II/353 až do Žďáru n. Sáz.
- trasa Mor. Budějovice – Jaroměřice n. Rok. (II/152) – Třebíč – Velké Meziříčí (II/360) s možným pokračováním v okrese Žďár n. Sáz. v trase Netín – Ostrov n.Osl. (připojení na I/37) pro zlepšení spojení Brno – Žďár n. Sáz. i relace Třebíč – Žďár n.S.
- trasa Jihlava – Třebíč (II/405), po peáži s I/23 s prodloužením v trase II/351 a II/152 na Moravský Krumlov a dále k propojení se silnicí I/40 Mikulov – Břeclav
- silnice II/345 Ždírec n. D. – Chotěboř – Golčův Jeníkov, neboť tvoří spojnicí mezi tahy I/37 a I/38 a svým dopravním významem mezi silnicemi první třídy patří

Opatření 3.1.1 svým charakterem spadá z převážné části do kompetence MDS ČR, v tomto smyslu je třeba chápat výše uvedené priority i následující specifikaci jako doporučení pro ústřední orgány. Krajská úroveň má v tomto případě úlohu převážně lobbystickou a iniciativní.

Cíle opatření

- zlepšení kvality dopravního systému regionu
- zlepšení zapojení regionu do evropských dopravních sítí
- zlepšení dopravní dostupnosti regionu
- snížení počtu kolizních a dopravně závadných bodů, omezení nehodovosti
- snížení některých negativních vlivů dopravy na životní prostředí
- zlepšení podmínek pro podnikání s pozitivním vlivem na vznik nových pracovních příležitostí

Aktivita naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) příprava a výstavba rychlostních silnic
- b) dosažení přehodnocení kategorizace silnic I. a II. třídy
- c) rekonstrukce a úpravy stávajících silnic I. třídy
- d) vytvoření podmínek pro rozšíření kombinované dopravy
- e) příprava dokumentace, zkvalitnění a precizace projektových záměrů
- f) příprava přehledů doporučených akcí na dálnici a silnicích první třídy procházejících územím kraje Vysočina

Kritéria pro výběr projektů

- zařazení do mezinárodně sledované sítě
- zlepšení dopravní dostupnosti regionu
- zvýšení plynulosti a bezpečnosti dopravy
- soulad se strategií rozvoje kraje
- zlepšení mezinárodní spolupráce a kooperace při řešení přeshraničních projektů
- vazba na ostatní rozvojové aktivity a programy
- snížení negativních vlivů dopravy na životní prostředí

Realizační výstupy opatření

- výstavba rychlostních silnic [počet km]
- rekonstruované úseky silnic I. třídy [počet km]
- přeřazení vybraných silnic II. třídy mezi silnice I. třídy [počet km]
- vybudování terminálů kombinované dopravy a návazných zařízení [počet terminálů]
- projekty, studie a technická dokumentace [počet zpracovaných dokumentů]

Dopady do ekonomiky kraje

- zlepšení podnikatelského prostředí a zvýšení konkurenceschopnosti
- zlepšení dopravní dostupnosti regionu
- zlepšení podmínek pro nové investice
- využití ekonomického potenciálu území při dopravních terminálech
- vytvoření nových pracovních míst a zvýšení zaměstnanosti
- snížení negativních důsledků dopravy na životní prostředí

Cílové skupiny: krajské orgány, města a obce, sdružení obcí, občané, podnikatelské subjekty

Odpovědné instituce (garanti): Ministerstvo dopravy a spojů ČR, Ředitelství silnic a dálnic ČR, Krajský úřad

Geografické pokrytí: celé území kraje Vysočina

Délka realizace opatření: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování:

Vzhledem k rozdělení kompetencí a vlastnickému vztahu náleží financování rozvoje a údržby silniční sítě (dálnice, rychlostní silnice a silnice I. třídy) státnímu rozpočtu v kapitole, kterou spravuje Ministerstvo dopravy a spojů. Spoluúčasti ostatních zdrojů není bráněno. Aktivita v oblasti kombinované přepravy jsou v současnosti chápány jako podnikatelské, tudíž se předpokládá výrazná participace soukromé sféry.

Opatření 3.1.2: Modernizace komunikací v rámci kraje Vysočina

Popis

Strategie rozvoje krajů identifikovaly současný stav dopravních cest jako výrazný problém. Nejsou-li ale tyto cesty zařazeny mezi celostátní priority, stává se z nich výrazný regionální problém, který je nutné řešit na nižší úrovni. Tato kategorie komunikací má totiž svoje nezastupitelné místo pro život regionu a pro jeho elementární obsluhu.

Nárůst intenzity zatížení silniční sítě je sice zřetelně diferencován podle kategorie komunikace, avšak v důsledku nedostatku finančních prostředků a navíc vzhledem ke snaze jejich soustředování především na celostátně významné akce, ostatní nepreferovaná síť znatelně chátrá. V kombinaci se skutečností, že mnohá území jsou hospodářsky slabá a neatraktivní pro podnikání, zhoršování kvality dopravní sítě dále podvazuje podmínky pro jejich rozvoj.

Žádoucí je především zajistit adekvátní napojení mikroregionů a jejich center na vyšší nadřazenou dopravní síť (především dálniční a silniční) a zkvalitnit tak podnikatelské prostředí a umožnit efektivní mobilitu pracovních sil, dojížděku do škol a za službami. S tím souvisí také podmínky pro posílení vzájemných vazeb uvnitř regionu a uvnitř kraje, protože kvalita dopravních cest spojujících například okresní města s krajským centrem Jihlavou není vždy uspokojivá. Opomíjen by neměl být ani „nenormový“ stav evakuačních silnic v okolí Jaderné elektrárny Dukovany. Předmětem opatření tak je zejména odstranění dopravních závad, modernizace silničních dopravních tras a tím pádem i podpora podnikatelského potenciálu území.

Problémem jsou také komunikace v zázemí velkých sídel podél suburbanizačních os a významné tranzitní místní komunikace v intravilánech měst a obcí, na něž se sice koncentrují relativně významné zátěžové proudy, avšak nemají deklarovanou celostátní prioritu. Vysoké intenzity dopravy a jejich negativní důsledky pro životní prostředí měst a obcí na sebe vážou potřebu budování obchvatů či městských okruhů s cílem minimalizovat průjezdy tranzitní dopravy jádry zastavěných území.

V některých směrech je problémem také intenzivní víkendová rekreační doprava, která je charakteristická svými koncentracemi do úzkého časového období - na území kraje Vysočina se tato skutečnost projevuje např. na relacích Brno – Žďárské vrchy, tzn., že se v převážné míře koncentruje na komunikace nižších kategorií.

Na území kraje Vysočina může být vzhledem k jeho atraktivnímu přírodnímu prostředí vnímána jako významný rozvojový prvek rovněž cyklistická doprava. Kromě významu v rámci cestovního ruchu je důležitá její role i v rámci městské dopravy, kde může v případě vybudování kvalitních cyklostezek působit jako regulátor individuálního motorismu.

Strategie rozvoje Jihlavského kraje formulovala pro řešení těchto problémů následující programové aktivity:

Směr A 1. 3 Intenzivně a koncepčně budovat dopravní infrastrukturu v rámci kraje

Rozvojové aktivity:

- A1.3.1 Zlepšení dopravní dostupnosti do budoucího centra regionu – města Jihlavy – z ostatních správních center (Třebíč, Žďár n. S., Pelhřimov) – tj. mj. zkvalitnit komunikace II/405, II/353, II/352, II/602 převést zpět na I/19 v úseku Pelhřimov - Jihlava, II/150 převést zpět na I/18
- A1.3.2 Rozvinout dopravní propojenost mezi mikroregionálními centry zejména do okresních měst s využitím všech dostupných prostředků hromadné dopravy
- A1.3.3 Zajistit funkční dopravní obslužnost kraje veřejnou hromadnou dopravou – nově vytvořit koncepci systému VHD
- A1.3.4 Podporovat vznik logistických center a systémů kombinované dopravy
- A1.3.5 Řešit dopravní obchvaty měst a obcí v regionu
- A1.3.6 Podpora vybudování alespoň 1 letiště se zpevněnou plochou v regionu a sítě letišť pro obchodní účely

Na základě všech těchto východisek je formulováno následující opatření PRK:

Cíle opatření

- zkvalitnění dopravní sítě v regionu
- zlepšení napojení na nadřazenou (vyšší) dopravní síť a zlepšení kvality dopravní dostupnosti
- posílení vnitřní integrity krajů

- zlepšení podmínek pro podnikání
- přeshraniční propojení regionálních dopravních sítí
- zvýšení plynulosti a bezpečnosti dopravy
- snížení negativních vlivů dopravy na životní prostředí

Aktivitty naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) odstraňování dopravních závad
- b) kvalitativní zlepšení silniční sítě
- c) budování obchvatů
- d) příprava aktuálních seznamů prioritních akcí na silnicích druhých a třetích tříd
- e) příprava a vypracování dokumentace
- f) průzkumy, rozborů a studie pro řešení dopravní problematiky regionu
- g) výstavba či zkvalitnění komunikací k podnikatelským areálům
- h) dobudování přeshraničních úseků včetně hraničních přechodů
- i) řešení problematiky rekreační dopravy
- j) podpora doplňování sítě cyklostezek a cyklotras

Kritéria pro výběr projektů

- intenzita dopravního zatížení
- absence napojení území na vyšší dopravní síť
- vazba na ostatní rozvojové aktivity a programy
- dostupnost území pro podnikatelské aktivity a do správního centra
- zařazení území mezi hospodářsky problémová
- stav a rozpracovanost projektové dokumentace
- přínos k přeshraniční spolupráci
- bezpečnost a plynulost provozu
- snížení nehodovosti
- snížení negativních vlivů dopravy na životní prostředí

Realizační výstupy opatření

- modernizace silnic [km]
- odstraňování dopravních závad [počet závad]
- homogenizace vybraných úseků [km]
- technicko-bezpečnostní opatření [počet realizací]
- budování doprovodných zařízení dopravních terminálů [počet staveb]
- cyklostezky [km]
- projekty, studie, technická dokumentace [počet dokumentů]

Dopady do ekonomiky kraje

- zlepšení podmínek pro podnikání
- zlepšení mobility obyvatelstva a zvýšení zaměstnanosti
- zlepšení kvality silniční a železniční sítě
- zlepšení stavu životního prostředí
- zvýšení bezpečnosti dopravy a snížení nehodovosti

Cílové skupiny: krajské orgány, dopravci, ostatní subjekty veřejné správy, podnikatelské subjekty, občané

Odpovědné instituce (garanti): Krajský úřad, Ředitelství silnic a dálnic ČR, SÚS, města a obce, podnikatelské subjekty

Geografické pokrytí:

- celé území kraje Vysočina
- selektivně budoucí správní centra (obce III. stupně) s chybějícím napojením na vyšší dopravní síť

Doba trvání: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování: Silnice II. a III. třídy se od 1.10.2001 staly majetkem krajů, a tudíž kraje přebraly povinnost o tento majetek pečovat a finančně zabezpečovat jeho údržbu a rozvoj. Míra spoluúčasti státního rozpočtu po plném naběhnutí financování krajů je otázkou dalšího vývoje, spoluúčasti municipálních rozpočtů není bráněno.

Opatření 3.1.3: Modernizace a rekonstrukce železniční sítě

Popis

Železniční síť je v kraji Vysočina konfigurována hvězdicovitě se dvěma centry – Jihlavou a Havlíčkovým Brodem. Kromě dvoukolejné elektrizované dráhy Praha – Kolín – Havlíčkův Brod – Žďár n.Sáz. – Brno (trati č. 230 a 250), která je součástí mezinárodních sítí TINA, je dále elektrizován pouze tah Havlíčkův Brod – Jihlava – Kostelec u J. – Veselí n.L. Stavebně technický stav všech tratí na území kraje Vysočina (včetně výše zmíněných) se postupně zhoršuje a rovněž používané zabezpečovací systémy jsou zastaralé. To vše v součinnosti s neuspokojivým technickým stavem související infrastruktury (stanice, zastávky aj.) a vozového parku podvazuje konkurenceschopnost železniční dopravy s dopravou silniční a následně způsobuje úbytek počtu cestujících.

Kromě výhledové možnosti výstavby vysokorychlostní trati (VRT) z Prahy do Brna a otevření zastávky v prostoru mezi Jihlavou a Havlíčkovým Brodem, by kraj měl ve spolupráci s odpovědnými organizacemi a orgány podporovat v rámci železniční dopravy aktivity vedoucí ke zvýšení rychlosti a bezpečnosti provozu, ke zlepšení kultury cestování a spojení s ostatními regiony.

Cíle opatření

- zlepšení kvality železničního dopravního systému regionu
- zlepšení zapojení regionu do evropských železničních dopravních sítí (výhledově VRT)
- zlepšení dopravní dostupnosti regionu
- snížení některých negativních vlivů dopravy na životní prostředí
- zvýšení konkurenceschopnosti a atraktivity železniční dopravy, zvýšení její rentability
- modernizace a rekonstrukce železničních tratí a uzlů v kraji
- zvýšení kvality dopravní a obslužné vybavenosti na úrovni standardů EU
- posílení vnitřní integrity kraje

Aktivity naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) podpora výstavby VRT Praha – Brno v trase, která by nejlépe vyhovovala potřebám kraje Vysočina, podpora zřízení zastávky v prostoru mezi Jihlavou a Havlíčkovým Brodem
- b) usilovat o zařazení trati Kolín – Havlíčkův Brod – Žďár n. S. zpět mezi tranzitní koridory ČD
- c) modernizace a rekonstrukce tratí v kraji Vysočina – stavby železničního spodku i svršku, staničního a traťového zabezpečovacího zařízení, případná elektrizace některých tratí
- d) náhrada mechanických přejezdových zabezpečovacích zařízení automatickými přejezdovými světelnými zabezpečovacími zařízeními závislými na jízdě vlaku
- e) investice do výpravních budov ve vybraných železničních stanicích a zastávkách – zlepšení prostředí pro odbavení cestujících
- f) rekonstrukce nástupišť ve vybraných železničních stanicích a zastávkách
- g) prodloužením trati č. 227 Kostelec u J. – Slavonice vytvořit přímé železniční spojení s Rakouskem (železniční přechod Slavonice / Fratres)
- h) obnovením železniční dopravy na trati Dobronín – Polná zapojit město Polná do regionální železniční dopravy
- i) zavedení integrovaného dopravního systému na tratích vycházejících z uzlů Jihlava a Havlíčkův Brod
- j) formulování představy kraje o jeho účasti na případné privatizaci regionálních drah

Kritéria pro výběr projektů

- zařazení do mezinárodně sledované sítě (TINA)
- význam trati z hlediska mezinárodního, národního a vnitroregionálního pohledu
- intenzita dopravního zatížení
- zlepšení dopravní dostupnosti regionu
- zvýšení počtu cestujících
- snížení negativních dopadů dopravy na životní prostředí
- ekonomický rozbor proveditelnosti projektu
- zajištění spolufinancování
- vazba na ostatní rozvojové aktivity a programy
- míra zájmu obcí nebo podnikatelských subjektů na projektu
- přeshraniční doprava

Realizační výstupy opatření

- zřízení zastávky VRT v prostoru mezi Jihlavou a Havlíčkovým Brodem
- zpětné převedení trati Kolín – Havlíčkův Brod – Žďár n.S. – Brno mezi tranzitní koridory ČD
- modernizované a rekonstruované (případně i elektrizované) úseky železničních tratí [délka v km]
- náhrada mechanických přejezdových zabezpečovacích zařízení automatickými přejezdovými světelnými zabezpečovacími zařízeními závislými na jízdě vlaku [počet vyměněných přejezdových zabezpečovacích zařízení]
- rekonstruované výpravní budovy v železničních stanicích a zastávkách [počet rekonstruovaných budov]
- rekonstruovaná nástupiště v železničních stanicích a zastávkách [počet stanic a zastávek s rekonstruovanými nástupišti]
- prodloužení trati č. 227 Kostelec u J. – Slavonice do Rakouska [délka v km obnoveného úseku železniční trati, počet přepravených cestujících, počet prodaných jízdenek]
- obnovení dopravy na trati Dobronín – Polná [počet přepravených cestujících, počet prodaných jízdenek]
- spuštění integrovaného dopravního systému [délka zapojených železničních tratí v km, počet prodaných jízdenek, počet přepravených cestujících]
- vytvoření koncepčního materiálu, který by formuloval představu kraje o jeho účasti na případné privatizaci regionálních drah [vypracovaný dokument]

Dopady do ekonomiky kraje (účinky)

- zvýšení atraktivnosti kraje pro investiční (podnikatelské) aktivity
- zvýšení mobility obyvatelstva a pracovních sil
- zvýšení bezpečnosti železniční dopravy
- zvýšení atraktivity osobní i nákladní železniční dopravy - zvýšení přepravních výkonů železniční dopravy na území kraje (snížení její ztrátovosti)
- zlepšení kvality životního prostředí

Cílové skupiny: kraj Vysočina, města a obce, podnikatelské subjekty, občané, uživatelé železniční dopravy

Odpovědné instituce (garanti): České dráhy s.o., Jindřichohradecké místní dráhy a.s., orgány kraje Vysočina, okresní úřady, města a obce, MDS ČR, MF ČR, MMR ČR, MPO ČR

Geografické pokrytí: celé území kraje Vysočina

Délka realizace opatření: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování:

České dráhy s.o., Jindřichohradecké místní dráhy a.s.

Spoluúcast státního rozpočtu v kapitole, kterou spravuje Ministerstvo dopravy a spojů

Spoluúcasti dalších zdrojů není bráněno – kraj, obce, podnikatelské subjekty (rekonstrukce a opravy budov železničních stanic, zastávek, nástupišť apod.)

Vazba na jiná opatření**Opatření 3.1.4: Zlepšení dopravní obsluhy regionu****Popis**

Veřejná hromadná doprava by měla zabezpečovat základní dopravní obslužnost regionu a nabízet alternativu k dopravě individuální. Dosavadní vývoj však ukazuje na preferenci spíše dopravy individuální před dopravou veřejnou. Zčásti je to důsledek rozmělnění dříve jasněji definovaných přepravních proudů, zčásti ale také důsledek málo atraktivní nabídky veřejné hromadné dopravy. Situace je navíc komplikována rostoucími náklady na provozování veřejné hromadné dopravy a snižujícími se počty cestujících – uživatelů veřejné dopravy. Negativně též působí zastaralost vozového parku a v mnoha případech nepříliš optimální organizace zajišťování dopravní obslužnosti (neprovázanost jízdních řádů, nevýhodné časové polohy atd.).

Ve vztahu k veřejné hromadné dopravě postupně vykristalizovaly dva hlavní problémy. Prvním je přetížení městských center individuální automobilovou dopravou a druhým nedostatečná obsluha venkovských regionů veřejnou dopravou. Ve všech případech je žádoucí přispět ke zkvalitnění nabídky veřejné hromadné dopravy tak,

aby oslovila a přitáhla více cestujících. Role veřejné dopravy ve městech je nezastupitelná, protože přispívá k udržitelné mobilitě a předchází dopravním kongescím. Ve venkovském prostoru je úloha veřejné dopravy poněkud odlišná, důraz je tam kladen na zabezpečení základní dopravní obslužnosti.

Smyslem opatření proto je podpořit poptávku po veřejné hromadné dopravě zlepšením její nabídky i prostřednictvím technicko-organizačních opatření. Je nutné plně využít možností veřejné hromadné dopravy jako jednoho systému, jako jednotné sítě pro zákazníka, avšak s různými typy dopravních prostředků v podobě integrovaných dopravních systémů (IDS). Nejvhodnější situace pro integraci systémů veřejné dopravy panuje v území mezi městy Jihlava a Havlíčkův Brod, vhodnou příležitostí je zapojení i ostatních železničních tratí vycházejících z Jihlavy do budovaného IDS (tzv. jihlavská hvězdice). Prioritním úkolem tedy je přispět k integraci a provázání jednotlivých subsystémů veřejné dopravy. Zároveň je nutné umožnit využití veřejné dopravy v kombinaci s dopravou individuální (záchytná parkoviště u terminálů veřejné dopravy – systémy park and ride P&R apod.). Potenciál přestupních stanic a uzlů lze navíc využít pro rozvoj podnikatelských aktivit. Kromě již zmíněných efektů podporuje kvalitně zajištěná veřejná doprava i rozvoj cestovního ruchu a umožňuje tím lepší využití jeho ekonomického potenciálu.

Důležitým faktorem pro zvýšení a udržení tempa hospodářského rozvoje území je také jeho zpřístupnění leteckou dopravou. V kraji Vysočina se v této souvislosti jako nepříznivá jeví skutečnost, že není vybaven letištěm se zpevněnou vzletově-přistávací dráhou. Takové infrastrukturní zařízení totiž přispívá k umístování průmyslových high-tech aktivit, které samy o sobě v daném území působí velmi progresivně. Z těchto důvodů bude potřebné scházející infrastrukturní zařízení ve vhodné lokalitě dobudovat.

Cíle opatření

- zlepšení úrovně a organizace veřejné hromadné dopravy
- zvýšení potenciální mobility obyvatelstva a zvýšení zaměstnanosti
- snížení negativních důsledků individuální automobilové dopravy
- dobudování letiště se zpevněnou vzletově-přistávací dráhou ve vhodné lokalitě na území kraje Vysočina
- řešení rekreační dopravy

Aktivita naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) zlepšování provázanosti a zkvalitňování nabídky veřejné dopravy
- b) příprava a budování integrovaných dopravních systémů
- c) obnova a zkvalitňování vozového parku pro hromadnou dopravu a souvisejících zařízení
- d) realizace projektů optimalizace veřejné hromadné dopravy
- e) budování systémů park and ride (zaparkuj a jeď)
- f) podpora informačních systémů o veřejné hromadné dopravě
- g) příprava a realizace projektů zaměřených na preferenci veřejné dopravy ve městech
- h) podpora analytických a projekčních studií řešících problematiku dopravní obslužnosti území
- i) dobudování letiště se zpevněnou vzletově-přistávací dráhou ve vhodné lokalitě na území kraje Vysočina
- j) řešení rekreační dopravy

Kritéria pro výběr projektů

- zatížení městských center individuální automobilovou dopravou
- zvýšení nabídky veřejné dopravy
- zvýšení počtu cestujících
- zlepšení kvality veřejné hromadné dopravy
- soulad s programem rozvoje kraje
- vazba na ostatní rozvojové programy
- zvýšení bezpečnosti provozu
- zajištění spolufinancování
- zvýšení zaměstnanosti
- zlepšení dostupnosti území kraje leteckou dopravou
- zhodnocení eventuálního přínosu pro rozvoj cestovního ruchu

Realizační výstupy opatření

- zajištění optimální veřejné dopravy
- integrované dopravní systémy [% spojů v IDS]

- společné dopravní terminály [počet terminálů]
- integrované informační systémy o dopravě [počet realizovaných projektů]
- parkoviště P&R [počet parkovišť]
- projekty, studie, technická dokumentace [počet dokumentů]
- vybudované letiště se zpevněnou vzletově-přistávací dráhou

Dopady do ekonomiky regionu (účinky)

- zvýšení mobility obyvatelstva
- zvýšení bezpečnosti dopravy
- úspora pohonných hmot, snížení emisí
- podnikatelské využití ekonomického potenciálu území u přestupních stanic a uzlů
- zvýšení zaměstnanosti
- větší přitažlivost kraje pro nové podnikatelské aktivity (high-tech obory) v důsledku výstavby letiště se zpevněnou vzletově-přistávací dráhou
- zvýšení stupně využití ekonomického potenciálu cestovního ruchu

Cílové skupiny: podnikatelé a dopravci, subjekty veřejné správy, občané

Odpovědné instituce (garanti): Krajský úřad, města a obce, dopravci a ostatní podnikatelské subjekty, Ředitelství silnic a dálnic ČR, MDS ČR

Geografické pokrytí: celé území kraje Vysočina

Délka realizace opatření: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování:

Využití vlastních prostředků a prostředků měst a obcí a též podnikatelských subjektů s přispěním dotačních titulů státního rozpočtu.

Výstavba letiště – rozhodnutí je v kompetenci Ministerstva dopravy a spojů ČR, financování ze státního rozpočtu cestou kapitoly, kterou spravuje MDS ČR, spoluúčasti dalších zdrojů není bráněno.

Dílčí cíl 3.2: Podpora rozvoje telekomunikačních sítí s důrazem na rozvoj aktivit v oblasti informatiky

Telekomunikace a informatika jsou v dnešní informačně orientované společnosti základním infrastrukturním prvkem pro efektivní komunikaci. Prudký rozvoj informačních a komunikačních technologií (ICT) přispěl k jejich rozšíření i využívání v každodenní praxi a počítačová gramotnost se stává jedním ze základních atributů vzdělání člověka. Prostřednictvím sítě internet pronikly ICT i do domácností a tím se stávají účinným nástrojem pro sdílení dat a informací i pro nejširší veřejnost. Rychlejšímu rozšíření nadále brání monopolní chování vlastníka pevné telefonní sítě, relativně vysoká cena technických prostředků ICT i schopnost tyto prostředky používat. Vedle privátní sféry jsou ICT hojně využívány i v organizacích veřejné správy, zvláštní význam pak mají pro výkon státní správy. Vláda ČR předpokládá vybudování Informačního systému veřejné správy (ISVS) na bázi integrace již existujících systémů a prostřednictvím referenčního sdíleného a bezpečného rozhraní vrstvy společných služeb s využitím veřejné komunikační infrastruktury umožnit přístup i pro nejširší veřejnost. Rada vlády ČR pro státní informační politiku formulovala Koncepti budování informačních systémů veřejné správy a Akční plán realizace státní informační politiky do konce roku 2002. Tyto dokumenty dávají představu o směrech a předpokládaném rozsahu podpory státu do informačních a komunikačních technologií. Dosavadní vývoj ukazuje, že centrální úroveň má nezastupitelnou úlohu v definování standardů a základních pravidel, které pak umožní racionální využití ICT pro co nejširší spektrum uživatelů. Kraj bude rozvíjet a implementovat informační systémy vyhovující standardům ISVS. Kraj bude participovat na tvorbě standardů ISVS. Kraj bude prosazovat a koordinovat vytváření informačních systémů s ohledem na specifické potřeby regionu.

Opatření 3.2.1: Zlepšení možností přístupu veřejnosti k informacím prostřednictvím informačních technologií

Popis

Přístup nejširší veřejnosti (včetně právnických osob) k informacím se stává jednou ze základních podmínek konkurenceschopnosti v informační společnosti. V této souvislosti roste potřeba snadného přístupu k prostředkům ICT, které umožňují i efektivnější přístup k informacím a agendám veřejné správy a tím i přiblížení veřejné správy, občanů a komerční sféry. Smyslem opatření je vytvořit podmínky a prostředí pro podnětění a další rozvíjení kvalitativně vyšší úrovně komunikace mezi libovolnými subjekty v kraji na základě jejich potřeb a iniciativy. Jednou z klíčových priorit je podpora dalšího zavádění internetu do škol a obcí a rozšiřování obecného povědomí o užitečnosti ICT.

Cíle opatření

- umožnit pravidelný a levný přístup co nejširšímu počtu občanů k informacím prostřednictvím internetu
- marketing informačních technologií (vytváření povědomí o užitečnosti ICT)
- zlepšení úrovně počítačové gramotnosti u obyvatelstva
- připojení všech škol na internet
- připojení všech obcí (obecních úřadů) na internet

Aktivitty naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) zavádění internetu na veřejně přístupná místa ve městech a obcích
- b) zavádění internetu do škol
- c) zavádění internetu na obecní úřady
- d) akce na podporu rozšiřování znalostí o možnostech ICT
- e) podpora výstavby sítě MAN s cílem praktického využití internetu pro domácnosti
- f) koordinace činnosti s vývojem státní komunikační infrastruktury
- g) vybudování celokrajského systému zpřístupnění dokumentů veřejné správy, podpora dokumentových (DMS) systémů
- h) metodická podpora on-line komunikace, zavedení elektronických podatelů a elektronického podpisu na obcích
- i) zavádění informačních kiosků s non-stop přístupem
- j) vybudování a údržba portálu kraje
- k) vybudování dostatečně kapacitních systémů sběru a přenosu dat

Kritéria pro výběr projektů

- míra souladu a přínosu projektu k realizaci priorit a cílů rozvoje kraje
- soulad s de iure a de facto standardy
- počet obyvatel, popřípadě jiných cílových subjektů, obslužených realizací projektu
- míra podpory inovací
- dlouhodobost působení projektu
- míra kompenzace daných diskvalifikačních faktorů (odlehlost území, nezaměstnanost, demografická struktura apod.)
- uplatnění principu partnerství
- ekonomický přínos projektu, podíl vnějších finančních zdrojů

Realizační výstupy opatření

- nové přístupové body na internet (veřejné internetové stanice, školy, obecní úřady) [počet nových přístupových bodů]
- vybudování sítě MAN [počet nově vybudovaných sítí]
- celokrajský dokumentový systém (Document Management System) [vybudovaný systém]
- splnění zákonných povinností a standardů [% míra naplnění]
- portál kraje
- nová pracovní místa [počet nových pracovních míst]

Dopady do ekonomiky kraje

- růst konkurenceschopnosti ekonomických subjektů využívajících prostředky ICT

- zvýšení vzdělanosti obyvatelstva, adaptability a kvalifikace pracovní síly, změny pracovních návyků (práce doma apod.)
- stabilizace a zvýšení atraktivity kraje pro kvalifikovanou pracovní sílu
- zvýšení atraktivity podnikatelského prostředí
- příliv zahraničního kapitálu
- inovační impulsy spojené s intenzivnějším využíváním ICT
- zlepšení ekonomického prostředí, informovanosti, zrychlení rozhodovacích procesů a úspora času

Cílové skupiny: Města a obce, sdružení obcí, školy, komerční sféra, zájmová sdružení, domácnosti, občané

Odpovědné instituce (garanti): Krajský úřad, samospráva měst a obcí

Geografické pokrytí: celé území kraje Vysočina

Délka realizace opatření: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování: dle jednotlivých typů projektů se předpokládá různá míra spolufinancování ze strany krajských orgánů a také využití ostatních dostupných finančních zdrojů

Vazba na ostatní opatření: průřezové opatření – vazba na ostatní opatření Programu rozvoje kraje Vysočina

Opatření 3.2.2: Zavedení informačního systému veřejné správy (ISVS)

Popis

Racionální a efektivní využití a sdílení elektronických informací mezi jednotlivými subjekty veřejné správy je jedním z hlavních cílů státní informační politiky. Vedle zvýšení efektivity a autority orgánů veřejné správy napomůže ISVS i k posílení důvěry občanů ve veřejnou správu a přispěje ke zvýšení transparentnosti a rozvoji ekonomického prostředí. Smyslem opatření je podpořit rozšíření již dosažených pozitivních výsledků vrstvy společných služeb na základě výstupu z pilotního „Projektu Třebíč“ a využití dalších inovativních řešení vzniklých na základě spolupráce komerční a veřejné sféry (např. portál Města a obce online). Dosavadní zkušenosti již ukázaly technickou připravenost řešení, avšak i nadále nejsou dostatečně dořešeny legislativní normy v této oblasti. Ve světle dosavadní nedostatečné akceschopnosti orgánů státní správy a potenciálu organizačních schopností je kraj připraven převzít zodpovědnost a kompetence při budování ISVS v kraji a přenášet získané zkušenosti až do normotvorné činnosti (legislativní, technické, organizační).

Cíle opatření

- zkvalitnění výkonu veřejné správy (zvýšení efektivity a autority)
- přiblížení veřejné správy občanům
- přiblížení veřejné správy komerční sféře

Aktivita naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) podpora prohloubení řešení vrstvy společných služeb (výstup z pilotního „Projektu Třebíč“)
- b) podpora implementace ISVS na území kraje, vazby na EU
- c) zavádění „informačních kiosků“
- d) tlak na změny legislativy
- e) podpora a tvorba otevřených standardů
- f) výstavba krajského GIS jako součásti informačního systému kraje
- g) standardizační, koordinační a metodické aktivity vůči obcím
- h) systémová integrace aplikačního vybavení subjektů v kraji
- i) tvorba, užití a hromadné zpřístupnění standardizovaných geoinformací
- j) vybudování celokrajského systému zpřístupnění dokumentů veřejné správy, podpora dokumentových (DMS) systémů
- k) portál kraje

Kritéria pro výběr projektů

- míra souladu a přínosu projektu k realizaci priorit a cílů rozvoje kraje
- soulad s Koncepcí budování ISVS v ČR a se standardy ISVS
- počet občanů, popřípadě jiných cílových subjektů, obslužených realizací projektu

- bezproblémovost a zjednodušení správních úkonů
- minimalizace nákladů na zajištění správních úkonů
- bezproblémovost transformace

Realizační výstupy opatření

- hodnocení přínosu změn ze strany klientů ISVS [podíl pozitivního hodnocení změny]
- funkční propojování orgánů veřejné správy [počet úřadů] -
 - frekvence a šíře nabídky garantovaných datových zdrojů uvnitř ISVS
 - kvalita a využití datových toků uvnitř ISVS a na jeho rozhraní
 - úspora lidských zdrojů
 - efektivita využití kvalifikovaných lidských zdrojů
 - míra využití ISVS na úřadech

Dopady do ekonomiky regionu

- zefektivnění činnosti veřejné správy
- zlepšení informovanosti, zrychlení rozhodovacích procesů a úspora času
- zlepšení podmínek pro podnikání
- růst autority subjektů veřejné správy

Cílové skupiny: orgány veřejné správy, fyzické a právnické osoby

Odpovědné instituce (garanti): ÚVIS ČR, ústřední orgány státní správy, krajský úřad, města a obce

Geografické pokrytí: celé území kraje Vysočina v kontextu ČR

Doba trvání: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování: předpokládá se centrálně řízená jednotná implementace ISVS, přičemž krajská úroveň může svou iniciativou a participací přispět k jeho rychlejšímu zavádění

Vazba na ostatní opatření: průřezové opatření – vazba na ostatní opatření Programu rozvoje kraje Vysočina

Doporučení pro ústřední orgány:

Dosavadní zkušenosti se zaváděním ICT ukazují potřebu rychlého řešení především v legislativní oblasti pro sdílení dat mezi jednotlivými orgány veřejné správy. Pro další úspěšný rozvoj a využití ICT je nutné precizně definovat stále chybějící základní kameny ISVS (registry, standardy a síťovou infrastrukturu) a naplnit koordinanční a standardizační roli ÚVIS. Vzhledem k negativním zkušenostem ze zavádění jednotlivých IS je nutno zabránit tzv. „krajskému resortismu“ (co kraj to jiné formy řešení) prostřednictvím silné autority (ÚVIS a KČR), která zabezpečí dodržování jednotného komunikačního a aplikačního prostředí.

Dílčí cíl 3.3: Optimalizace rozvoje energetických a vodohospodářských sítí

Opatření 3.3.1: Zásobování energií

Popis

Energetické sítě ve sledovaném území jsou ve srovnatelném, tj. většinou vyhovujícím technickém stavu jako u ostatních okresů ČR. Avšak vzhledem k rozdrobenému osídlení (vyššímu počtu menších obcí včetně místních částí) a charakteru reliéfu a podnebí jsou skutečností vyšší náklady na zabezpečení jejich provozu a údržby. Proto se v některých menších obcích a sídlech vyskytují problémy s nedostatečnou kapacitou a zajištěním spolehlivých dodávek elektrické energie (jedná se o místa, ve kterých jsou z ekonomického pohledu nerentabilní investice do obnovy rozvodné sítě). Technický stav elektrických sítí je rovněž nepříznivě ovlivněn v oblastech s těžkou námrazou. Plynofikace kraje je nerovnoměrná a je vázána na existenci a realizaci základních vysokotlakých rozvodů. Obecně lze konstatovat, že plynofikace „moravských“ okresů je ve vyšším stadiu než je tomu u okresů českých (Havlíčkův Brod, Pelhřimov). Zásadní podmínkou pro technický i ekonomický vývoj regionu je zajištění kvalitního i kvantitativního rozvoje provozu všech distribučních sítí, jejich spojení a začlenění do technické infrastruktury měst, obcí, regionů. Provoz těchto sítí, jejichž technické parametry se musí dostat v krátké době na technickou úroveň požadovanou EU, přitom rozhodujícím způsobem podmiňují realizaci téměř všech navrhovaných programů a opatření v rámci rozvoje kraje. Z toho vyplývá požadavek na zajištění dodávek všech médií minimálně na stávající úrovni a jejich následné zkvalitňování.

Cíle opatření

- postupné dosažení standardu EU v energetice (při respektování místních předpokladů a podmínek)
- vytvoření územní energetické koncepce kraje :
 - vytvoření harmonického celku energetické soustavy
 - vypracování energetického konceptu kraje a jednotlivých regionů
 - zpracování energetických auditů objektů
 - zkvalitňování dodávky médií v energetice
 - začlenění alternativních zdrojů energií do soustav
 - zkoordinování energetických aktivit

Aktivita naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) v legislativní oblasti v souladu s ustanovením Výboru pro regiony Maastrichtskou dohodou a Směrnicemi EU č.96/92 EC a 98/30 EC zajistit provoz a rozvoj všech infrastrukturálních sítí s důrazem na volný pohyb služeb (Single Market) a se současnou podporou konkurence.
- b) podpora vytváření ucelené energetické soustavy, která bude pružně reagovat na požadavky jednotlivých měst, obcí, regionů i podnikatelského sektoru a to v rámci státní energetické politiky vycházející ze základních principů EU, tj. supranacionalita, subsidiarita a flexibilita.
- c) neprodlené zpracování a následná průběžná aktualizace územní energetické koncepce kraje, a to v souladu s ustanovením zákona o hospodaření energií (zákon č. 406/2000 Sb.) se začleněním již zpracovaných energetických generelů měst a obcí, zpracování energetických generelů v dalších městech a obcích
- d) zajištění zpracování energetických auditů pro určené objekty v majetku státní správy a příslušných samospráv na území kraje s následným přijetím úsporných energetických opatření.
- e) podpora rekonstrukce rozvodů všech typů energetických médií podle regionálních potřeb
- f) podpora začlenění všech alternativních energetických zdrojů do energetické soustavy.
- g) vytváření míst v rozvodných sítích v havarijním technickém stavu

Kritéria pro výběr projektů

- optimalizace výroby elektřiny, tepla příp. chlazení
- začlenění alternativních zdrojů do soustavy
- míra komplexnosti rozvodů tepla, plynu a elektrické energie
- snížení finální spotřeby energie

Realizační výstupy opatření

- bezkonfliktní začlenění energetických systémů
- zajištění plynulých dodávek jednotlivých médií všem odběratelům
- snížení provozních nákladů na jednotlivých objektech

- zkvalitnění dodávek zemního plynu, elektrické energie a tepla

Dopady do ekonomiky kraje

- vytvoření lepších podmínek pro podnikatelskou sféru
- snížení emisní zátěže
- snížení nezaměstnanosti a stabilizace obyvatelstva
- snížení provozních nákladů energetiky pro soukromý sektor i obyvatelstvo

Cílové skupiny: městské a obecní úřady, podnikatelský sektor, neziskové organizace

Odpovědné instituce: krajské orgány, města a obce, MPO ČR, MZe ČR, MŽP ČR, SFŽP ČR, ČEA

Geografické pokrytí: celé území kraje Vysočina

Doba trvání: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování: dle jednotlivých typů projektů se předpokládá různá míra spolufinancování ze strany krajských orgánů. Předpokládá se návaznost na státní energetickou politiku a podpůrné programy MZe, SFŽP a ČEA. Možnost využití finančních zdrojů EU a dalších dostupných zdrojů.

Vazba na jiná opatření:

Opatření je v úzkém vztahu k cíli č. 4 v rámci PRK (Podpora zavádění principů trvale udržitelného rozvoje)

Opatření 3.3.2: Zásobování vodou

Popis

Zásobování vodou na území kraje má lokální problémy s nedostatečnou kapacitou a v řadě případů i s kvalitou podzemních vodních zdrojů. Proto je převážná část obyvatel kraje zásobena vodou z vodárenských nádrží regionálního i nadregionálního významu. Nerovnoměrnost rozložení vyhovujících povrchových zdrojů na území kraje vedla k vytvoření celé řady vodárenských systémů v regionu vázaných na tato odběrná místa a přepravující pitnou vodu na značné vzdálenosti. Přes velký rozsah již vybudovaných rozvodných vodovodních soustav (více než 3 074 km rozvodných vodovodních sítí, z toho 86 % skupinové vodovody) činí procento obyvatel zásobovaných vodou z veřejných zdrojů pouze 73 % (ČSÚ Praha 2000 - celostátní průměr 87 %). Malá hustota osídlení regionu a velký počet sídel způsobuje v průměru vysoké investiční náklady na další rozšiřování vodovodních sítí a celkově nízkou výtěžnost vodovodní sítě. Rovněž regionální průměrná spotřeba pitné vody z veřejných vodovodních sítí ve výši 80 - 90 l/os/den nedosahuje celostátního průměru a pohybuje se na hranici odhadovaného hygienického minima. Prognóza spotřeby vody v regionu (VAS a.s. Brno - rok 2000) bez dalšího rozšiřování počtu napojených odběratelů zpracovaná na základě údajů rozhodujících dodavatelů v regionu předpokládá pro nejbližší období do r. 2006 stabilizovanou spotřebu u domácností a mírný pokles u ostatních odběratelů vlivem přechodu na vlastní zdroje.

Problémem regionu je i zajištění kvality dodávané pitné vody, neboť četné lokální zdroje vykazují kontaminaci a hygienickou závadnost (radon, dusičnany, atd.). Ve vazbě na implementaci předpisů EU (viz směrnice EU č. 75/444 EEC) v oblasti kvality pitné vody bude nutno zabezpečit i další rozsáhlé investice na úpravě stávajících zdrojů podzemní i povrchové vody.

Další investice bude nutno vynaložit do rekonstrukcí stávajících rozvodných systémů s ohledem na jejich stáří, vykazované ztráty v rozvodných systémech (přibližně 22%) a kontaminaci vody vznikající v těchto zastaralých rozvodných systémech.

Základním záměrem navrhovaných opatření je celková optimalizace odběrů a využití stávajících zdrojů vody z pohledu zajištění nezbytných kvalitativních parametrů a udržení přiměřených nákladů na výrobu pitné vody, obnova stávajících rozvodů v rozsahu nezbytném pro dodávku vody ve stávajících ekonomicko-sociálních podmínkách a zabezpečení přiměřeného rozšíření vodárenských rozvodných sítí při respektování efektivnosti plánovaných investic. Zvýšení počtu připojených obyvatel na celostátní průměr není v návrhovém období reálné s ohledem na vysokou finanční náročnost dalšího rozšiřování vodovodních rozvodů danou strukturou osídlení regionu.

Podrobně řeší zásobování měst a obcí vodou Program rozvoje vodovodů a kanalizací kraje. Povinnost zpracování a schválení tohoto programu krajem Vysočina vyplývá ze zákona č. 274/2001 Sb. o vodovodech a kanalizacích, jehož účinnost je od 1. 1. 2002.

Cíle opatření

- umožnění dostupnosti kvalitní pitné vody a zvýšení procenta obyvatel kraje napojených na veřejné vodovody na průměr České republiky
- zabezpečení obnovy zastaralých a funkčně nevyhovujících systémů zásobování pitnou vodou včetně její úpravy
- zajištění dostatečné kvality pitné vody pro celkový rozvoj regionu, v souladu s kvalitativními požadavky směrnice EU č. 75/444 EEC

Aktivita naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) zpracování Programu rozvoje vodovodů a kanalizací kraje jako nástroje koncepčního řízení a podpory rozvoje vodohospodářské infrastruktury
- b) zřízení regionálního fondu rozvoje vodárenské infrastruktury - podpora místních i regionálních opatření v rámci rozšíření vodárenské infrastruktury, jež by napomáhal financování rozvoje technické infrastruktury s podporou kraje
- c) podpora investic do kvality pitné vody - realizace odpovídajících opatření ke zlepšení kvality pitné vody v oblasti výroby a rozvodu vody, optimalizace využívání kvalitou odpovídajících vodních zdrojů
- d) zvýšení počtu obyvatel napojených na odpovídající zdroj pitné vody – realizace projektů dalšího rozšiřování vodovodních sítí na základě Programu rozvoje vodovodů a kanalizací kraje při dodržování přiměřené výše nákladů k počtu nově připojených obyvatel

Kritéria pro výběr projektů

- projekty zajišťující zlepšení kvality pitné vody v oblasti výroby a distribuce - posuzování z hlediska optimálního využití zdroje, nákladů, množství dodávané vody, splnění limitních ukazatelů kvality pitné vody
- projekty zajišťující rozšíření vodárenských sítí - posuzování z hlediska místní potřeby a nákladovosti zvoleného řešení

Realizační výstupy opatření

- Program rozvoje vodovodů a kanalizací kraje
- regionální fond rozvoje vodohospodářské infrastruktury
- zlepšení kvalitativních parametrů dodávané pitné vody na limity dle Implementačního plánu směrnice EU 75/440 EEC
- přiblížení celkového počtu připojených obyvatel na odpovídající zdroje pitné vody k celostátnímu průměru 87 %

Dopady do ekonomiky kraje

- vytvoření podmínek pro obnovu a rozvoj bydlení
- vytvoření podmínek pro rozvoj malých a středních podniků
- vytvoření podmínek pro obnovu a rozvoj venkova
- vytvoření podmínek pro rozvoj cestovního ruchu

Cílové skupiny: městské a obecní úřady, podnikatelský sektor

Odpovědné instituce: Krajský úřad, města a obce, MZe ČR, MŽP ČR, SFŽP ČR

Geografické pokrytí

celé území kraje Vysočina s přihlédnutím ke specifikám ochranných pásem vodních zdrojů, územím CHKO a dalším specifickým problémům jednotlivých vodních toků

Doba trvání: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování: dle jednotlivých typů projektů se předpokládá různá míra spolufinancování ze strany krajských orgánů – prostřednictvím navrhovaného fondu. Zásadní návaznost se ale předpokládá na státní politiku v ochraně ŽP a podpůrné programy MZe a SFŽP

Vazba na jiná opatření

Opatření jsou v úzkém vztahu k cíli č.4 v rámci PRK.

Opatření 3.3.3: Odvádění a čištění odpadních vod**Popis**

S ohledem na vysokou stávající hodnotu životního prostředí a stávající nadregionální povrchové zdroje pitné vody byla a je problematika čistoty vod jednou z priorit regionu. Jde zejména o zlepšení kvality povrchové a podzemní vody, eliminace zdrojů znečištění vod. Přes značný rozsah kanalizačních sítí v jednotlivých sídlech regionu činí podíl obyvatel napojených na veřejnou kanalizaci vlivem rozptýlené výstavby a řídkého osídlení pouze 66 % (ČSÚ Praha 2000 - celostátní průměr 75 %). Problematickým zůstává špatný stavebně technický stav kanalizačních sítí z let 1950 - 1970 a doposud neexistující ucelené kanalizační systémy v malých sídlech. Celkově vysoký stávající počet 124 ČOV v regionu (včetně devíti biologických rybníků) v roce 2001 je dán relativně vysokým počtem sídel v kategorii do 10 tis. obyvatel. Ne všechny tyto ČOV však svým technickým řešením umožňují dosáhnout čistících efektů odpovídajícím současným legislativním požadavkům (odstranění sloučenin dusíku a fosforu), řada těchto ČOV musí v návrhovém období projít rekonstrukcí zastaralé technologie. Nutno předpokládat rozšíření počtu stávajících ČOV o další objekty v sídlech do 2 000 ekvivalentních obyvatel. Rovněž je nezbytné vyřešit problematiku čištění odpadních vod v sídlech, které leží v ochranných pásmech zdrojů povrchových i podzemních vod. Největším nákladem v oblasti optimalizace infrastruktury je obnova a rozšíření kanalizačních sítí potřebných k odvedení odpadních vod na stávající či nově vybudované ČOV.

Záměrem navrhovaných opatření je kromě udržení současné úrovně čištění vypouštěných odpadních vod na základě postupné obnovy a rekonstrukcí stávajících čistírenských a kanalizačních systémů především rozšíření počtu nových ČOV o všechna sídla velikosti nad 2000 ekvivalentních obyvatel (soulad se směrnicí EU č. 91/271/EEC o čištění městských odpadních vod). Současně je nutno zajistit vytvořit podmínky pro zvýšení počtu napojených znečišťovatelů v příslušných spádových územích stávajících i nově budovaných ČOV rozšířením kanalizačních systémů. Dále bude nutno vyřešit likvidaci odpadních vod v sídlech situovaných v ochranných pásmech vodních zdrojů.

Podrobně řeší odvádění a čištění odpadních vod z měst a obcí Program rozvoje vodovodů a kanalizací kraje. Povinnost zpracování a schválení tohoto programu krajem Vysočina vyplývá ze zákona č. 274/2001 Sb. o vodovodech a kanalizacích, jehož účinnost je od 1.1.2002.

Kromě priorit ochrany životního prostředí je nutno respektovat i podmiňující vliv rozvoje vodohospodářské infrastruktury na další rozvojové cíle regionu - zejména cíle 1.1., 1.2., 1.3., 2.2. a 4.2..

Cíle opatření

- zabezpečení obnovy stávajících funkčně nevyhovujících a zastaralých ČOV na území kraje
- dosažení stavu, kdy bude zajištěno vybavení měst a obcí v kraji kanalizačními systémy a čištěním odpadních vod v souladu s požadavky směrnice EU č. 91/271/EEC
- zabezpečení obnovy zastaralých a funkčně nevyhovujících kanalizačních systémů
- přednostní zabezpečení podmínek pro čištění odpadních vod v sídlech nad 2 000 ekvivalentních obyvatel a v sídlech situovaných v ochranných pásmech vodních zdrojů v souladu s požadavky směrnice EU č. 91/271/EEC
- zvýšení množství čištěných odpadních vod ve spádových územích ČOV obnovou a rozšířením kanalizačních systémů
- zvýšení podílu čištěných odpadních vod a zefektivnění procesu čištění
- zlepšení kvality povrchových a podzemních vod

Aktivita naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) zajištění odpovídajícího čištění odpadních vod - rozšíření monitoringu kvality povrchových vod, průzkum zdrojů znečištění, vyhodnocení a optimalizace potřeb opatření k ochraně vod, podpora výstavby nových čistících zařízení naplňujících požadavky směrnice EU č. 91/271/EEC
- b) výstavba ČOV zejména v následujících sídlech: Svratka, Křížanov, Ostrov nad Oslavou, Vladislav, Želetava
- c) intenzifikace městských ČOV, včetně zajištění opatření na hygienizaci kalu: zejména Jihlava, Chotěboř, Světlá nad Sázavou, Přibyslav, Nové Město na Moravě, Bystřice nad Pernštejnem, Náměšť nad Oslavou, Moravské Budějovice, Jemnice, Hrotovice
- d) realizace aktivit soustředěných v rámci Programu ochrany vod v povodí Dyje

Kritéria pro výběr projektů

- projekty obnovy a rozšíření kanalizačních sítí - z hlediska zvýšení celkového počtu obyvatel napojených na odpovídající čistící zařízení ve vztahu k nákladům

Realizační výstupy opatření

- Program rozvoje vodovodů a kanalizací kraje
- regionální fond rozvoje vodohospodářské infrastruktury
- přiblížení celkového podílu odváděných a čištěných odpadních vod celostátnímu průměru
- rozšíření kanalizačních systémů v regionu o nové sítě, z toho z části v souvislosti s výstavbou nových a intenzifikací stávajících ČOV, obnova stávajících kanalizačních systémů

Dopady do ekonomiky kraje

- vytvoření podmínek pro obnovu a rozvoj bydlení
- vytvoření podmínek pro rozvoj malých a středních podniků
- vytvoření podmínek pro obnovu a rozvoj venkova
- vytvoření podmínek pro rozvoj cestovního ruchu

Cílové skupiny: městské a obecní úřady, podnikatelský sektor

Odpovědné instituce: Krajský úřad, města a obce, MZe ČR, MŽP ČR, SFŽP ČR

Geografické pokrytí

celé území kraje Vysočina s přihlédnutím ke specifikám ochranných pásem vodních zdrojů, územím CHKO a dalším specifickým problémům jednotlivých vodních toků

Doba trvání: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování: dle jednotlivých typů projektů se předpokládá různá míra spolufinancování ze strany krajských orgánů – prostřednictvím navrhovaného fondu. Zásadní návaznost se ale předpokládá na státní politiku v ochraně ŽP a podpůrné programy MZe a SFŽP.

Vazba na jiná opatření

Opatření je v úzkém vztahu k cíli č.4 v rámci PRK

Dílčí cíl 3.4: Vytváření dokumentů územního a regionálního rozvoje kraje

Opatření 3.4.1: Příprava územně -plánovací dokumentace a dokumentů regionálního rozvoje

Popis

Rozvoj území je spjatý z velké části s aktivitami investičního charakteru, jež se různou měrou a formou odráží na činnosti člověka v krajině. Vzhledem k platné legislativě je žádoucí, aby zamýšlené akce měly oporu v územně plánovací dokumentaci. Smyslem opatření je tedy podpořit zpracování územně-plánovací dokumentace tak, aby její neexistence či zastaralost nebránila efektivní realizaci připravených akcí a zároveň bylo umožněno spolufinancování těchto akcí z veřejných zdrojů.

Za součást procesů zpracování územně plánovací dokumentace je nutné považovat i studie nejrůznějšího druhu zaměřené na řešení vybraných témat či problémů spojených s problematikou tvorby územně plánovací dokumentace. V rámci zákona o regionální podpoře jsou též nově definovány dokumenty regionálního rozvoje, které budou v souladu s principem programování tvořit programové dokumenty regionálního rozvoje. Součástí opatření je i podpora těchto aktivitám.

Cíle opatření

- promítnutí aktuálních územních požadavků do územně plánovací dokumentace (projekce PRK do ÚPD)

- zabezpečení celkové aktuálnosti územně plánovací dokumentace jako nezbytného předpokladu efektivní realizace dalších rozvojových aktivit
- vytváření podmínek pro zpracování koncepčních materiálů a podpůrných dokumentů vstupujících jako územně plánovací podklady
- zabezpečení kvalitní zpracování programových dokumentů regionálního rozvoje

Aktivity naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) zpracování územních plánů velkých územních celků na území kraje, případně ÚPN VÚC kraje Vysočina
- b) zpracovávání územně plánovacích dokumentací a územně plánovacích podkladů obcí a měst
- c) zadávání a zpracovávání studií a koncepcí na podporu územního rozvoje
- d) zpracovávání studií, koncepcí a programových dokumentů regionálního rozvoje
- e) shromažďování informací o území a jejich integrace do územně orientovaných informačních systémů (vytvoření geografického informačního systému kraje)
- f) zpracovávání účelových šetření

Kritéria pro výběr projektů

- řešení naléhavých problémů a dosažení co největšího efektu pro další rozvoj území
- soulad s koncepcemi rozvoje kraje, obcí a mikroregionů
- chybějící či zastaralá územně plánovací dokumentace
- finanční spoluúčast zainteresovaných subjektů

Realizační výstupy opatření

- územně plánovací dokumentace a územně plánovací podklady
- studie a koncepce na podporu územního rozvoje
- programové dokumenty regionálního rozvoje

Dopady do ekonomiky kraje

- zlepšení územně technických předpokladů pro další rozvoj
- vytvoření předpokladů pro získávání veřejných zdrojů na financování rozvojových projektů obcí, měst a mikroregionů

Cílové skupiny: města a obce, sdružení obcí - mikroregiony, nevládní neziskové organizace, krajský úřad

Odpovědné instituce (garanti): Krajský úřad, města a obce

Geografické pokrytí: celé území kraje Vysočina

Doba trvání: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování: dle jednotlivých typů projektů se předpokládá různá míra spolufinancování ze strany krajských orgánů.

Vazba na jiná opatření

Opatření má vazbu na opatření ve všech cílech programu rozvoje kraje Vysočina

CÍL 4: PODPORA ZAVÁDĚNÍ PRINCIPŮ TRVALE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE KRAJE

Na základě projednání a vyhodnocení připomínek k Programu rozvoje kraje Vysočina formou dotazníku pro členy pracovní skupiny i další zájemce, po jednání na odboru životního prostředí krajského úřadu, v pracovní skupině i komisi životního prostředí při KÚ Vysočina, po veřejném projednávání za účasti zástupce Zeleného kruhu podle Aarhuské úmluvy EU a po obeslání všech zastupitelstev obcí kraje Vysočina (navrhly 89 použitelných projektů) jsou důležité následující závěry:

- ❖ nemění se zaměření cíle č. 4 na zavádění principů trvalé udržitelnosti,
- ❖ nejsou podstatné změny ve faktografii zachycující životní prostředí kraje,
- ❖ došlo ke značnému posunu ve stanovení dílčích cílů a opatření spočívající v jasnějším vymezení možných aktivit na krajské úrovni v návaznosti na úroveň okresní, nově se více počítá s významnější rolí měst kraje, environmentálního managementu v podnicích a nevládních environmentálních organizací a koordinující rolí odboru regionálního rozvoje kraje.

Bude proveden obsahový průnik témat s oblastmi pro rozvoj podnikání, rozvoj zemědělství a venkova, turismus, vzdělávání a trh práce, kultura a obnova památek, volný čas, zásobování vodou a energií, územní a sídelní rozvoj. Jde především o jejich podíl na environmentálně přidané hodnotě.

Navrhovaná opatření vyjadřují možnosti, případně šance pro podnikání, pokud je v souladu s tímto dokumentem. Tím není řečeno, že není možné podnikání v rámci programu trvalé udržitelnosti kraje pokud není součástí předložených opatření, není však předmětem asistence. V programu rozvoje kraje se vychází z české environmentální politiky, z vládního usnesení č. 415/1998 nazvaného Státní program ochrany přírody a krajiny ČR plus strukturálními fondy EU podporovanou environmentální politikou: programy a projekty, jejich administrace a poradenství, kontext, rozpočtování, partnerství, propagace. Významným dokumentem je Evropská úmluva o krajině (Florence, 2000) a Nová Aténská Charta (1998) týkající se zásad plánování měst.

Dílčí cíl 4.1: Podpora trvalé udržitelnosti krajiny Vysočiny

Opatření 4.1.1 Trvalá udržitelnost krajiny Vysočiny

Popis

Krajina Vysočiny představuje významné dědictví práce řady generací, které se podílely na přeměně omezených přírodních zdrojů na pozoruhodnou kulturní krajinu s vysokou rozmanitostí přírody i kultury. Tato krajina je vyhledávána pro rekreaci řadou návštěvníků a rovněž poskytuje řadu přírodních zdrojů, např. vodu, dřevo metropolitním územím na české i moravské straně. Nadměrnou blokáží orné půdy došlo k narušení stability krajiny Vysočiny, ke zhoršení vodního režimu krajiny, zrychlené erozi půdy, poklesu ekosystémové biodiverzity krajiny. Trvalá udržitelnost krajiny Vysočiny spočívá v posílení reprodukce přírodních procesů a takové produkce, která neohroží obnovitelnost krajiny s akcentem na kulturnost krajiny respektující její ráz spočívající v harmonizaci vztahů přírody a lidí.

Cíle opatření :

- obnova a ochrana krajinného rázu Vysočiny
- revitalizace vodní sítě, oběhu vody v krajině
- revitalizace kulturní krajiny Vysočiny není možná bez rekvifikovaného obyvatelstva, podpory vzdělávání, soustavné péče o lidské zdroje. Právě kombinace kulturní krajiny městské a venkovské vytváří na Vysočině unikátní prostor jak pro práci, tak pro volný čas nejen místních obyvatel, ale i návštěvníků
- venkovská krajina Vysočiny je ohrožena zrychlenou erozí půdy vyvolanou lidskými zásahy, proto jsou potřebná protierozní opatření, mj. i v rámci KPÚ
- obnova a ochrana krajinného rázu musí zahrnovat i podporu environmentálně šetrné turistiky, cestovního ruchu, rekreace a podporu venkovského bydlení
- koncept trvalé udržitelnosti zahrnuje rovněž rizika živelných pohrom a způsoby percepce, adaptace a zmírňování jejich následků (povodně, polomy, aj.)

Aktivita naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) posuzování územních plánů velkých územních celků kraje, měst a obcí podle procedury SEA (strategické hodnocení životního prostředí) se zaměřením na ekologickou stabilitu krajiny, její biodiverzitu
- b) zpracovávání územně plánovací dokumentace v souladu se zásadami trvale udržitelného rozvoje s respektem ke chráněným územím
- c) koordinace zadávání a zpracování studií a koncepcí na podporu územního rozvoje se zásadami zachování krajinného rázu Vysočiny, rozvíjení ÚSESů
- d) zpracování studií, koncepcí a programových dokumentů regionálního rozvoje Vysočiny provádět s ohledem na státní politiku životního prostředí
- e) snižování kumulovaného/synergického znečištění ovzduší sídel podporou hromadné dopravy, pěší a cyklistické přístupnosti/průchodnosti sídel, budováním obchvatů, kontrolou způsobů vytápění v sídlech
- f) využívání komplexních pozemkových úprav k obnově krajinného rázu Vysočiny. KPÚ zahrnují dopravní řešení, ekologickou stabilizaci (ÚSESy), vodohospodářské souvislosti, možné umístění veřejně prospěšných staveb mimo intravilán obcí, snížení ekonomické náročnosti/nákladů, vyjasnění vlastnictví, přístupnost a možnou výměnu pozemků mj. cestami, které mohou sloužit agroturistice, využívání dotací, podpůrných fondů EU.
- g) zavádění protierozních opatření směřujících ke zpomalení a vyrovnání odtoku v povodích v návaznosti na vylepšování vodního hospodářství zahrnující kvalitu vod, její čištění s ohledem na zdroje znečištění – agrochemikálie, komunální vody, průmyslové odpadní vody
- h) v environmentálně citlivých územích budování čističek odpadních vod i v malých sídlech, intenzifikace stávajících ČOV
- i) podpora protipovodňových opatření s větší přizpůsobivostí přírodě, ne k nadřazování nad přírodními živly, ale k revitalizaci vodní sítě
- j) provedení kontroly, příp. přehodnocení režimů chráněných území podle zásad environmentální legislativy a státní politiky životního prostředí

Kritéria pro výběr projektů:

- krajinná politika (ochrana, správa, plánování) preferuje polyfunkční využívání kulturní krajiny Vysočiny spočívající ve vyváženém rozvoji měst a venkova, v utváření takové kulturní krajiny, která splňuje uvážlivé požadavky na bydlení, zaměstnání, rekreaci/volný čas a komunikaci
- ve tvorbě krajiny je důležité zvyšování její biodiverzity v rámci řady programů a projektů, např. ÚSESy, EECONET, NATURA aj.
- není možné připustit ekologicky škodlivou těžbu hornin
- revitalizace krajiny není možná bez důsledného dodržování environmentální legislativy, např. postupů EIA, SEA

Realizační výstupy opatření:

- ve využití volně průchodné krajiny jsou preferováni environmentálně šetní turisté, pro něž slouží mj. i síť turistických značených cest, neměly by mizet veřejné prostory a likvidovány hodnotné krajinné ekosystémy
- města disponují významným historickým kulturním dědictvím, historickými stavbami, jež mohou být zapojeny renovacemi do kulturní krajiny jako součást kulturní diverzity kraje souměřitelné s biodiverzitou, řada historických staveb je rozptýlena ve venkovské krajině, kde přispívá k její rozmanitosti vítané v ekologicky šetrné turistice, pobytech
- v ochraně krajiny doporučujeme pro Jihlavské vrchy režim přírodního parku, následně je možné uvážit statut CHKO
- v případě lesů doporučujeme, v souladu s Lesním zákonem z r. 1995 a navazujícími vyhláškami, postupnou přiměřenou úpravu skladby dřevin - 25% melioračních a zpevňujících
- dalším krokem je revitalizace vodních toků a údolních niv, údržba/čištění rybníků, malých vodních nádrží

Dopady do ekonomiky kraje:

- udržitelnost venkovské krajiny musí být založena na ekonomické, sociální a ekologické stabilitě venkova, i na skutečnosti, že je zdrojem obživy lidí, což znamená, že v jejím rámci existuje i intenzivní zemědělství, stejně tak jde o podporu malých průmyslových podniků na venkově, nepotravinářské zemědělské produkce (příklad biometanol v Dobroníně, ale za cenu velkých investic, asistenčních programů/projektů)

- trvalé udržitelnosti krajiny by prospělo zavádění ekologického zemědělství v souvislostech ekonomických a sociálních, tj. uváženou adresnou podporou
- Složitou právní otázkou je nedovolená těžba dřevin, která se pohybuje kolem 7-8% (medializací je zveličována) a rovněž podíl kalamitní těžby dřeva, který doznává neustálé snižování citlivějším způsobem hospodaření v Lesích ČR (na současných 20-30%), lesní bohatství kraje Vysočina představuje důležitý hospodářský zdroj, který by měl být v co největším míře zpracován v rámci kraje.
- V kraji Vysočina jsou významná jaderná zařízení: JEDU, těžba uranové rudy a její utlumování, návrhy úložišť jaderného odpadu. Mezi sklad Skalka prošel legislativním projednáním, projednáním podle procedury EIA a dvojnásobným biologickým hodnocením, územním a stavebním řízením. Je zpracován program závěrečné likvidace následků těžby uranové rudy (náklady 8 mld. Kč) – likvidace odkališť, zatopení a čištění důlních vod, jsou kontrolovány výstupní profily. V případě plánovaného hlubinného úložiště Růžená jde o jedno z 8 navrhovaných úložišť v rámci ČR, nyní probíhá politická debata o koncepci ukládání jaderného odpadu na národní úrovni, jsou uplatňovány připomínky i z kraje Vysočina, rozhodnutí připadá v úvahu v r. 2030, zprovoznění v r. 2066, vše probíhá podle environmentální legislativy.
- jak ve městech, tak na venkově je důležitá podpora environmentálních investic

Cílové skupiny: města, obce, sdružení obcí, soukromě podnikající subjekty, nevládní neziskové organizace, hospodářské komory

Odpovědné instituce: MŽP ČR, Krajský úřad, Okresní úřady

Geografické pokrytí: celé území kraje Vysočina

Doba trvání: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování: dle typů projektů se předpokládá různá míra spolufinancování ze strany krajských orgánů, SFŽP, MŽP s návazností na Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty

Vazba na jiná opatření

- na opatření PRK v oblasti životního prostředí 4.2.1. a 4.3.1., v oblasti průmyslové výroby 1.1.1., v oblasti vytváření dokumentů územního a regionálního rozvoje kraje 3.4.1
- na Sektorový operační program Životní prostředí

Dílčí cíl 4.2: Podpora ekologicky a ekonomicky efektivního nakládání s odpady

Opatření 4.2.1 Nakládání s odpady

Popis

Tento dílčí cíl řeší v současnosti projednávaná Koncepce odpadového hospodářství kraje v návaznosti na národní koncepci ČR, Směrnici EU 99/31 ES o skládkování, zde jsou uvedeny jen klíčové přístupy. Na národní úrovni se radioaktivními odpady a vyhořelým palivem zabývá obdobná Koncepce, která má přímý vztah ke kraji Vysočina a tudíž musí být součástí i tohoto návrhu Programu rozvoje kraje.

Cíle opatření:

- problém odpadů je potřeba uchopit nejen jako environmentální téma, nýbrž i ekonomicky: každý odpad je potenciálně materiálním/energetickým vstupem do produkčního procesu, kde je zhodnocován zpracováním do tržní hodnoty
- ekologicky odpovědné a ekonomicky efektivní zpracování odpadů představuje významné zlepšení kvality sociálního života obyvatel kraje a růst jeho atraktivity pro návštěvníky i pro podnikatelské aktivity

Aktivita naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) sledovat a hledat prostředky pro likvidaci starých ekologických zátěží, zátěží ohrožující zdroje pitné vody (usnesení vlády), kontaminované říční sedimenty (např. Brtnice – chrom), využívání seznamů zatížených lokalit na okresních úřadech, využívání i starších havarijních vodohospodářských plánů, postupné provádění rekultivace skládek
- b) stejnou péči věnovat i novým ekologickým zátěžím, např. skládce v Pozďátkách (majetko-správní spory, vytunelované prostředky), polodivokým skládkám. V případě Pozďátek je nezbytná riziková analýza, studie proveditelnosti, varianty řešení zahrnující i založení Svazku obcí, situace by měla být vyhlášena za havarijní, otevřít na celostátní úrovni
- c) zabývat se řešením nebezpečných odpadů, bioticky rozložitelných odpadů a recyklovatelných stavebních odpadů/materiálů
- d) V případě průmyslových odpadů sledování a podpora udržitelnějších způsobů spotřeby, zavádění nízkoodpadových technologií ve výrobě/nové investice s nízkoodpadovými technologiemi
- e) upřednostňování ekologického využití odpadů, které preferuje jejich minimalizaci, třídění a navazující zpracování, teprve poté jejich likvidaci a spíše recyklaci nejbliže k místu vzniku odpadu, proto je možná/potřebná podpora podnikání v těchto aktivitách
- f) koordinace navrhovaných aktivit obousměrně se specializovaným programem odpadového hospodářství pro Vysočinu a s novou legislativní úpravou týkající se obalů, usilovat o integrovaný systém nakládání s odpady

Kritéria pro výběr projektů:

- soulad s platnou environmentální legislativou, mj. zákonem o odpadech, čistotě vod a ovzduší, krajinném rázu aj.
- uplatnění procedury EIA na projekty potenciálně ohrožující životní prostředí
- perspektivně počítat s procedurou SEA (strategické environmentální hodnocení)
- Je možné ekologické spalování spojené s výrobou energie, ale problémem je hospodárnost provozu daná poměrem nákladů a užítku

Realizační výstupy opatření:

- jde o komunální odpady, jejichž množství by mělo být omezováno výchovou obyvatelstva k šetrnějšímu ekologickému chování (obaly, nebezpečné látky apod.), snižování objemu a toxicity odpadů
- v případě průmyslových odpadů jde o jejich maximální vytrídění, rozlišení způsobu zpracování, odstranění nebezpečných odpadů
- je nutné zamezit divokým skládkám, podporovat např. separační dvory

Dopady do ekonomiky kraje:

- Jaderná elektrárna Dukovany představuje významný ekonomický faktor v rozvoji kraje, její provoz je sledován i na mezinárodní úrovni, kde je hodnocen velmi pozitivně, neprojevuje se zhoršením životního prostředí
- v případě průmyslových odpadů je základem udržitelnější způsob spotřeby, podpora zavádění nízkoodpadových technologií ve výrobě, priorita nových investic s nízkoodpadovými technologiemi
- přednost má ekologické využití odpadů, v menší míře jejich likvidace, spíše recyklace nejbliže k místu vzniku odpadu, proto je možná podpora podnikání v těchto aktivitách

Cílové skupiny: města, obce, sdružení obcí, soukromě podnikající subjekty, nevládní neziskové organizace, hospodářské komory

Odpovědné instituce: MŽP ČR, Krajský úřad, Okresní úřady

Geografické pokrytí: celé území kraje Vysočina

Doba trvání: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování: dle typů projektů se předpokládá různá míra spolufinancování ze strany krajských orgánů, SFŽP, MŽP s návazností na Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty

Vazba na jiná opatření

- na opatření PRK v oblasti životního prostředí 4.1.1. a 4.3.1., v oblasti průmyslové výroby 1.1.1., v oblasti vytváření dokumentů územního a regionálního rozvoje kraje 3.4.1
- na Sektorový operační program Životní prostředí

Dílčí cíl 4.3: Podpora rozvoje obnovitelných a alternativních zdrojů energie**Opatření 4.3.1 Rozvoj obnovitelných a alternativních zdrojů energie****Popis**

Jedním z rozhodujících cílů trvale udržitelného rozvoje je ochrana neobnovitelných přírodních zdrojů jejich úsporným využíváním a přednostní orientace na zdroje obnovitelné. o pěstování biomasy, využití solární energie, energetické využití větru, vody (tepelná čerpadla) apod. a vhodné využití odpadní tepelné energie produkované Jadernou elektrárnou Dukovany. Cestou k těmto cílům je podpora energetiky a surovinově nenáročných, recyklačních a maloodpadových technologií, které jednak zvyšují konkurenceschopnost výrobků, jednak chrání přírodní zdroje. Pro energetické úspory je významné i zateplování stávajících budov obytných i výrobních. Významné, dosud málo využívané jsou obnovitelné energetické i surovinové zdroje ze zemědělské a lesnické výroby. využívání podstatné části zemědělské produkce, zejména tam, kde je produkce přirozeně vysoká, je významným energetickým a surovinovým zdrojem.

Cíle opatření

- omezení čerpání neobnovitelných zdrojů energie a surovin (úspory, obnovitelné a alternativní zdroje – biomasa; solární energie; vítr, voda; odpadní teplo z Jaderné elektrárny Dukovany), alternativou plynofikace je právě využití obnovitelných a alternativních zdrojů energie v malých sídlech (fluidní kotle apod.)
- problematické jsou malé vodní elektrárny s negativními dopady na říční ekosystémy, rovněž využití větrné energie musí být uvážené, tyto projekty je nezbytné posuzovat komplexně v ekologických souvislostech
- snížení energetické a surovinové náročnosti výroby
- rozvoj produkce obnovitelných energetických a surovinových zdrojů, zejména v lesnictví a zemědělství
- podpora snižování spotřeby energie v bydlení, službách
- podporovat využívání sluneční energie, větrné energie, fytomasy a vodní energie
- důsledné využívání energetického potenciálu fytomasy z lesní a zemědělské produkce – energeticky využitelné rostliny - podpora této produkce
- existují již fungující projekty spalování fytomasy (Staré Město p. Landšt., Bystřice n. Pernšt., Rudolec, Mrákotín, Pelhřimov. V dalším postupu je účelné vzít v úvahu rakouské zkušenosti – např. Geras, podporu bionafty, vstupní investice fromou státních dotací. Rovněž využití slámy, která má v lisovaném stavu vysokou výhřevnost
- strategicky významným cílem by mohla být kombinace jaderné energie a energie z obnovitelných zdrojů

Aktivita naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) zpracování studií o alternativních zdrojích, úsporách energie ve výrobě, bydlení, službách, jejich zavádění, zvýšení podílu obnovitelných a alternativních energetických zdrojů na výrobě energie
- b) zpracování studií o energetickém potenciálu obnovitelných a alternativních zdrojů, podpora ekologického způsobu využití zemědělské půdy a následně alternativních zdrojů energie – produkce fytomasy, energetické rostliny aj. přiměřené využívání zemědělské produkce na nepotravinářské účely, docenění role venkova v produkci fytomasy pro energetické využití
- c) podpora šíření informací a osvěta o možnostech úspor energie a využití obnovitelných a alternativních zdrojů, jejich uskutečňování
- d) podpora pilotních projektů, zaměřených na energetické úspory a zavádění obnovitelných a alternativních energetických zdrojů, provázáním veřejných a soukromých prostředků, posuzovat a podporovat selektivně jak pořizovací, tak provozní náklady
- e) průmyslová produkce, technologie pro úspory energie a využití obnovitelných a alternativních zdrojů energie

- f) podpora snížení energetické náročnosti výroby, snížení spotřeby energie v bydlení a službách
- g) podpora vytváření nových pracovních míst a aktivit podnikatelských subjektů ve využívání obnovitelných a alternativních zdrojů energie

Kritéria pro výběr projektů

- efektivita využití energie a surovin
- trvalá udržitelnost čerpání surovinových a energetických zdrojů
- míra omezení a negativního ovlivnění složek ŽP
- využití místních obnovitelných a alternativních zdrojů energie
- soulad s koncepcemi rozvoje obcí a mikroregionů
- úroveň technického řešení včetně účinnosti

Realizační výstupy opatření

- zavádění inovačních technologií s vysokou energetickou a surovinovou úsporou
- zavádění technologií využívajících k výrobě tepelné, elektrické, mechanické aj. energie potenciál místních obnovitelných a alternativních zdrojů energie

Dopady do ekonomiky kraje

- snížení energetické náročnosti výroby
- snížení spotřeby energie v bydlení a službách
- vytváření nových pracovních míst a podnikatelských subjektů
- zvýšení podílu obnovitelných a alternativních energetických zdrojů na výrobě energie
- přiměřené využívání zemědělské produkce na nepotravinářské účely, docenění role venkova v produkci fytofarmak pro energetické využití

Cílové skupiny: města a obce, sdružení, podnikatelské subjekty, nevládní neziskové organizace

Odpovědné instituce: MŽP ČR, MZe ČR, MMR ČR, Krajský úřad, Okresní úřady

Geografické pokrytí: celé území kraje Vysočina

Doba trvání: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování: dle jednotlivých typů projektů se předpokládá různá míra spolufinancování ze strany krajských orgánů. Předpokládá se návaznost na státní energetickou politiku a podpůrné programy MŽP, SFŽP a ČEA, možnost využití finančních zdrojů EU a dalších dostupných zdrojů.

Vazba na jiná opatření

- na opatření PRK v oblasti životního prostředí 4.1.1. a 4.2.1, v oblasti průmyslové výroby 1.1.1., v rozvoji lidských zdrojů 2.1.2, 2.4.1, v oblasti vytváření dokumentů územního a regionálního rozvoje kraje 3.4.1
- na Sektorový operační program Životní prostředí

Dílčí cíl 4.4: Podpora rozvoje systému environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty a Agenda 21

Opatření 4.4.1 Rozvoj systému environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty a Agenda 21

Popis

Kraj Vysočina má nejčistší životní prostředí ze všech krajů České republiky a má velké přírodní bohatství v zachovalé krajině, velké rozloze lesů a potenciálu pro šetrnou venkovskou turistiku. Zároveň se snižují kontakty zejména městské populace dětí a mládeže s přírodním prostředím, snižují se vlastní zkušenosti, znalosti a oceňování života na venkově a hospodaření v krajině. Část obyvatelstva se sice přiklání k používání přírodně šetrných výrobků a technologií, další část o nich neví nebo nemá o nich dostupné informace. V podnikatelské

sféře je zatím nedostatečné zapojení podniků do Programů čistší produkce, která úsporami vstupních surovin vede k ochraně životního prostředí a také zavádění systémů řízení EMAS do života.

Environmentální výchova, vzdělávání a osvěta je tak významnou činností, která přináší prevenci ve vztahu k poškozování životního prostředí a je investicí do budoucna, zejména u ekologické výchovy a vzdělávání dětí a mládeže. Přitom náklady na prevenci jsou vždy mnohem nižší a efektivnější než následné odstraňování škod na životním prostředí.

Cíle opatření

- zajistit dostupnost informací o životním prostředí a podporovat zapojování obyvatel do rozhodování o životním prostředí
- ve výchově a vzdělávání dětí a mládeže posilovat vztah k přírodě, životnímu prostředí a krajině Vysočiny
- zaváděním ekologických systémů řízení snižovat zátěž životního prostředí

Aktivitty naplňující opatření (pořadí aktivit nevyjadřuje míru významnosti)

- a) vytváření koncepcí ochrany životního prostředí měst a obcí a jejich postupná realizace
- b) pilotní projekty udržitelného místního rozvoje založeného na principech Místní Agendy 21
- c) zavádění ekologických manažerských systémů v průmyslových podnicích (EMAS, systémy čistší produkce)
- d) systémy ekologické výchovy a ekologického poradenství na krajské a místní úrovni, zahrnující široké spektrum organizací, sdružení, spolků, apod.
- e) projekty na uplatňování práva na informace o ŽP a zapojování veřejnosti do rozhodování v oblasti životního prostředí (EIA, SEA)
- f) propojení environmentální výchovy ve školách s nevládními/neziskovými organizacemi, zapojení veřejnosti a účast veřejné správy (státní správy a samosprávy)

Kritéria pro výběr projektů

- trvalá udržitelnost projektu
- rozsah dopadu projektu na obyvatelstvo
- účinnost působení a rozsah zapojení obyvatelstva a různých partnerů do projektu

Realizační výstupy opatření

- realizaci pilotních projektů trvale udržitelného rozvoje na místní úrovni
- zpracování Místní Agendy 21 na úrovni desítky obcí a měst
- síť ekologických poraden v každém okrese
- krajský systém ekologické výchovy a vzdělávání pro děti a mládež s centrem ekologické výchovy v každém okrese
- realizace pilotních projektů čistší produkce a ekologických systémů řízení v kraji

Dopady do ekonomiky kraje

- zlepšení kvality života obyvatel
- snižování surovinové náročnosti průmyslové výroby
- prevence znečištění životního prostředí

Cílové skupiny: města, obce, sdružení obcí, soukromě podnikající subjekty, nevládní neziskové organizace, hospodářské komory

Odpovědné instituce: MŽP ČR, Krajský úřad, Okresní úřady

Geografické pokrytí: celé území kraje Vysočina

Doba trvání: v celém horizontu Programu rozvoje kraje Vysočina

Financování: dle typů projektů se předpokládá různá míra spolufinancování ze strany krajských orgánů, SFŽP, MŽP s návazností na Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty

Vazba na jiná opatření

- na opatření PRK v oblasti životního prostředí 4.1.1, v oblasti průmyslové výroby 1.1.1., v rozvoji lidských zdrojů 2.1.2, 2.4.1, v oblasti dokumentů územního a regionálního rozvoje kraje 3.4.1
- na Sektorový operační program Životní prostředí, opatření 4.2. Environmentální osvěta, výchova a vzdělávání

AKTUALIZACE PRÁVNÍHO RÁMCE

Od započetí činnosti krajů (s účinností od 12.11. 2000 v samostatné působnosti a od 1.1.2001 v přenesené působnosti) došlo v právní úpravě jejich postavení a činnosti k určitým dílčím změnám.

Tyto změny zpravidla nepřinesly zásadní změny v koncepcích a přístupech řešení jednotlivých otázek postavení a činnosti krajů, nicméně přesto je třeba zohledňovat, máme-li se pohybovat důsledně v režimu aktuální právní úpravy.

To v plném rozsahu platí jak pro postavení a činnost krajů a jejich orgánů obecně, tak také pro postavení a činnost orgánů krajů na úseku regionálního rozvoje.

V zásadě lze konstatovat, že pro plnění úkolů krajů na úseku regionálního rozvoje, a to zejména při přípravě Programu rozvoje územního obvodu kraje je třeba zohlednit jak novelizace právních předpisů s "všeobecným" významem pro kraje, tak potom i těch právních předpisů, které se vztahují k jednotlivým věcným oblastem rozvoje kraje.

Pro tuto právní úpravu jako celek potom dále přirozeně platí, že je také třeba vždy volit její právně adekvátní výklad a v jeho smyslu potom podle něj důsledně postupovat.

V dalším textu bude, pro účely sledované tímto materiálem, nejprve uveden výčet právních předpisů s "všeobecným" významem pro kraje, s uvedením jejich případných novelizací, a dále bude uveden přehled aktuální právní úpravy ve vztahu k jednotlivým "věcným oblastem" rozvoje kraje, a to podle jednotlivých pracovních skupin aktualizace PRK kraje Vysočina, resp. podle jejich působnosti.

I. Přehled právních předpisů s "všeobecným" významem pro kraje

Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění zák.č. 273/2001 Sb.

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění zák.č. 273/2001 Sb.

Zákon č. 132/2000 Sb. o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze, ve znění zák.č. 217/2000 Sb. a zák.č. 143/2001 Sb.

Zákon č. 131/2000 Sb. o hlavním městě Praze, ve znění zák.č. 145/2001 Sb. a zák.č. 273/2001 Sb.

Zákon č. 147/2000 Sb., o okresních úřadech

Zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění zák.č. 273/2001 Sb.

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění zák.č. 492/2000 Sb.

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění zák.č. 492/2000 Sb.

Zákon č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění zák.č. 493/2000 Sb., zák.č. 141/2000 Sb. a zák.č. 187/2001 Sb.

Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění zák.č. 492/2000 Sb. a zák.č. 229/2001 Sb.

Zákon č. 220/2000 Sb., o změnách některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění zák.č. 364/2000 Sb.

Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje

Pro potřeby sledovaných otázek má každý z uvedených předpisů svůj nezastupitelný význam, přičemž z pohledu obsahového rozměru poslání a zaměření činnosti krajů, a to mj. právě ve vztahu k regionálnímu rozvoji, má patrně největší význam zákon č. 132/2000 Sb. o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze, z něhož jsou dovoditelné "prvotní" okruhy působnosti krajů a jejich orgánů.

II. Přehled aktuální právní úpravy ve vztahu k jednotlivým "věcným oblastem" rozvoje kraje, a to podle jednotlivých pracovních skupin aktualizace PRK kraje Vysočina

Zákon č. 132/2000 Sb. o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze, vymezuje "prvotní" věcné okruhy působnosti krajů a jejich orgánů, a to ve spojení se vždy konkrétní "úsekově" či "resortně" orientovanou zákonnou úpravou. Postupnou návaznou právní úpravou je potom působnost krajů a jejich orgánů dále doplňována či upřesňována. Tato úprava je přitom často rozptýlena i do "jen dílčích" ustanovení zákona, či v návaznosti na výchozí zákonnou úpravu dále blíže rozváděná tzv. úpravou prováděcí (tzn. nařízení vlády, vyhlášky ministerstev, apod.).

S přihlédnutím k zaměření jednotlivých pracovních skupin (dle jejich názvů) aktualizace PRK kraje Vysočina je potom možné předmětnou, alespoň "základní zákonnou", úpravu zřehlednit následovně :

Rozvoj podnikání

Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje

Zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zák.č. 103/1990 Sb., zák.č. 262/1992 Sb., zák.č. 43/1994 Sb., zák.č. 18/1997 Sb., zák.č. 83/1998 Sb., Nálezu ÚS č. 95/2000 Sb., Nálezu ÚS č. 96/2000 Sb., zák.č. 132/2000 Sb., zák.č. 151/2000 Sb., zák.č. 239/2000 Sb. a zák.č. 59/2001 Sb.

Rozvoj zemědělství a obnova venkovských oblastí

Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje

Zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zák.č. 103/1990 Sb., zák.č. 262/1992 Sb., zák.č. 43/1994 Sb., zák.č. 18/1997 Sb., zák.č. 83/1998 Sb., Nálezu ÚS č. 95/2000 Sb., Nálezu ÚS č. 96/2000 Sb., zák.č. 132/2000 Sb., zák.č. 151/2000 Sb., zák.č. 239/2000 Sb. a zák.č. 59/2001 Sb.

Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění zák.č. 10/1993 Sb., zák.č. 98/1999 Sb. a zák.č. 132/2000 Sb.

Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění zák.č. 238/1999 Sb., zák.č. 67/2000 Sb. a zák.č. 132/2000 Sb.

Zákon č. 23/1962 Sb., o myslivosti, ve znění zák. č. 146/1971 Sb., zák.č. 96/1977 Sb., zák.č. 143/1991 Sb., zák.č. 270/1992 Sb., zák.č. 289/1995 Sb., zák.č. 166/1999 Sb., zák.č. 238/1999 Sb. a zák.č. 132/2000 Sb.

Zákon č. 102/1963 Sb., o rybářství, ve znění zák.č. 146/1971 Sb., zák.č. 49/1982 Sb., zák.č. 367/1990 Sb., zák.č. 425/1990 Sb., zák.č. 229/1991 Sb., zák.č. 238/1999 Sb. a zák.č. 132/2000 Sb.

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) - účinnost od 1.1.2002

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění zák.č. 347/1992 Sb., zák.č. 289/1995 Sb., zák.č. 3/1997 Sb., zák.č. 16/1997 Sb., zák.č. 123/1998 Sb., zák.č. 161/1999 Sb., zák.č. 238/1999 Sb. a zák.č. 132/2000 Sb.

Turismus

Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů,

Vzdělávání a trh práce

Zákon č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zák. č. 188/1988 Sb., zák. č. 171/1990 Sb., zák. č. 522/1990 Sb., zák. č. 134/1993 Sb., zák. č. 190/1993 Sb. a zák. č. 331/1993 Sb., nál. ÚS ČR č. 49/1994 Sb., zák.č. 256/1994 Sb., zák.č. 138/1995 Sb., zák.č. 306/1999 Sb., zák.č. 19/2000 Sb. a zák.č. 132/2000 Sb.

Zákon č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění zák.č. 31/1984 Sb., zák.č. 390/1991 Sb., zák. č. 190/1993 Sb. a zák.č. 138/1995 Sb., , zák.č. 19/2000 Sb. a zák.č. 132/2000 Sb.

Zákon č. 564/1990 Sb. o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění zák.č. 256/1994 Sb. zák.č. 139/1995 Sb., zák.č. 132/2000 Sb. a zák.č. 258/2000 Sb.

Zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, ve znění zák.č. 132/2000 Sb.

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění zák.č. 210/2000 Sb. a zák.č. 147/2001 Sb.

(informativně)

Zákon č. 9/1991 Sb., o zaměstnanosti a působnosti orgánů České republiky na úseku zaměstnanosti, ve znění zák.č. 64/1991 Sb., zák.č. 272/1991 Sb., zák.č. 84/1993 Sb., zák.č. 39/1994 Sb., zák.č. 74/1994 Sb., zák.č. 160/1995 Sb., zák.č. 167/1999 Sb., zák.č. 72/2000 Sb., zák.č. 155/2000 Sb. a zák.č. 271/2001 Sb.

(informativně)

Zdravotnictví

Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění zák.č. 210/1990 Sb., zák.č. 425/1990 Sb., zák.č. 548/1991 Sb., zák.č. 550/1991 Sb., (úplné znění č. 86/1992 Sb.), ve znění zák. č. 590/1992 Sb., zák. č. 15/1993 Sb. a zák. č. 161/1993 Sb., zák.č. 307/1993 Sb., zák.č. 60/1995 Sb., Nál. ÚS ČR č. 206/1996 Sb., zák.č. 79/1997 Sb., zák.č. 110/1997 Sb., zák.č. 83/1998 Sb., zák.č. 167/1998 Sb. zák.č. 71/2000 Sb. zák.č. 123/2000 Sb., zák.č. 149/2000 Sb. zák.č. 132/2000 Sb., zák.č. 258/2000 Sb. a zák.č. 164/2001 Sb.

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů,

Zákon č. 160/1992 Sb., o zdravotní péči v nestátních zdravotnických zařízeních, ve znění zák.č. 161/1993 Sb. a zák.č. 258/2000 Sb.

Zákon č. 37/1989 Sb., o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomániemi, ve znění zák.č. 425/1990, zák.č. 40/1995 Sb., zák.č. 299/1997 Sb., zák.č. 190/1999 Sb. a zák.č. 132/2000 Sb.

Zákon č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů (lázeňský zákon),

Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění ve znění zák.č. 242/1997 Sb., zák.č. 2/1998 Sb., zák.č. 127/1998, zák.č. 225/1999 Sb.,zák.č. 363/1999 Sb., zák.č. 132/2000 Sb., zák.č. 155/2000 Sb., Nál. ÚS č. 167/2000 Sb., zák.č. 220/2000 Sb. a zák.č. 258/2000 Sb.

Zákon č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře, ve znění zák.č. 160/1992 Sb.

(informativně)

Sociální služby

Zákon č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění ve znění zák.č. 125/1990 Sb., zák.č. 210/1990 Sb., zák.č. 425/1990 Sb., zák.č. 459/1990 Sb., zák.č. 9/1991 Sb., zák.č. 144/1991 Sb., zák.č. 582/1991 Sb., zák.č. 84/1993 Sb., zák.č. 293/1993 Sb., zák.č. 307/1993 Sb., zák.č. 72/1995 Sb., zák.č. 118/1995 Sb., zák.č. 238/1995 Sb., zák.č. 289/1997 Sb., zák.č. 91/1998 Sb., zák.č. 155/1998 Sb., zák.č. 169/1999 Sb., zák.č. 360/1999 Sb. a zák.č. 132/2000 Sb.

Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění zák.č. 590/1992 Sb., zák.č. 37/1993 Sb., zák.č. 160/1993 Sb., zák.č. 293/1993 Sb., zák.č. 307/1993 Sb., zák.č. 241/1994 Sb., zák.č. 118/1995 Sb., zák.č. 160/1995 Sb., zák.č. 134/1997 Sb., zák.č. 306/1997 Sb., zák.č. 93/1998 Sb., zák.č. 225/1999 Sb., zák.č. 356/1999 Sb., zák.č. 360/1999 Sb.,

zák.č. 18/2000 Sb., zák.č. 29/2000 Sb. a zák.č. 132/2000 Sb.

Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře ve znění zák.č. 137/1996 Sb., zák.č. 132/1997 Sb., zák.č. 242/1997 Sb., zák.č. 91/1998 Sb., zák.č. 158/1998 Sb., zák.č. 360/1999 Sb., zák.č. 132/2000 Sb. a zák.č. 271/2001 Sb.

Kultura, obnova památek

Zákon č. 97/1974 Sb., o archivnictví, ve znění zák.č. 343/1992 Sb., zák.č. 27/2000 Sb. a zák.č. 120/2001 Sb. (informativně)

Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění zák.č. 242/1992 Sb., zák.č. 361/1999 Sb., zák.č. 122/2000 Sb., zák.č. 132/2000 Sb. a zák.č. 146/2001 Sb.

Zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon)

(informativně)

Zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon) - účinnost od 1.1.2002

Volnočasové aktivity

Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje

Zákon č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění zák.č. 31/1984 Sb., zák.č. 390/1991 Sb., zák. č. 190/1993 Sb. a zák.č. 138/1995 Sb., , zák.č. 19/2000 Sb. a zák.č. 132/2000 Sb.

Zákon č. 564/1990 Sb. o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění zák.č. 256/1994 Sb. zák.č. 139/1995 Sb., zák.č. 132/2000 Sb. a zák.č. 258/2000 Sb.

Dopravní dostupnost

Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění zák.č. 281/1997 Sb., zák.č. 259/1998 Sb., zák.č. 146/1999 Sb., zák.č. 102/2000 Sb. a zák.č. 132/2000 Sb.

Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění zák.č. 38/1995 Sb., zák.č. 304/1997 Sb., zák.č. 132/2000 Sb., zák.č. 150/2000 Sb. a zák.č. 361/2000 Sb.

Zákon č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění zák.č. 188/1999 Sb., zák.č. 23/2000 Sb., zák.č. 71/2000 Sb. a zák.č. 132/2000 Sb. (úplné znění č. 35/2001 Sb.)

S uvedenou právní úpravou dále z významnějších právních předpisů ještě souvisí zákon č. 12/1997 Sb., o bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, ve znění zák.č. 168/1999 Sb., zák.č. 247/2000 Sb. a zák.č. 361/2000 Sb., a zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů.

Zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zák.č. 103/1990 Sb., zák.č. 262/1992 Sb., zák.č. 43/1994 Sb., zák.č. 18/1997 Sb., zák.č. 83/1998 Sb., Nálezu ÚS č. 95/2000 Sb., Nálezu ÚS č. 96/2000 Sb., zák.č. 132/2000 Sb., zák.č. 151/2000 Sb., zák.č. 239/2000 Sb. a zák.č. 59/2001 Sb.

Informatizace

Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu)

Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů

Zásobování vodou, ČOV

Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích) - účinnost od 1.1.2002

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) - účinnost od 1.1.2002

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých zákonů (zákon o odpadech) - účinnost od 1.1.2002

Zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zák.č. 103/1990 Sb., zák.č. 262/1992 Sb., zák.č. 43/1994 Sb., zák.č. 18/1997 Sb., zák.č. 83/1998 Sb., Nálezu ÚS č. 95/2000 Sb., Nálezu ÚS č. 96/2000 Sb., zák.č. 132/2000 Sb., zák.č. 151/2000 Sb., zák.č. 239/2000 Sb. a zák.č. 59/2001 Sb.

Ochrana krajiny a zavádění principů TUR

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění zák.č. 347/1992 Sb., zák.č. 289/1995 Sb., zák.č. 3/1997 Sb., zák.č. 16/1997 Sb., zák.č. 123/1998 Sb., zák.č. 161/1999 Sb., zák.č. 238/1999 Sb. a zák.č. 132/2000 Sb.

Zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zák.č. 103/1990 Sb., zák.č. 262/1992 Sb., zák.č. 43/1994 Sb., zák.č. 18/1997 Sb., zák.č. 83/1998 Sb., Nálezu ÚS č. 95/2000 Sb., Nálezu ÚS č. 96/2000 Sb., zák.č. 132/2000 Sb., zák.č. 151/2000 Sb., zák.č. 239/2000 Sb. a zák.č. 59/2001 Sb.

Zákon č. 389/1991 Sb., o státní správě ochrany ovzduší a poplatcích za jeho znečišťování, ve znění zák.č. 211/1993 Sb., zák.č. 158/1994 Sb., zák.č. 86/1995 Sb. a zák.č. 132/2000 Sb.

Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění zák.č. 132/2000 Sb.

Finanční zdroje a jejich užití

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění zák.č. 492/2000 Sb.

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění zák.č. 492/2000 Sb.

Územní a sídelní rozvoj, energetika

Zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zák.č. 103/1990 Sb., zák.č. 262/1992 Sb., zák.č. 43/1994 Sb., zák.č. 18/1997 Sb., zák.č. 83/1998 Sb., Nálezu ÚS č. 95/2000 Sb., Nálezu ÚS č. 96/2000 Sb., zák.č. 132/2000 Sb., zák.č. 151/2000 Sb., zák.č. 239/2000 Sb. a zák.č. 59/2001 Sb.

Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon)

Závěrečná poznámka :

Při aplikaci obsahu shora uváděné právní úpravy v podmínkách přípravy, projednávání a schvalování "Programu rozvoje územního obvodu kraje" je třeba důsledně vycházet z režimu "rozdělených kompetencí mezi zastupitelstvem, radou, výbory zastupitelstva, komisemi rady, a v některých případech i krajskému úřadu.